

Vogelwerkgroep Losser
Jaarverslag 2023

Inhoud

Colofon	2
Voorwoord.....	3
Medewerking	4
Secretarieel verslag.....	5
Nestkastverslag 2023.....	9
Huiszwaluw 2023.....	12
Jaarverslag Ringstation Overdinkel 2023	14
Ooievaars in Losser, Dinkelland en het grensgebied	25
Invasie van Ooievaars in het dorp Losser, 10-17 augustus 2023.....	34
Resultaten broedvogelonderzoek telgebied Losser 2023	37
Midwintertelling watervogels 2023	46
Klapekstertelling winter 2022-2023.....	50
Euro Birdwatch 2023.....	52
Oelemars in 2023	55
Telpost Oelemars 2023	57
Ringaflezingen op de Oelemars 2023.....	64
Soortenlijst van de gemeente Losser	70
Waarnemingen op de Oelemars t/m 2023.....	72

Colofon

Redactie jaarverslag:

- Ben Hulsebos
- Sander Wansing

Redactieadres: vwglosser@gmail.com

Fotografie: eigen leden

Bestuur:

Wynand Koekkoek	interim voorzitter
Ben Hulsebos	secretaris
Hans Verhoeven	penningmeester
Angelique Lamme	lid
Henk Noordkamp	lid

Contact:

vwglosser@gmail.com

Website:

www.vwglosser.nl

Vogelringstation VRS Conings:

ringstationoverdinkel@gmail.com

projecten en coördinatoren:

Nestkasten

Losserhof	Bennie Egberink
Arboretum	Martin Bonte
Engelse Tuin	Bennie Egberink/Johnny Sanderink
Duivelshof	Wynand Koekkoek
Grote Gele Kwik	Johnny Sanderink
Gierzwaluwen	Sander Wansing
Gierzwaluwen (Polaroid)	Leo Hassing
Kerkuilen	Bennie Egberink
Steenuilen	Leo Hassing/Jan Wolters/Gerrit Pijffers

Vogelonderzoek

Kolonievogels	Ben Hulsebos
Huiszwaluwen	Bennie Egberink
Ooievaars	Sander Wansing
Telgebied Losser	Ben Hulsebos
Klapekstertellingen	Ben Hulsebos
Telpost Oelemars	Ben Hulsebos

Onderhoud

Oeverzwaluwwand	Ben Hulsebos
Maaien Oelemars	Henk Noordkamp

Foto omslag: Visarend op de Oelemars. © André Witsen

Voorwoord

Er is geen jaar dat we 'normaal' kunnen noemen. Immers er is altijd wel iets bijzonders aan de hand. In 2023 was één van de bijzonderheden dat we weer ons hele programma konden uitvoeren, zonder beperkingen die ons werden opgelegd door een Covid-19 pandemie. Merkwaardig hoe snel we alles weer 'normaal' gaan vinden en terug gaan tot de orde van de dag.

Ter voorbereiding op dit voorwoord heb ik even teruggekeken naar wat in eerdere jaren werd geschreven door de voorzitter. Wat mij opviel was dat in 2015 werd gewezen op de vergrijzing van de werkgroep en daarbij op de noodzaak om jonge leden te werven.

In de tussenliggende tijd zijn onze leden gewoon allemaal 8 jaar ouder geworden en zijn we aanbeland op het punt waarop de activiteiten langzaam maar niet allemaal meer kunnen worden uitgevoerd.

Natuurlijk mogen we dat jammer vinden maar er staan ook andere ontwikkelingen tegenover.

Het aantal leden was nog nooit zo hoog en we zien een aantal jongere leden die zeer gedreven zijn in het vogelen en die een enorme kennis hebben van vogels, hun geluiden en hun leefgebied. Het is goed denkbaar dat zij nieuwe methoden van vogels tellen en vogels op naam brengen introduceren. Denk daarbij aan het gebruik van Merlin en BirdNET.

En ook zien we een gestage toename van het aantal vrouwen in de werkgroep. We worden met z'n allen ouder maar ook een beetje diverser.

We organiseren naast beschermingsactiviteiten ook prachtige excursies waarbij die meerdaagse naar het Lauwersmeergebied een echt topper was, o.a. door de geweldige Velduilen bij Moddergat. Zo'n excursie kan ik iedereen aanraden!

De Vogelwerkgroep Losser is in de loop van de jaren een goede bekende geworden van de gemeente Losser. Daardoor kon het gebeuren dat de grote onderhouds- werkzaamheden op de Oelemars nu voor een groot deel uitgevoerd worden in opdracht van de gemeente. Het is niet ondenkbaar dat de senioriteit van onze leden daar een rol in speelt.

2023 is ook het jubileumjaar voor Sovon. 50 jaar al wordt er gewerkt aan het systematisch tellen van vogels volgens vastgestelde richtlijnen. Het is mooi om te zien dat verschillende leden van de Vogelwerkgroep Losser behoren tot de groep tellers die al meer dan 25 jaar hun gegevens doorgeven aan Sovon.

"Vogels tellen is goud" heet de jubileumuitgave van Sovon die ik jullie van harte kan aanbevelen.

Een vooruitblik op het activiteitenprogramma voor 2024 laat zien dat we hier en daar onze activiteiten een beetje aanpassen aan de mogelijkheden. Het blijft echter een programma dat ons allen in contact zal brengen met vogels, groot en klein en al dan niet zeldzaam. Blijf ze vooral melden!!

Wynand Koekkoek

Medewerking

Vogelbescherming Nederland

Deelname aan de acties van Vogelbescherming Nederland in het kader van de Euro Birdwatch en de Nationale Tuinvogeltelling. Aanbieden digitale excursie voor Nationale Vogelweek langs de Dinkel bij Beuningen.

Sovon

Nestkaartenproject
LSB-project kolonievogels
BMP-Z project zeldzame broedvogels telgebied Losser en beektrajecten
Puntransecttellingen wintervogels (PTT) op 4 routes
Midwintertelling Watervogels
Onderzoek naar Klapeksters en Ooievaars in de winter
Slaapplaatsonderzoek naar Scholeksters op de Oelemars
Maandelijkse watervogeltelling zwanen, ganzen en Grote Zilverreigers op de Oelemars

NESTKAST

De gegevens van het nestkastonderzoek worden ook doorgegeven aan het NETwerk voor STudies aan nestKASTbroeders.

Vlinderstichting

Insturen van waarnemingen met soorten en aantallen van vlinders en libellen.
Monitoringroutes voor libellen en dagvlinders in de Duivelshof.
Inventarisaties van nachtvlinders in terreinen van Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Ringstation Overdinkel en aan de Scholtinkstraat in de Gemeente Losser.

Ringstation

Rondleidingen voor diverse groepen op het Ringstation.

NM/SBB

Alle waarnemingen van Z-soorten in de gebieden van NM en SBB zijn via ons kaartmateriaal verzameld en doorgegeven. Monitoring dagvlinders en libellen voor NM op de Duivelshof. Voor NM/SBB zijn nachtvlinders geïnventariseerd. Voor SBB onderzoek beekvogels aangeleverd voor uitzending Vroege Vogels.

Waterschap Vechtstromen

Alle beekvogels zijn via ons kaartmateriaal doorgegeven aan het waterschap. In het Dinkeldal zijn nachtvlinders geïnventariseerd.

Agrarisch Natuurbeheer NO-Twente

Deelname aan Gebiedscoalitie NO-Twente.

Media

Aanleveren artikel over Ooievaars voor TC Tubantia.

Educatie

Op 6 april een lezing over de broedvogels van Losser verzorgd voor de Stichting Fundament.

In 2023 werd o.a. samengewerkt met enkele instanties/organisaties:

Natuur- en Vogelwerkgroep De Grutto
Kerkuilenwerkgroep Twente
Stichting Gierzwaluwwerkgroep Nederland
Nederlandse Entomologische Vereniging
Gemeente Losser
Steenuilwerkgroep Nederland en Overijssel
Stork, Ooievaarswerkgroep Nederland
Gelderman Stichting
Texploza
Rabobank

Secretarieel verslag.

Bijeenkomsten

Op 15 januari werd de informele nieuwjaarsbijeenkomst in het Ringstation gehouden. Interim voorzitter Wynand verrichtte het openingswoord en wenste alle leden een voorspoedig nieuwjaar toe. Daarna was er een gezellig samenzijn met 14 leden, nadat na enkele jaren onderbreking door corona, deze Nieuwjaars traditie in het Ringstation weer mogelijk was.

Nieuwjaarstraditie was weer mogelijk

Openingswoord door Wynand, Mark Zekhuis rechts achter

Op 23 januari hield Mark Zekhuis een mooie presentatie over de Oehoe en Rode Wouw. Zaal Heijdemann was tot de nok toe gevuld, want 71 belangstellenden (waaronder 35 leden) volgden de zeer boeiende lezing.

Het nestkastoverleg met coördinatoren, nestkastbouwers en controleurs vond op 9 februari plaats in het Ringstation.

Op 21 maart werd de Algemene Ledenvergadering gehouden, waarbij de leden via de mail de volgende stukken werden toegestuurd: agenda, de notulen van de ALV maart 2022, het verslag van de secretaris en het rooster van aftreden van de bestuursleden. Na de opening door de interim voorzitter werd stilgestaan bij het overlijden van Johnny Schasfoort. De notulen van de ALV 2022 werden goedgekeurd en de penningmeester gaf een financieel verslag en presenteerde de begroting 2023. De kascommissie bestaande uit Harrie Linckens en Hans Verhoeven heeft de goedkeuring over de financiën uitgesproken. Harrie Linckens en Hans Verhoeven als aftredend kascommissielid werden bedankt voor hun inzet. Peet Hovenkamp en Angelique Geels werden benoemd als nieuwe kascommissie. Het verslag van de secretaris werd goedgekeurd en Wynand Koekkoek werd door de vergadering in de functie van voorzitter benoemd.

De aftredende bestuursleden waren Rudi Lanjouw en Angelique Lamme. Angelique gaat voor 1 jaar door, maar Rudi was niet herbenoembaar. In een afscheidswoord door Wynand werd Rudi bedankt voor zijn jarenlange penningmeesterschap vanaf de oprichting van onze vereniging en kreeg hij een mooi boek als afscheidsgeschenk. Hans Verhoeven is als nieuwe penningmeester in het bestuur opgenomen. De redactie van het Jaarverslag (Leo, Sander en Ben) werd voor hun tientallen jaren inzet beloond met een fraai boek. Na de pauze was er een presentatie door Ben Hulsebos over de broedvogels van Losser.

Op 26 september werd de ledenbijeenkomst afgesloten met een presentatie door Ben Hulsebos over de wonderlijke wereld van de vogeltrek.

De bijeenkomst van 21 november met na de pauze een presentatie door Sander van de mooiste foto's van 14 fotografen leverde een recordaantal van 37 bezoekers op.

Regelmatig werden er vanaf het secretariaat nieuwsbrieven aan de leden verstuurd met informatie over het vogelonderzoek in de gemeente Losser.

Het bestuur heeft dit jaar 4 keer vergaderd.

Vogelonderzoek

Op 3 januari was er de start van de trektellingen op telpost Oelemars. Deze trektellingen werden bijna dagelijks het gehele jaar door gehouden.

Zaterdag 14 januari was de dag van de jaarlijkse Midwinterwatervogeltelling, waarbij de Dinkel, de Oelemars en het Omleidingskanaal werden onderzocht op de aanwezigheid van watervogels. De gegevens zijn aan Sovon doorgegeven. De tocht langs de Dinkel en Oelemars werd begeleid door

een journalist van Tubantia, die een leuk verslag hierover gepubliceerd heeft. In hetzelfde weekend was er de jaarlijkse Ooievaarstelling, waarbij voor Sovon onderzocht werd hoeveel Ooievaars hier de winter doorbrachten.

Diverse leden hebben meegedaan aan de Nationale Tuinvogeltelling op 27, 28 en 29 januari.

In februari zijn de nestkasten onder de bruggen over de Dinkel schoongemaakt.

De jaarlijkse Klapekstertellingen vond dit jaar plaats op 11 februari. Er werd op 11 februari 1 Klapekster aangetroffen in het Beuninger Achterveld. Op 17 december werden er 2 Klapeksters waargenomen, ondanks de vele werkzaamheden in de terreinen in het kader van het Natura 2000 herstel. Bij de decembertelling deden 17 leden mee.

Vanaf 15 februari konden de tellers aan de slag om de Z-soorten (zeldzame broedvogels) voor Sovon te karteren in Telgebied Losser. Dit telgebied beslaat de gehele gemeente Losser en is ongeveer 100 km² groot. De belangrijkste en talrijkste soort daarbij is de Middelste Bonte Specht.

Vanaf 15 maart werden de kolonies met Roeken, Blauwe Reigers en later in het jaar die met Oeverzwaluwen en Huiszwaluwen voor Sovon geteld.

De jaarlijkse slaapplaatstelling voor Scholeksters was dit jaar op 11 maart en 1 april. Voor Sovon worden dan de Scholeksters geteld die zich 's avonds op de slaapplaats op de Oelemars bevinden. Ook werden maandelijks ganzen, zwanen en Grote Zilverreigers op de Oelemars voor Sovon geteld. Bij het Ooievaarsproject werden in het voorjaar de nesten van de Ooievaars gecontroleerd op de aanwezigheid van jongen en werden de ringen van de oudivogels afgelezen.

In december zijn op vier trajecten de wintervogels geteld in het kader van het Sovon Punt Transect Tellingen (PTT).

Vogelbescherming

Het jaarlijkse onderhoud aan de oeverzwaluwwand op de Oelemars vond dit jaar plaats op zaterdagmorgen 11 maart. Er werden door 19 medewerkers 240 gaten in de wand met zand opgevuld, zodat de wand weer zwaluwklaar was.

Vanaf 1 april zijn de nestkastcontroles uitgevoerd binnen de diverse nestkastprojecten, waarbij ook sommige nestkasten vernieuwd zijn.

De werkochtend op de Oelemars op 16 september is afgelast, want de gemeente Losser neemt in het voorjaar van 2024 de werkzaamheden om de oever op te schonen van ons over

Educatie

Op 18 maart gingen we met 9 deelnemers op voorjaarsexcursie in het Dinkeldal bij Beuningen.

De excursie naar de Dummer op 27 april is niet doorgegaan wegens gebrek aan deelnemers.

De nachtzwaluwexcursie op donderdagavond 1 juni trok 10 deelnemers. Er werden zo'n 10 Nachtzwaluwen waargenomen, maar de Houtsnippen lieten zich helaas niet zien

Op 15 juni konden onze leden met kinderen en kleinkinderen kijken naar het ringen van 6 jonge kerkuiltjes in Punthuizen. Er waren in totaal 20 personen aanwezig bij het ringen.

In samenwerking met Tourist-Info Losser-De Lutte werd een fietstocht langs de ooievaarsnesten georganiseerd. Deze fietstocht vond plaats op zaterdag 17 juni en trok 12 deelnemers.

De excursie naar de Rieselfelder op zaterdag 2 september is niet doorgegaan wegens een te geringe deelname.

Telpost Oelemars deed in het kader van de Euro Birdwatch op 30 september mee aan dit jaarlijkse evenement. Er waren 26 leden en 6 bezoekers aanwezig.

Van 9 t/m 13 oktober was er een meerdaagse excursie naar het Lauwersmeer. De groep van 12 deelnemers hadden hun onderkomen in Esonstad en er werden 117 vogelsoorten waargenomen.

Op 14 oktober hebben we meegeholpen bij het groepskamp van scoutinggroep Dr. Ariens door op de vlonder van de Oelemars uitleg te geven over de aanwezige vogels. Met 5 leden en met behulp van een aantal telescopen en verrekijkers ontvingen we zo'n 70 jeugdige scouts.

Voor de Stichting Fundament werd op Kraesgenberg een lezing verzorgd over de broedvogels van Losser.

Overige activiteiten

In maart heeft de redactie van het Jaarverslag het uit 88 pagina's bestaande Jaarverslag 2022 gepubliceerd.

Onze vereniging heeft dit jaar meegedaan met de actie van de Rabobank om subsidie aan te vragen voor de aanschaf van veiligheidsmateriaal om de omgeving van de observatiehut op de Oelemars en de oeverwaluwand te kunnen onderhouden. Via Rabo Clubsupport kwam via vele stemmen op VWG Losser een mooi bedrag van 405,36 euro binnen. Bij de Gemeente Losser heeft het bestuur een jaarlijkse waarderingssubsidie aangevraagd.

Ledenbestand:

Het ledenbestand bestond in 2023 aan het einde van het jaar uit 127 leden. Er kwamen 8 nieuwe leden bij en er waren 3 opzeggingen. Twee leden zijn geroyeerd. Overleden: Johnny Schasfoort. Er zijn 2 donateurs.

Ben Hulsebos, secretaris Vogelwerkgroep Losser

Nestkastverslag 2023

Het aantal vogelsoorten dat in dit jaar gebruik maakte van onze nestkasten is met 2 teruggelopen ten opzichte van 2022. De nestkasten van de Grote Gele Kwikstaart worden wel schoongemaakt en gedurende het jaar wordt wel gekeken of er sprake is van gebruik van deze kasten. Er wordt echter niet geteld, waardoor deze soort niet wordt opgenomen in de tabel.

Ook de Bosuil ontbreekt dit jaar, maar daar moet bij worden vermeld dat de controle van deze kasten niet optimaal is geweest. De leeftijd en souplesse van de controleurs speelt daarbij een rol.

De nestkasten op de Duivelshof worden al enkele jaren niet meer gecontroleerd, want op dit terrein is er sprake van veel verstoring. De nestkasten stonden vaak open en er was veel predatie. Daarom zijn de kasten dichtgeschroefd. Ze worden wel jaarlijks schoongemaakt, waarbij blijkt dat ze wel worden gebruikt door mezen en Bonte Vliegenvangers.

Het aantal broedsels van de Koolmees was dit jaar met 67 weer lager dan in 2022 en dat was ook al geen goed jaar. Tweede broedsels werden niet aangetroffen. Er lijkt hier sprake van een structurele teruggang. Langjarig zien we hier een duidelijk dalende trend. De Pimpelmees daarentegen liet met 36 broedsels een toename van 9 zien ten opzichte van 2022. Ook was er sprake van 2 tweede broedsels. De Koolmees en de Pimpelmees zijn de enige mezen die in onze nestkasten broeden. Net als in 2022 werden er geen Boomkruipers aangetroffen. Het aantal broedsels van de Boomklever nam met 1 af zodat we voor dit jaar 4 broedsel noteerden.

Roodborst, Huismus en Winterkoning werden allen 1 keer aangetroffen, broedend in een van onze nestkasten. De Gekraagde Roodstaart zelfs 2 keer en deze soort wordt heel zelden aangetroffen in de nestkasten van de vogelwerkgroep. De laatste keer was in 2017.

De Gierzwaluw had in totaal 27 broedsel. Dat is 1 minder dan in 2022. Wel was er een duidelijk verschil binnen de locaties. Polaroid had 7 broedsels tegen 12 vorig jaar en in Losser waren dat er dit jaar 20 tegen 16 in 2022.

Het aantal broedsels van de Spreeuw bleef gelijk aan 2022. Er was dit jaar sprake van een tweede broedsel. Helaas mislukte er ook een broedsel.

Bij de uilen en Torenvalken wordt er op veel plaatsen pas gecontroleerd wanneer er al jongen zijn. Het aantal eieren is hier gebaseerd op het aantal aanwezige jongen dat bij de controle aanwezig is. Het aantal gelegde eieren kan dus hoger zijn dan het aantal dat in de tabel genoteerd staat. Niet alle uilenkasten zijn dit jaar gecontroleerd, de leeftijd van de controleurs speelt hierbij een grote rol. In 2022 werden er 6 broedsel van de Torenvalk geteld. Dit jaar slechts 1. Mogelijk speelt hier ook mee dat een van de ringers is gestopt met de werkzaamheden. Het aantal vastgestelde broedsels van de Kerkuil was dit jaar 11 en dat is 5 meer dan in 2022.

Soort	Ei	Jong	Uit	Totaal broedsels	2e broedsels	Mislukt
Koolmees	482	400	398	67		9
Pimpelmees	336	236	231	36	2	7
Bonte Vliegenvanger	208	177	173	32		2
Grauwe Vliegenvanger	5	5	5	1		
Grote Gele Kwikstaart						
Boomklever	19	18	17	4		
Roodborst	6	6	5	1		
Gekraagde Roodstaart	15	15	15	2		
Huisemus	6	4	4	1		
Winterkoning	4	4	4	1		
Gierzwaluw	63	63	63	27		
Spreeuw	45	42	36	9	1	1
Torenvalk	6	2	2	1		
Bosuil						
Kerkuil	13	13	13	2		
Steenuil	48	43	43	14		2
Totaal	1.230	1.002	984	194	3	21

Tabel 1: Totaal overzicht broedresultaten 2023

Losserhof

Aantal nestkasten 119 Bezetting: 62%

Soort	Ei	Jong	Uit	Totaal broedsels	2 ^e broedsels	Mislukt
Koolmees	282	228	228	38		4
Pimpelmees	101	66	61	10	1	3
Bonte Vliegenvanger	159	129	125	24		2
Grauwe Vliegenvanger	5	5	5	1		
Spreeuw	9	8	5	2		1
Roodborst	6	6	5	1		
Gekraagde Roodstaart	15	15	15	2		
Huismus	6	4	4	1		
Totaal	583	461	448	79	1	10

Tabel 2: Resultaten Losserhof 2023

Arboretum

Aantal nestkasten 55 Bezetting: 80 %

Soort	Ei	Jong	Uit	Totaal broedsels	2 ^e broedsels	Mislukt
Koolmees	76	67	67	12		3
Pimpelmees	173	134	130	20	1	3
Bonte Vliegenvanger	42	41	41	7		
Boomklever	8	8	8	2		
Winterkoning	4	4	4	1		
Spreeuw	15	15	15	3	1	
Totaal	318	269	265	45	2	6

Tabel 3: Resultaten Arboretum 2023

Engelse tuin

Aantal nestkasten 45 Bezetting 60%:

Soort	Ei	Jong	Uit	Totaal broedsels	2 ^e broedsels	Mislukt
Koolmees	124	105	103	17		2
Pimpelmees	62	36	35	6		1
Bonte Vliegenvanger	7	7	7	1		
Boomklever	11	10	9	2		
Spreeuw	21	19	16	4		
Totaal	225	177	170	30		3

Tabel 4: Resultaten Engelse tuin 2023

Gierzwaluw

Locatie	Ei	Jong	Uit	Aantal broedsels	Mislukt
Polaroid	17	17	17	7	
Losser	46	46	46	20	
Totaal	63	63	63	27	

Tabel 5: Resultaat Gierzwaluw 2023

Torenvalk

Locatie	Ei	Jong	Uit	Aantal broedsels	Mislukt
Gemeente Losser e.o.	6	2	2	1	
Totaal	6	2	2	1	

Tabel 6: Resultaat Torenvalk 2023

Bosuil

Locatie	Ei	Jong	Uit	Aantal broedsels	Mislukt
Gemeente Losser	0	0	0	0	
Totaal	0	0	0	0	

Tabel 7 Resultaat Bosuil 2023

Steenuil

Locatie	Ei	Jong	Uit	Aantal broedsels	Mislukt
Gemeente Losser e.o.	93	93	93	21	4
Totaal	93	93	93	21	4

Tabel 8 Resultaat Steenuil 2023

Kerkuil

	Ei	Jong	Uit	Aantal broedsels	Bijzonderheden
Gemeente Losser e.o.	43	43	43	11	
Totaal	43	43	43	11	

Tabel 8: Resultaat Kerkuil 2023

Tekst: Wynand Koekkoek
Coördinatie: Bennie Egberink
Ringer: Friso Koop en Leo Hassing

Huiszwaluw 2023

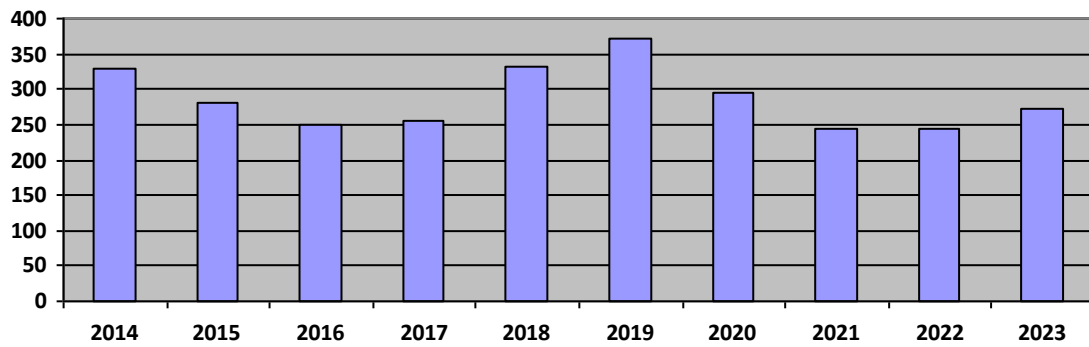
De onderstaande tabel biedt een overzicht van de kwartblokken met bewoonde nesten. Elk kwartblok kan 1 of meer kolonies bevatten, maar deze afzonderlijke kolonies worden jaarlijks per kwartblok verzameld. Zo is dit namelijk in de begintijd van de inventarisaties met Sovon afgesproken en zo moet het dus jaarlijks voortgezet worden om vergelijking mogelijk te maken. Een kwartblok is een vierde deel van een atlasblok van 5x5 km, zoals die in de Topografische inventarisatie atlas zijn vastgesteld. Ongeveer 41% van de in totaal 48 kunstnesten werd door de Huiszwaluwen ook daadwerkelijk gebruikt. De kolommen 2014 t/m 2023 geven het aantal bewoonde nesten inclusief de kunstnesten weer. De huiszwaluwpopulatie in de gemeente Losser vertoont langzaam maar zeker een dalende tendens. In 2012 heeft deze zwaluw behoorlijke verliezen geleden, waarbij de populatie met ongeveer 32% was afgenomen. Daarna trad een licht herstel op, gevolgd door verdere afname. Vanaf 2018 was er weer een opleving ten opzichte van vorige jaren en zaten we weer boven het niveau van 2013. Daarna nam de populatie af om in 2022 uiteindelijk te stabiliseren. Dit jaar was er een lichte toename van de aantallen.

De lege vakjes geven aan dat de kolonie nog niet bekend was of dat er niet geteld is. De huiszwaluwstellingen vormen een onderdeel van een grootschalig project, waarbij alle kolonies in heel NO-Twente worden geteld. De coördinatie wordt gedaan door Natuur- en Vogelwerkgroep De Grutto uit Weerselo, waarbij ongeveer 2000 nesten jaarlijks geteld worden door leden van diverse vogelwerkgroepen. Voor Losser wordt de coördinatie gedaan door Bennie Egberink. De invoer bij Sovon van de bewoonde nesten van de huiszwaluwkolonies wordt momenteel voor het Losserse deel door ons zelf gedaan.

De Boerenzwaluwen worden niet door Sovon gevolgd als kolonievogelproject. Dit jaar zijn we gestopt met het tellen van de nesten van de Boerenzwaluw, want in de moderne grote stallen is het zeer lastig om de juiste aantallen vast te stellen.

Kwart-blok	Plaats	Kunstnesten 2023		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
		Aantal	Bewoond										
2931-4	Beuningen	12	2	21	40	30	33	35	36	22	22	21	23
2932-1	Beuningen							5					
2932-2	Beuningen			11				5	6				
2932-3	Beuningen			20	3	2	1	10	13	6	15		
2932-4	Beuningen	7	3	40	24	15	18	19	13	10	8	1	3
2941-2	De Lutte			16	26	22	26	20	11	8	7	11	5
2941-3	De Lutte	8	2	51	42	39	28	33	25	41	26	37	30
2941-4	De Lutte	16	10	24	26	21	26	34	81	69	50	49	62
2942-1	De Lutte			31	20	19	28	23	18	20	13	18	20
2942-3	De Lutte			54	44	40	40	38	59	47	43	38	50
2951-1	De Lutte			10	12	13	4	27	27	24	10	14	26
2951-2	De Lutte			6	8	9	6	4	6	5	2	2	2
2951-3	Lonneker	5	3	12	10	5	16	25	26	7	8	9	5
2951-4	Losser			2	1	2		5	5	1	0	0	
2952-1	De Lutte			9	9	21	18	31	33	21	26	19	23
2952-3	Losser			2	1	0	0	0	0	0	0	0	
3511-2	Losser			13	8	10	8	8	5	3	0	0	
3512-1	Overdinkel			7	6	3	4	10	8	10	14	24	24
Totaal		48	20	329	280	251	256	332	372	294	244	243	273

Tabel 1: Resultaten Huiszwaluwen 2014-2023

Grafiek 1: Ontwikkeling Huiszwaluw 2013-2022

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
38	32	31	29	34	38	33	30	24	25

Tabel 2: Aantal kolonies van de Huiszwaluw 2014-2023

Bennie Egberink

Jaarverslag Ringstation Overdinkel 2023

In dit 47^e jaar werden 57 verschillende soorten vogels geringd in ons werkgebied met in totaal 4.938 vogels. Er zijn dit jaar geen nieuwe soorten gevangen. Dit is ook niet zo moeilijk, aangezien de normale soorten ook nu wel een keer gevangen zijn. Ook dit jaar is er op minder dagen gevangen i.v.m. gezondheidsproblemen bij de ringers zelf en bij het thuisfront. Op diverse dagen is er daardoor ook gevangen met minder netten open.

Er is dit jaar nog wel een jaarrecord verbroken. De Siberische Tjiftjaf liet zich dit jaar 4 keer vangen. Andere bijzondere soorten dit jaar waren Blauwe Reiger, Havik, Beplijster, Snor, Witkopstaartmees en Europese Kanarie.

Dit jaar zet de terugval van voornamelijk de boerenlandvogels zich door. Er zijn weinig leeuweriken (3), piepers (8) en kwikstaarten (3) geringd. Oorzaak is ook dat door het gebrek aan menskracht, het grote slagnet (waar deze soorten vooral worden gevangen), nu minder goed in de gaten kan worden gehouden.

Tijdens een korte periode van winterse omstandigheden konden in het najaar nog 25 Kokmeeuwen en een Stormmeeuw geringd worden.

Europese kanarie

Ijsvogel

Beplijster

Witkopstaartmees

Siberische Tjiftjaf

Blauwe Reiger

Buiten het Ringstation werden de jongen van uilen, Torenvalken, Ooievaars en Gierzwaluwen geringd. Dit is heel veel klimwerk, waar we dan ieder voorjaar druk mee zijn.

Bij de Gierzwaluwen werden dit jaar weer de kasten bij Polaroid in Enschede en de kasten in Losser gecontroleerd. Het aantal jongen bij Polaroid was minder dan de jaren ervoor. De oorzaak is onbekend, maar de bouwwerkzaamheden op de parkeerplaats naast het Polaroidcomplex kan er invloed op hebben gehad. In Losser was het aantal jongen een stuk beter. In totaal konden er 64 vogels worden geringd, waaronder enkele adulte vogels.

Jonge Kerkuilen

Gierzwaluwen

Geringde vogels 2023 in ons werkgebied.

Zoals al gemeld zijn er 4938 vogels geringd in 2023. In onderstaande tabel staan de aantallen van de in dit jaar geringde vogels uitgezet per maand. Als vergelijking zijn de aantallen van 2022 in de laatste kolom van de tabel gezet. Bijna alle vogels werden op het Ringstation geringd. Alleen de Ooievaar, Torenvalk, uilen en Gierzwaluw (in het rood) werden op andere plekken geringd. In het blauw de soorten met een nieuw jaarrecord.

Ringvangst 2023	Jan	Feb	Maa	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Tot	2022
Blauwe Reiger									1				1	0
Ooievaar						12							12	15
Wilde Eend													0	2
Havik			1										1	0
Sperwer										1	2	1	4	7
Torenvalk						13							13	30
Kokmeeuw												25	25	48
Stormmeeuw												1	1	1
Holenduif					2								2	0
Houtduif	1											2	3	18
Kerkuil						10							10	19
Steenuil					41	21							62	105
Bosuil													0	2
Gierzwaluw							64						64	65
IJsvogel										1			1	0
Draaihals													0	1
Groene Specht						1	3						4	1
Grote Bonte Specht				1		2	1		1		1	1	7	13
Middelste Bonte Specht													0	3
Veldleeuwerik		1	2										3	1
Boompieper				1					1	1			3	6
Graspieper				5									5	6
Grote Gele Kwikstaart									2	1			3	1
Winterkoning				6		2	4	3	1	10	10		36	45
Heggenmus		1	9	2	1	1	6	15	32	43	9		119	157
Roodborst	1	1	19	13		13	8	54	99	104	27	3	342	431
Gekraagde Roodstaart				4	2	3	8	14	13				44	20
Roodborsttapuit													0	1
Beflijster											1		1	0
Merel	2	2	12	2	3	3	3	5	6	25	26	3	92	131
Zanglijster			13	11	1		1	1	11	10			48	39
Koperwiek			2							20	6		28	15
Grote Lijster														4
Sprinkhaanzanger				1				22					23	26
Rietzanger								3					3	5
Bosrietzanger							7	6	1				14	18
Kleine Karekiet					1		8	75	12				96	150
Spotvogel							2	1					3	2
Snor					1			1					2	1
Cetti's zanger													0	1
Braamsluiper				1		4	3	2					10	8
Grasmus				3	1		2	19	11				36	28

	Jan	Feb	Maa	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Tot	2022
Tuinfluitier					5		17	123	26				171	137
Zwartkop			3	183	19	25	45	376	758	146	4		1.559	1.618
Tjiftjaf			45	47	2	6	21	24	115	121	12	1	394	291
Siberische Tjiftjaf											3	1	4	2
Fitis				4			6	6	21	1			38	14
Goudhaan									4	18	26		48	30
Vuurgoudhaan			1	1				1	4	11	1		19	14
Grauwe Vliegenvanger								3					3	0
Bonte Vliegenvanger								3					3	9
Staartmees	5				1			3	1	6	7		23	29
Witkopstaartmees											1		1	0
Glanskop						5		1					6	9
Zwarte Mees										3			3	1
Pimpelmees	30	118	43	5	1	33	10	9	27	297	208	30	811	625
Koolmees	16	33	13	4		12	6	16	57	292	79	5	533	745
Boomklever						2	1			3			6	4
Boomkruiper	1	6	4			2	3	3	1	2	1		23	16
Gaai							1	2	1	2			6	6
Spreeuw					35								35	5
Huismus			3	3	3	3	9	4		4	4		33	36
Ringmus													0	1
Vink	14	5	23	6			1	1		3	6	4	63	51
Keep	1										1		2	4
Europese Kanarie											1		1	0
Groenling				3		4							7	10
Putter			1										1	0
Sijs	1									1			2	25
Grote Barmsijs											9	6	15	0
Kleine Barmsijs	3	1									1	1	6	0
Goudvink			1										1	4
Appelvink													0	1
Rietgors													0	1
Totaal	75	168	195	306	119	177	240	796	1206	1126	446	84	4.938	5.128

Eigen terugvangsten.

Natuurlijk zijn er ook weer veel vogels door ons terug gevangen. Onderstaande tabel geeft weer hoeveel eigen vogels we weer hebben terug gevangen en wanneer deze vogels door ons werden geringd. De oudste vogel die we hebben terug gevangen is uit 2017. Het betrof ditmaal een Gekraagde Roodstaart.

	Jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Geringd in										
2016			407	319	73	31	10	2		
2017				983	350	95	25	3	4	1
2018					937	496	97	20	13	6
2019						872	329	87	33	20
2020							508	273	79	47
2021								330	261	57
2022									471	321
2023										361
Buiten VRS		82	30	27	23	20	14	8	14	9
Totaal terug gevangen		1.618	1.106	1.479	1.434	1.540	994	730	875	822

Terugvangsten.

Wanneer er vogels met ring worden terug gevangen is het altijd bijzonder als dit een vogel is die niet door ons is geringd. Ook dit jaar zijn er verschillende vogels geweest die "niet van ons waren". In onderstaande kaart met bijbehorende tabel geven we weer met welke gebied de vogel een relatie heeft. In het groen zijn de vogels die ergens anders zijn geringd en die door VRS-Overdinkel zijn terug gemeld. In het paars zijn de vogels die door VRS-Overdinkel zijn geringd en die ergens anders zijn terug gemeld.

Kaart	Vogelsoort Ringnummer	Ringdatum Ringplaats/land	Vinddatum Vindplaats/land	Afstand /Tijd	Bijzonderheden
Groen 1	Pimpelmees Arnhem BN...50473	4-11-2021 Ankeveen	7-2-2023 Overdinkel	131 km/ 460 dg	Gecontroleerd
Groen 2	Tjiftjaf Arnhem ALR....981	11-9-2022 Vorden	17-4-2023 Overdinkel	50 km/ 218 dg	Gecontroleerd
Groen 2	Tjiftjaf Arnhem ALR....981	11-9-2022 Vorden	12-6-2023 Overdinkel	50 km/243 dg	Gecontroleerd
Groen 2	Tjiftjaf Arnhem ALR....981	11-9-2022 Vorden	6-7-2023 Overdinkel	50 km/ 298 dg	Gecontroleerd
Groen 3	Pimpelmees België BLB..17439072	22-11-2021 Bornem (B)	4-11-2022 Overdinkel	229 km/ 347 dg	Gecontroleerd
Groen 4	Steenuil Arnhem 3782207	8-6-2020 Sibculo	23-6-2023 Losser	34 km/ 1.079 dg	Gecontroleerd
Groen 5	Zwartkop Duitsland 91148808	24-8-2023 Münster (D)	1-9-2023 Overdinkel	51 km/ 8 dg	Gecontroleerd
Groen 6	Zwartkop Denemarken 9V...89464	2-8-2022 Bedsted (DK)	7-10-2023 Overdinkel	520 km/ 431 dg	Gecontroleerd
Groen 7	Roodborst Denemarken 9DK...2048	23-9-2023 Skagen (DK)	8-11-2023 Overdinkel	655 km/ 46 dg	Gecontroleerd
Paars 1	Gierzwaluw Arnhem P....44400	2-7-2022 Losser	8-7-2023 Losser	0 km/ 371 dg	Gecontroleerd
Paars 1	Kokmeeuw Arnhem ...2517143	28-11-2022 Overdinkel	18-1-2023 Enschede	8 km/ 51 dg	Dood
Paars 1	Roodborst Arnhem BP...44529	9-11-2021 Overdinkel	14-8-2023 Losser	2 km/ 643 dg	Dood
Paars 1	Sperwer Arnhem ...1571225	7-3-2022 Overdinkel	1-4-2022 Gronau (D)	2 km/ 25 dg	Dood
Paars 1	Steenuil Arnhem 3829502	24-6-2019 Overdinkel	2-6-2023 Haaksbergen	13 km/ 1.439 dg	Gecontroleerd
Paars 1	Steenuil Arnhem 3856948	27-6-2022 Overdinkel	1-6-2023 Overdinkel	0 km/ 339 dg	Afgelezen
Paars 1	Steenuil Arnhem 3865378	30-6-2023 Losser	7-7-2023 Losser	0 km/ 38 dg	Dood
Paars 2	Roodborst Arnhem BP...44647	22-8-2022 Overdinkel	12-9-2022 Waremmen (B)	210 km/ 21 dg	Gecontroleerd
Paars 3	Zwartkop Arnhem Y...036335	7-7-2020 Overdinkel	13-9-2022 Virton (B)	312 km/ 798 dg	Gecontroleerd
Paars 4	Kleine Karekiet Arnhem BP...44746	5-9-2022 Overdinkel	7-9-2022 Antwerpen (B)	212 km/ 2 dg	Gecontroleerd
Paars 5	Heggemus Arnhem BJ...56710	22-5-2019 Overdinkel	12-4-2023 Winterswijk	31 km/ 1298 dg	Dood
Paars 6	Zwartkop Arnhem Y...142411	6-9-2022 Overdinkel	12-9-2022 Roeselare (B)	303 km/ 6 dg	Gecontroleerd
Paars 7	Tjiftjaf Arnhem ADX....361	7-9-2022 Overdinkel	20-9-2022 Herentals (B)	193 km/ 13 dg	Gecontroleerd
Paars 8	Buizerd Arnhem ...6136097	6-1-2011 Losser	20-6-2023 Schloss Holte- Stukenbrock (D)	120 km/ 4.517 dg	Dood
Paars 9	Kleine Karekiet Arnhem BP...44752	5-9-2022 Overdinkel	9-9-2022 Beauvechain (B)	228 km/ 4 dg	Gecontroleerd
Paars 10	Groenling Arnhem Y...062623	19-3-2022 Overdinkel	21-7-2023 Nijverdal	38 km/ 489 dg	Dood
Paars 11	Roodborst Arnhem BP...44825	14-9-2022 Overdinkel	26-4-2023 Schilde (B)	201 km/ 224 dg	Dood
Paars 12	Kokmeeuw Arnhem 3717712	16-1-2017 Overdinkel	6-8-2023 Eemnes	120 km/ 2.393 dg	Afgelezen

Paars 13	Zwartkop Arnhem Y...009108	22-9-2019 Overdinkel	10-10-2023 Eastermar	124 km/ 1.479 dg	Gecontroleerd
Paars 14	Kleine Karekiet Arnhem BP...44605	17-8-2022 Overdinkel	24-8-2022 Gavere (B)	273 km/ 7 dg	Gecontroleerd
Paars 15	Pimpelmees Arnhem BT...28565	18-10-2023 Overdinkel	12-11-2023 Velden	108 km/ 25 dg	Gecontroleerd
Paars 16	Zwartkop Arnhem Y...164184	19-8-2022 Overdinkel	12-9-2023 Paimboeuf (F)	851 km/ 24 dg	Gecontroleerd
Paars 17	Kokmeeuw Arnhem 2517149	28-11-2022 Overdinkel	6-12-2023 Tilburg	152 km/ 373 dg	Afgelezen
Paars 18	Pimpelmees Arnhem BT...27407	11-11-2022 Overdinkel	18-1-2023 Zwolle	71 km/ 68 dg	Gecontroleerd

Enkele meldingen met toelichting:

Van een aantal bij ons gevangen vogels hebben we nog geen officiële terugkoppeling gehad. Zo is er een Zwartkop uit Portugal gevangen en een Kokmeeuw uit Polen. We kunnen dan op het kaartje geen punt aangeven waar ze zijn geringd.

Groen 2. De Tjiftjaf die in Vorden was geringd en op het Ringstation 2 keer in het broedseizoen werd gecontroleerd is zeer waarschijnlijk een lokale broedvogel van het Ringstation.

Groen 6 en 7. Niet vaak krijgen we een vogel die in Denemarken is geringd. Dit jaar 2 vogels uit Denemarken.

Paars 1. Verschillende vogels zijn in de buurt dood teruggevonden. Dit gebeurt helaas vaker.

Paars 4. Deze Kleine Karekiet deed over de 212 km naar Antwerpen slechts 2 dagen.

Paars 5. Een toch wel oude Heggemus die helaas tegen een raam is gevlogen in Winterswijk. Bijna 4 jaar is de vogel geworden.

Paars1 groen3 Vier terugmeldingen van de Steenuil twee op 0 km. Een op 13 km en een op 34 km. Het geeft weer aan dat de Steenuil geen grote afstand aflegt. De uil die 34 km wegtrok was geringd in Sibculo en in Losser in een nestkast gecontroleerd.

Terugmelding Ooievaars.

Door de goed in het veld afleesbare ringen, kwamen er dit jaar weer veel waarnemingen terug van Ooievaars die als jong op het nest zijn geringd. De waarnemingen bevestigen nu ook weer het patroon dat Ooievaars hebben. Een deel gaat naar Spanje om te overwinteren en een deel blijft toch in het noorden.

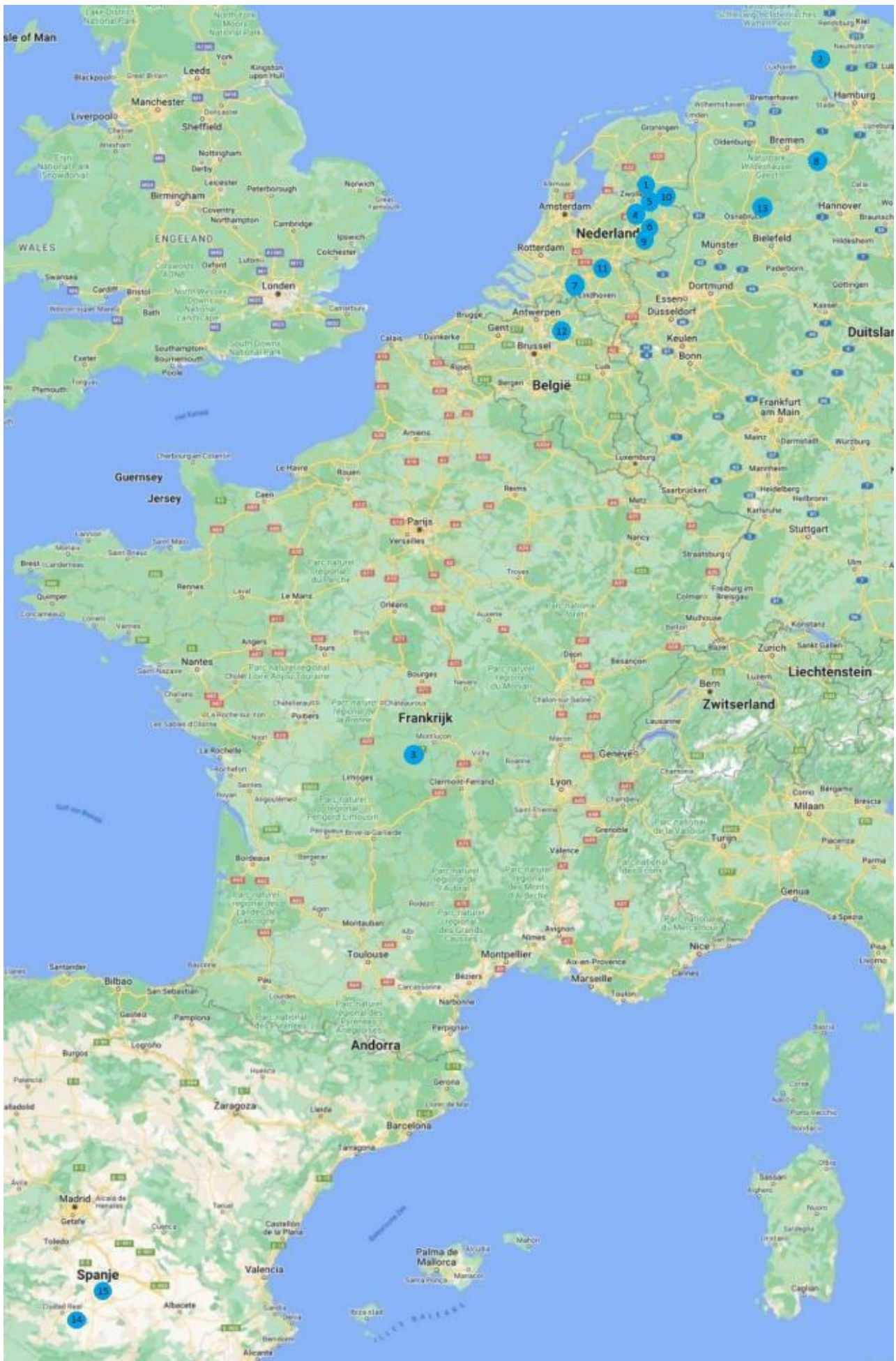
Toelichting.

Alleen terugmeldingen van meer dan 40 km zijn in dit tabel opgenomen, want er komen veel terugmeldingen binnen van aflezingen dicht bij de broedplaats.

14 en 15. Spanje laat soms iets van zich horen. Vaak erg laat zoals ook deze keer. In 2013 en 2014 hebben ze Ooievaars van ons gezien. Dat hebben ze ons nu in 2023 laten weten.

2 Deze Ooievaar broedt nadat hij in Rossum was uitgevlogen alweer een aantal jaren in Vaale in Noord-Duitsland.

Kaart	Vogelsoort Ringnummer	Ringdatum Ringplaats/land	Vinddatum Vindplaats/land	Afstand/tijd	Bijzonderheden
1	Ooievaar Arnhem 3E.....347	4-6-2015 Losser	15-3-2022 De Wijk	66 km/ 2.475 dg	Afgelezen
2	Ooievaar Arnhem9530	3-6-2011 Rossum	18-2-2023 Vaale (D)	243 km/ 4.277 dg	Afgelezen
2	Ooievaar Arnhem9530	3-6-2011 Rossum	27-3-2023 Vaale (D)	243 km/ 4.314 dg	Afgelezen
3	Ooievaar Arnhem 7E.....455	25-6-2022 Rossum	12-8-2022 Gouzon (F)	767 km/ 48 dg	Afgelezen
4	Ooievaar Arnhem 5E.....322	6-6-2018 Denekamp	26-3-2023 Olst	58 km/ 1.754 dg	Afgelezen
5	Ooievaar Arnhem 3E.....761	31-5-2016 Denekamp	22-4-2023 Vilsteren	43 km/ 2.517 dg	Afgelezen
6	Ooievaar Arnhem 5E.....902	31-5-2019 De Lutte	22-5-2023 Laren	48 km/ 1.452 dg	Afgelezen
7	Ooievaar Arnhem 6E.....437	2-6-2021 Agelo	5-7-2023 Tilburg	154 km/ 763 dg	Afgelezen
7	Ooievaar Arnhem 7E.....443	1-6-2022 Rossum	5-7-2023 Tilburg	155 km/ 399 dg	Afgelezen
8	Ooievaar Arnhem 5E.....257	2-6-2017 De Lutte	6-2-2023 Kirchlinteln (D)	171 km/ 2.075 dg	Afgelezen
9	Ooievaar Arnhem 7E.....447	4-6-2021 Losser	14-8-2023 Vierakker	54 km/ 801 dg	Afgelezen
10	Ooievaar Arnhem 3E.....347	4-6-2015 Losser	18-8-2023 Hardenberg	41 km/ 2.996 dg	Afgelezen
11	Ooievaar Arnhem 7E.....457	30-6-2022 De Lutte	5-9-2023 Oss	118 km/ 432 dg	Afgelezen
12	Ooievaar Arnhem 5E.....911	14-6-2019 Beuningen	22-2-2023 Heist op den Berg (B)	206 km/ 1.349 dg	Afgelezen
13	Ooievaar Arnhem 4E.....129	30-5-2017 Denekamp	13-3-2020 Stemwede (D)	93 km/ 1.018 dg	Afgelezen
14	Ooievaar Arnhem9954	4-6-2012 Denekamp	31-12-2013 Ciudad Real (E)	1.710 km/ 574 dg	Afgelezen
14	Ooievaar Arnhem9954	4-6-2012 Denekamp	9-2-2014 Ciudad Real (E)	1.710 km/ 614 dg	Afgelezen
14	Ooievaar Arnhem9954	4-6-2012 Denekamp	19-2-2014 Ciudad Real (E)	1.713 km/ 624 dg	Afgelezen
15	Ooievaar Arnhem9530	3-6-2011 Rossum	25-10-2013 Ciudad Real (E)	1.651 km/ 874 dg	Afgelezen

Zoönose onderzoek 2023.

Dit jaar zijn er ook weer vogels bemonsterd. In totaal zijn er 250 monsters afgenomen bij verschillende soorten (zie tabel hieronder). Van alle vogels bleek geen enkele vogel besmet te zijn.

Soort	Aantal
Sperwer	4
Kokmeeuw	16
Houtduif	3
Grote Bonte Specht	2
Heggenmus	5
Roodborst	15
Gekraagde Roodstaart	7
Zanglijster	24
Koperwiek	8
Merel	54
Tuinfluitier	13
Zwartkop	76
Braamsluiper	2
Koolmees	5
Boomklever	1
Gaai	2
Huismus	8
Vink	1
Groenling	4
Totaal	250

Dit jaar is er ook weer meegedaan met het OH-PACT project van de Universiteit van Wageningen en Leiden. Met dit project worden muggen gevangen en bemonsterd, om door muggen overdraagbare ziekten op te sporen. Van juli t/m september zijn er gedurende 12 weken muggen verzameld. Op dit moment zijn er nog geen resultaten bekend.

Leo Hassing en Peter Halman

Ooievaars in Losser, Dinkelland en het grensgebied

Losser:

De explosieve stijging van ooievaarsnesten van de voorgaande twee jaren kwam in 2023 tot stilstand. Er was nog een bescheiden groei van 27 naar 29 bezette nesten. Hiervan waren er 18 succesvol. Bij 6 nesten is het broedsel mislukt en nog eens 5 broedparen kwamen niet verder dan het bouwen van een nieuw nest. Daarnaast zijn er 5 oude nestlocaties verdwenen of niet bezet geweest in 2023.

Het oudste ooievaarsnest in Losser (sinds 1994) aan de Schoklandweg had dit jaar wederom Siska (NLA 8986) met een ongeringde partner als broedpaar op het daknest zitten. Dit paar wist 3 jongen groot te brengen.

Iets verderop, aan de Wilgenkamp, hebben DEW 3T695 (m) en DEW 5T963 (v), succesvol gebroed in een boomnest in een grove den. Hier zijn 3 jongen uitgevlogen.

Schoklandweg

Wilgenkamp

Bij Erve Bookholt aan de Gildehauserweg is het totaal onoverzichtelijk geworden. Het schoorsteennest is nu definitief verdwenen en het paar Ooievaars, dat voorheen op de schoorsteen heeft gebroed, is ook uitgeweken naar een boomnest in een van de omringende eiken. Er waren in 2023 in totaal 18 boomnesten bij Erve Bookholt.

Vanaf het moment dat de Ooievaars in de eiken gingen broeden heeft iedere boom waarin een nest gebouwd werd, een nummer gekregen. Meerdere nesten in een boom krijgen het nummer van de boom en een volgreter. Als voorbeeld: boom 1 heeft twee nesten, die zijn genummerd als nest 1 en 1a.

Erve Bookholt, boomnest 1

Erve Bookholt, boomnest 2

Boornest	Status	Uitgevlogen jongen	Opmerking
1	broeden	2	adult NLA 5E315
1a	broeden	0	broedsel mislukt
2	paring	0	geen broedsel, adult DEW V454 (12-3-2023)
3	broeden	2	adult NLA 5E255
3a	broeden	0	broedsel mislukt, adult 5E918
3b	nestbouw	n.v.t.	
4	broeden	1	adult DEW V454 (vanaf 2-4-2023)
4a	broeden	1	
5	broeden	2	
6	broeden	1	
6a	nestbouw	n.v.t.	
7	broeden	0	broedsel mislukt
8	broeden	3	
9	broeden	0	broedsel mislukt
10	broeden	2	
11	nestbouw	n.v.t.	
12	nestbouw	n.v.t.	
13	nestbouw	n.v.t.	

Opvallend in bovenstaand overzicht is dat Ooievaar DEW V454 op nest 2 begonnen is, maar uiteindelijk op nest 4 gebroed heeft.

In boom 3 is dit jaar een paar begonnen met een derde nest.(foto hiernaast)

Net als in 2022 is er op 12 nesten bij erve Bookholt daadwerkelijk gebroed. Van deze 12 nesten zijn 15 jongen uitgevlogen.

Ook in 2023 hebben de Ooievaars bij het Nien End op erve Kraesgenberg weer gebroed op de schoorsteen. Dit nest wordt jaarlijks opnieuw gebouwd en heeft na anderhalve week al een imposante omvang. Er zijn ooievaarsparen die in 3 jaar tijd nog niet zoveel nestmateriaal aanslepen, dan deze Ooievaars in een paar weken. Ook dit jaar bestond het ooievaarspaar uit een ongeringde man en een vrouw met een metalen tarsusring DEW V457. Deze Ooievaar is als nestjong op 7-6-2019 geringd in het Stadtpark in Gronau. Van het schoorsteennest op Nien End zijn dit jaar 3 jongen uitgevlogen.

Niend End

Op een kleine 400 meter van erve Bookholt, iets verderop aan de Gildehauserweg heeft een paar ongeringde Ooievaars ook in 2023 gebroed. Dit broedpaar zit er nu voor het vierde jaar en is heel goed verstopt. Dit nest is vanaf de openbare weg nauwelijks zichtbaar en wordt door de begroeiing steeds slechter zichtbaar. Bij een controleronde op 26 mei, werden 3 jonge Ooievaars waargenomen. Hier zijn er uiteindelijk 2 van uitgevlogen. In december heeft Jos Wolters de nestboom even goed onderhanden genomen, zodat de Ooievaars weer normaal kunnen aan- en afvliegen.

Het nest in mei...

....en in december

Het boomnest bij Oude Teussink aan de Lossersedijk is dit jaar leeg gebleven. Begin april was er nog wel belangstelling van 2 adulte Ooievaars, maar die zijn niet gebleven.

Aan het Binkhorsterkerkpad Was het dit jaar een heel ander verhaal vergeleken bij 2022, toen er 4 jongen uitvlogen. Het koude voorjaar heeft er toe geleid dat 3 van de 4 jongen het niet overleefd hebben en dat er uiteindelijk maar 1 jong is uitgevlogen

Binkhorsterkerkpad

Wewwelstad

Op het paalnest bij Wewwelstad zat in 2022 dezelfde combinatie als in 2022 op het nest. Het ging om NLA 5E900 (♂) en NLA 3E674 (♀).

Het paar op het nest van Wewwelstad heeft 1 jong grootgebracht.

De Ooievaars aan de Zandhuizerweg zijn altijd goed voor drama, schreef ik in het jaarverslag van vorig jaar. En ook in 2023 was dit niet anders. Het ongeringde paar Ooievaars verloor op 13 en 14 mei alle 3 jongen, waarschijnlijk ten gevolge van de kou, nattigheid en gevechten rond het nest.

Bij de kwekerij Kuipers aan de Beuningerstraat is het nest in 2023 leeg gebleven

Aan de Lossersestraat stond dit jaar een nieuw koppel op het nest. Beide Ooievaars waren ongeringd. Dit stel heeft in hun eerste jaar meteen 4 jongen groot gebracht. Een heel mooi resultaat, als je het vergelijkt met het lage gemiddelde in 2023.

Lossersestraat

De Ooievaars in Beuningen (beide ongeringd), zijn ook dit jaar wat later begonnen met broeden, dan de andere nesten. Ze wisten uiteindelijk 3 jongen groot te brengen, die op 24 juni geringd zijn. Het ringen in Beuningen is een happening met veel kinderen, die tevens de namen voor de jonge Ooievaars uitkiezen. De jaar zijn dat geworden: Loekie (7E689), Fladder (7E690) en Poekie (7E691). Alle jongen zijn uitgevlogen.

Ringen jonge Ooievaars in Beuningen

Op het paalnest aan de Nijenhaerweg hebben de Ooievaars 3 jongen grootgebracht. Een van de Ooievaars was NLA 4E128, een nestjong uit 2017 van de Havezathe Everloo

Nijenhaerweg

Op het paalnest van Singraven kwamen de Ooievaars ook dit jaar weer tot broeden en op 8 juni zijn hier twee jongen geringd met de nummers NLA 7E686-7E687. Beide jongen zijn uitgevlogen.

Ringen jonge Ooievaars bij Singraven

Op het boomnest in het park van het landgoed Singraven zijn in 2023 geen Ooievaars waargenomen tijdens het broedseizoen.

Van de 29 bewoonde nesten in de gemeente Losser zijn uiteindelijk 40 jongen uitgevlogen. Bij een deel van de nesten ging het dit jaar om nestbouw. Mogelijk dat daar volgend jaar wel een broedpoging ondernomen wordt.

Dinkelland:

Voor het zesde jaar op rij mislukte het legsel op de Havezathe Het Everloo in Rossum.

Bij Vernooy aan de Everlostraat waar voor de derde keer werd gebroed mislukte het legsel eveneens. Meer geluk was er bij de 2 legfels bij Welhuis want paalnest 1 leverde 4 jonge Ooievaars op die op 3 juni werden geringd met de ringen NLA 7E680-7E683.

Op paalnest 2, een tiental meters verderop, kregen nog 2 jonge Ooievaars de ringen NLA 7E684-7E685.

Bij de buurman Schiphorst zaten 2 jonge Ooievaars die echter zonder ring zijn uitgevlogen, want het nest is door de hoogte onbereikbaar.

Het nest op de oude boomstronk bij Scholten-Linde aan de Vogelpoelweg had het stormachtige weer in de winter niet overleefd en er werd geen nieuw nest geplaatst. De Ooievaars van dit nest weken echter uit naar een kleine boom bij Huls op een honderdtal meters en brachten een jong groot.

Het nest bij Meier aan de Vogelpoelweg had ook te lijden gehad van het weer, maar werd gelukkig weer horizontaal geplaatst. Ook dit broedsel was succesvol en leverde 2 jonge Ooievaars op.

Het broedsel bij Frank Scholten Linde aan de Laarweg in Rossum bracht slechts een jong groot dat op 17 juni werd geringd met ring NLA 7E688.

Bij Haarhuis in Agelo aan de Rossummerstraat zijn ook 4 Ooievaars uitgevlogen.

En in Tilligte bij Brunninkhuis was het broedsel eveneens succesvol met 2 uitgevlogen jongen.

Bij Broekhuis aan de Schiphorstdijk in Denekamp mislukte het legsel helaas.

Van de 11 bewoonde nesten in Dinkelland zijn uiteindelijk 18 jongen uitgevlogen.

Gronau en de Grafschaft:

Het broedpaar bij Viefhues (Gronau) heeft 2 jongen groot gebracht. In het bos achter het voormalig klooster Mariavlucht heeft een broedpaar Ooievaars gezeten, maar dat is niet succesvol geweest.

In het Stadtpark in Gronau is het aantal broedparen ook met 50% toegenomen t.o.v. 2022 en kwam uit op een totaal van 6 broedparen. Hier zijn alle nesten boomnesten, die zowel in eik, kastanje, es als berk gebouwd zijn. Twee van de zes nesten waren niet succesvol. Van de andere vier nesten zijn vijf jongen uitgevlogen. Hiervan zijn er 3 geringd met ELSA ringen (DEW 5V803-5V805).

Aan de Waldweg zijn 2 jonge Ooievaars ongeringd uitgevlogen .

Bij Schepers Mühle in Epe heeft het paar Ooievaars 3 jongen groot gebracht, waarvan een een geringd is met nummer DEW 5V807. En bij de Haarmühle bij Alstätte zijn 4 jonge Ooievaars uitgevlogen. Deze zijn alle vier geringd (DEW 5V806, 5V808-5V810)

Bij de Drielandsee heeft zich dit jaar alleen een mannetje gemeld, dat uiteindelijk geen partner heeft kunnen vinden. Het paar aan de Klosterstraße heeft ook in 2023 weer in de lariks gebroed.

Hier zijn 4 jongen uitgevlogen.

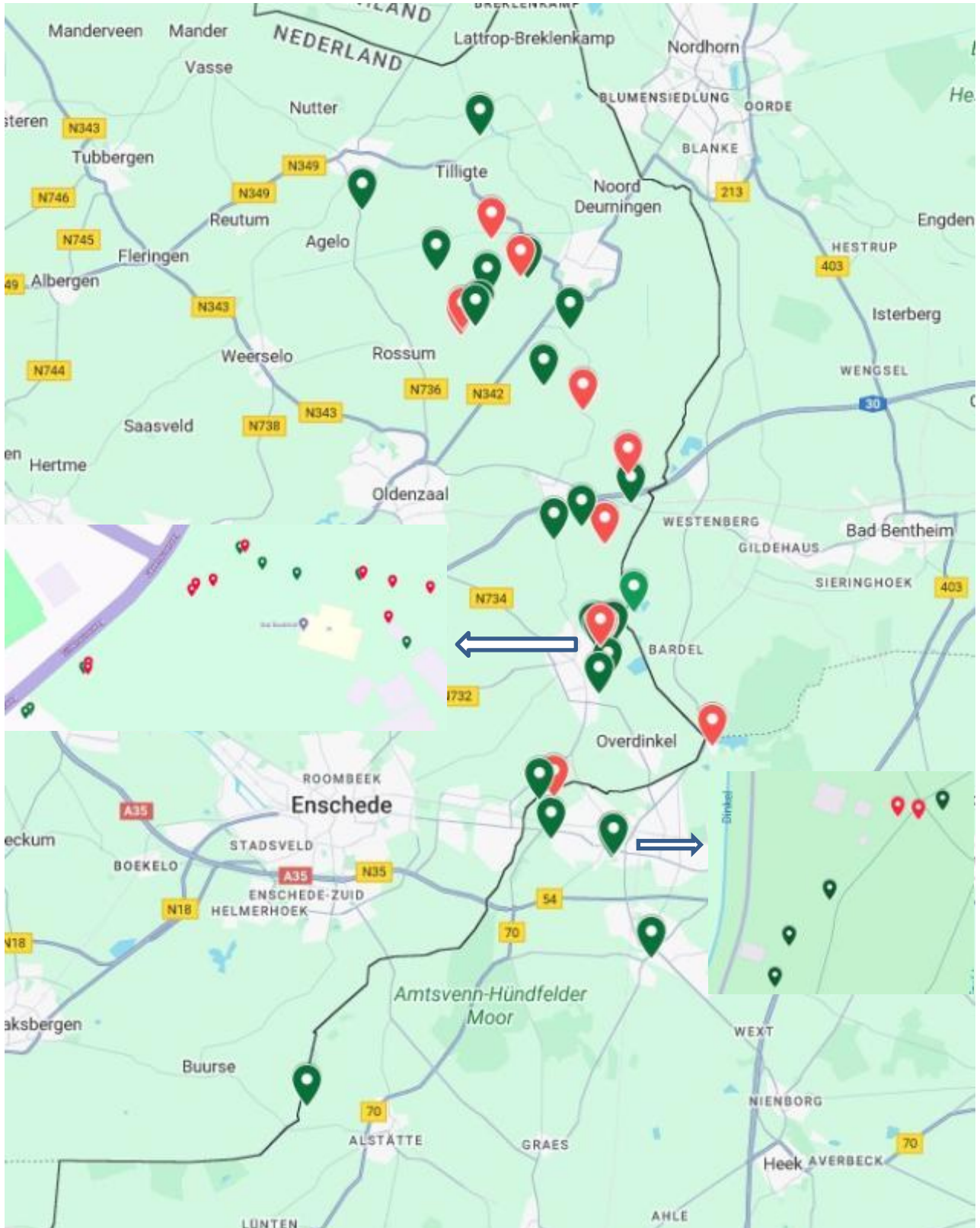
Van de 13 bewoonde nesten in Gronau en de Grafschaft zijn uiteindelijk 20 jongen uitgevlogen.

Haarmühle, Alstätte

Schepers Mühle, Epe

● geslaagd broedsel ● mislukt broedsel of niet gebroed

Het voorgaande kaartje is een globale weergave van de verspreiding van de ooievaarsnesten. Omdat sommige nesten heel dicht bij elkaar zijn, soms binnen 5 meter, worden niet alle afzonderlijke nesten op dit kaartje weergegeven. De eerste inzet toont de 18 nesten op erva Bookholt. De tweede inzet de

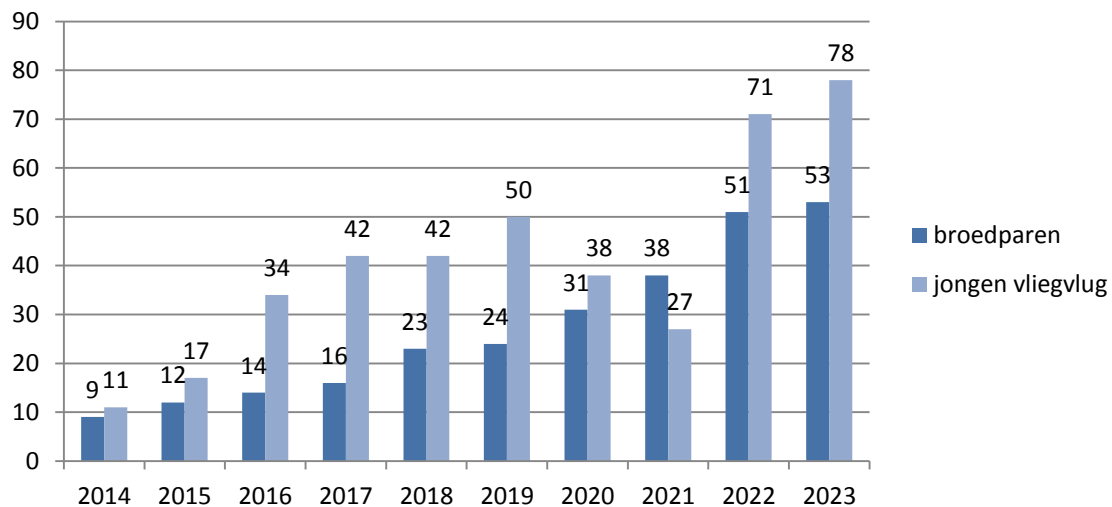
6 nesten in het Stadtpark in Gronau. Duidelijk is dat het Dinkeldal als rode draad door het gebied met de ooievaarsnesten loopt en ook wordt uit dit kaartje duidelijk dat de Ooievaars in 2023 weliswaar met meer nesten vertegenwoordigd waren t.o.v. 2022, maar dat het aantal geslaagde broedsels niet veel groter is geworden.

In totaal hebben we in 2023 in de gemeente Losser, Dinkelland en het direct aangrenzende Gronau en de Grafschaft Bentheim 53 broedparen Ooievaars gehad. Vanaf deze 53 nesten zijn uiteindelijk 76 jongen uitgevlogen, een gemiddelde van 1,5 uitgevlogen jongen per nest. Dat is nog geen hoog aantal, maar wel een stijgende lijn na een dieptepunt in 2021.

Bijzonder is het ook dat er zulke onderlinge verschillen zitten in de broedsels per nest. Er waren nesten bij met 3-4 uitgevlogen jongen maar een groot deel van de nesten had maar een jong of een mislukt broedsel.

Inmiddels heeft de broedpopulatie in het gebied van het Dinkeldal zich in 10 jaar tijd verzesvoudigd.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
broedparen	9	12	14	16	23	24	31	38	51	53
jongen vliegvlug	11	17	34	42	42	50	38	27	71	78
gemiddeld/nest	1,2	1,4	2,4	2,6	1,8	2,1	1,2	0,7	1,4	1,5

Sander Wansing, Harrie Linckens en Thomas Keimel

Invasie van Ooievaars in het dorp Losser, 10-17 augustus 2023.

Jaarlijks, in augustus, verzamelen de jonge Ooievaars en de Ooievaars, die niet gebroed hebben, zich om gezamenlijk te beginnen aan de trek naar het zuiden.

Sinds eind juli 2023 werden er in de gemeente Losser diverse grotere groepen Ooievaars gezien, die in een voorverzamelgroep aan het foerageren waren.

Begin augustus werd een groep van ca. 75 geteld aan de Strengveldweg. Hier zaten o.a. geringde Ooievaars bij, die afkomstig waren van het nest aan de Pastoor Bolscherstraat in Beuningen en uit het Tierpark Nordhorn .

Deze groep is, in verschillende aantallen, tot 9 augustus waargenomen in de omgeving van de Strengveldweg..

Op 10 augustus in de vroege avond werd een invallende groep van ca. 50 Ooievaars waargenomen op de Welp. Later op de avond werd een deel van deze Ooievaars rustend terug gevonden op de Martinustoren (de Oude Toren) in Losser.

Echter de volgende morgen, 11 augustus rond 7 uur, bleek dat een veel grotere groep in het dorp had overnacht.

Op de daken van de Maria Geboorte Kerk werden 51 rustende Ooievaars geteld. Daarnaast zat er nog een achttal Ooievaars op de Oude Toren.

In de dagen daarna werd duidelijk, dat niet alleen de Maria Geboortekerk en de Oude Toren gebruikt werden als rustplaats, maar ook het dak van het verpleeghuis Oldenhove, diverse bouwkransen en bomen in het dorp en de lichtmasten van het sportpark Brillmansdennen.

In de daaropvolgende week werd er 's nachts door 50-70 Ooievaars in het dorp overnacht.

Overdag zwierf deze groep, aangevuld met plaatselijke Ooievaars, rond in de weilanden langs de Dinkel. De groepsgrootte varieerde van 100-150 Ooievaars.

Op basis van de afgelezen ringen bleek het om Ooievaars te gaan uit de omgeving van de Dümmersee, Nordhorn, Gildehaus, Gronau en Ahaus, En uiteraard hebben hier onze eigen Losserse Ooievaars tussen gezeten. Van een ring van de ringcentrale Radolfzell (DER) hebben we tot op dit moment nog geen terugmelding ontvangen.

De Ooievaar met de metalen ring DER 03741, was in 2023 broedvogel in het Stadtpark in Gronau. Ongeveer een week heeft deze groep Ooievaars hier verbleven, daarna zijn ze doorgetrokken naar het zuiden.

Opvallende ringen zijn die van de ringcentrale Radolfzell (03741, ABH58 en A9R25). Deze Ooievaars zijn een paar honderd kilometer zuidelijk van ons geringd en zijn op de een of andere manier toch een stuk noordelijk van hun geboortestreek gaan overzomeren of broeden.

Bijvoorbeeld DER A9R25 komt uit Gunzenhausen in Beieren, ten zuiden van Neurenberg.

Ook de laatste twee Ooievaars in de lijst zijn enigszins "uit de koers". Hun geboortestreek ligt 240-270 km oostelijk van ons, voorbij Hannover.

Een dergelijke invasie van Ooievaars, inclusief de overnachtingen midden in het dorp, hebben we nog niet eerder gezien en is ook uniek voor deze regio.

Centrale	Ring	Vinddatum	Locatie	Ringdatum	Ringlocatie	Afstand	Dagen
DEW	2V237	03-08-2023	Punthuizerweg, Beuningen	04-06-2019	Hesepers Weg, Nordhorn (D)	9	1.521
DEW	5V151	03-08-2023	Punthuizerweg, Beuningen	02-06-2023	Hesepers Weg, Nordhorn (D)	9	62
DEW	5V152	03-08-2023	Punthuizerweg, Beuningen	02-06-2023	Hesepers Weg, Nordhorn (D)	9	62
DEW	5V159	03-08-2023	Punthuizerweg, Beuningen	02-06-2023	Hesepers Weg, Nordhorn (D)	9	62
DEW	5V160	03-08-2023	Punthuizerweg, Beuningen	02-06-2023	Hesepers Weg, Nordhorn (D)	9	62
NLA	7E690	03-08-2023	Punthuizerweg, Beuningen	24-06-2023	Past. Bolscherstraat, Beuningen	4	40
DEW	4V664	04-08-2023	Zandbergen, Losser	02-06-2022	Hesepers Weg, Nordhorn (D)	19	428
DEW	4V869	10-08-2023	Ravenhorsterweg, Losser	30-05-2023	Auf der Heide, Lemförde, (D)	94	72
DEW	5V156	10-08-2023	Ravenhorsterweg, Losser	02-06-2023	Hesepers Weg, Nordhorn (D)	19	69
DEW	5V807	10-08-2023	Ravenhorsterweg, Losser	25-06-2023	Drostenplatz, Gronau-Epe (D)	10	46
DER	03741	11-08-2023	Kolkersweg, Overdinkel	26-06-2018	Ornbau, Ansbach, Bayern (D)	427	1872
DER *	ABH58	11-08-2023	Kolkersweg, Overdinkel	n.b.	n.b.		
DEW	3T080	11-08-2023	Maria Geboorte Kerk, Losser	05-06-2015	Eiderstraße, Dellstedt (D)	273	2.989
DEW	3V730	11-08-2023	Maria Geboorte Kerk, Losser	11-06-2021	Stadtpark Gronau (D)	6	730
DEW	4V155	11-08-2023	Maria Geboorte Kerk, Losser	06-06-2022	Krewinkel-Wiltrop, Lippetal (D)	100	431
DEW	4V864	11-08-2023	Maria Geboorte Kerk, Losser	30-05-2023	Zur Hüder Marsch, Hüde (D)	95	73
DEW	4V871	11-08-2023	Maria Geboorte Kerk, Losser	30-05-2023	Auf der Heide, Lemförde, (D)	94	73
DEW	4V878	11-08-2023	Maria Geboorte Kerk, Losser	02-06-2023	Alte Landstraße, Gildehaus (D)	6	70
DEW	4V879	11-08-2023	Maria Geboorte Kerk, Losser	02-06-2023	Alte Landstraße, Gildehaus (D)	6	70
DEW	5V164	11-08-2023	Kolkersweg, Overdinkel	02-06-2023	Hesepers Weg, Nordhorn (D)	20	70
DEW	5V172	11-08-2023	Maria Geboorte Kerk, Losser	09-06-2023	Sünderbruch, Marl (D)	95	63
DEW	5V804	11-08-2023	Kolkersweg, Overdinkel	25-06-2023	Stadtpark Gronau (D)	6	47
DEW	5V805	11-08-2023	Maria Geboorte Kerk, Losser	25-06-2023	Stadtpark Gronau (D)	6	47
DEW	5V806	11-08-2023	Kolkersweg, Overdinkel	25-06-2023	Haarmühle, Ahaus (D)	17	47
DEW	5V808	11-08-2023	Oude Toren, Losser	25-06-2023	Haarmühle, Ahaus (D)	17	47
NLA	6E842	11-08-2023	Maria Geboorte Kerk, Losser	22-06-2021	Steenoever, Ommen	49	780
DEW	5V809	12-08-2023	Kolkersweg, Overdinkel	25-06-2023	Haarmühle, Ahaus, NRW (D)	17	48
DEW	5V803	13-08-2023	Maria Geboorte Kerk, Losser	25-06-2023	Stadtpark Gronau (D)	6	49
DEW	5V810	13-08-2023	Hofstraat, Losser	25-06-2023	Haarmühle, Ahaus (D)	17	49
DER	A9R25	15-08-2023	Ravenhorsterweg, Losser	15-06-2022	Gunzenhausen, Bayern (D)	440	426
DEW	5V166	15-08-2023	Ravenhorsterweg, Losser	02-06-2023	Hesepers Weg, Nordhorn (D)	19	74
DEW	5V165	17-08-2023	Oude Toren, Losser	02-06-2023	Hesepers Weg, Nordhorn (D)	19	76
NLA	7E691	17-08-2023	Hofstraat, Losser	24-06-2023	Past. Bolscherstraat, Beuningen	10	54
DEW	4V689	19-08-2023	Kolkersweg, Overdinkel	02-06-2022	Triangel, Sassenburg (D)	243	443
DEW	6X880	26-08-2023	Schoklandweg, Losser	07-07-2009	Am Alten Markt, Bahrdorf (D)	272	5.163

* van deze Ooievaar hebben we nog geen ringgegevens ontvangen

Sander Wansing

Resultaten broedvogelonderzoek telgebied Losser 2023

Het broedvogelonderzoek in de gemeente Losser bestaat uit twee gedeelten: het LSB- en het BMP-Z onderzoek, twee van de vele Sovon-projecten. Daarnaast werd er in voorgaande jaren ook nog een aanvullend onderzoek gedaan naar andere broedvogelsoorten waarvan het de moeite waard was de populatiegrootte te monitoren. Dit gedeelte van ons onderzoek is in 2014 stopgezet. De redenen hiervoor waren dat het totaal van de onderzochte soorten inmiddels in de loop van de 10 onderzoeksjaren was uitgedroeid naar 53 soorten. Dit hoge soortenaantal zorgde ervoor dat er zeer veel tijd in het 100 km² grote telgebied moest worden gestopt, naast het normale BMP-onderzoek voor SBB en NM. Toen daar nog het Atlasproject bij kwam en een aantal tellers om verschillende redenen moest stoppen met inventariseren, hebben we besloten weer tot de kern van ons onderzoek terug te keren en dat is het LSB en BMP-Z onderzoek. De kwaliteit zou anders niet meer te waarborgen zijn. Wel zijn er vanaf 2017 op verzoek van Sovon zo goed mogelijk de territoria van Zwarte Specht, Zomertortel, Boomleeuwerik, Roodborsttapuit en Rietzanger in ons telgebied bepaald. Dus soorten die we een aantal jaren niet meer geteld hadden.

De afkorting LSB staat voor Landelijk Soortonderzoek Broedvogels. Bij dit project van Sovon Vogelonderzoek Nederland wordt getracht jaarlijks een volledig beeld te krijgen van de Nederlandse broedvogelpopulatie van kolonievogels, bv. Blauwe Reigers, Oeverzwaluwen, Huiszwaluwen en Roeken.

Het BMP-Z (Broedvogel Monitoring Project Zeldzame broedvogelsoorten) is een project waarbij de landelijke zeldzame soorten zoals IJsvogel, Grote Gele Kwikstaart, Kleine Plevier, Ooievaar, enz. geteld worden. Ook Vogelwerkgroep Losser doet al jaren aan deze beide projecten mee, zowel aan het tellen van alle kolonievogels in de gemeente Losser als aan het inventariseren van zeldzame broedvogels. De telresultaten worden direct na het telseizoen bij Sovon aangeleverd.

Kolonievogels in Losser 2023

In de gemeente Losser komen vier soorten kolonievogels voor, nl. Blauwe Reiger, Oeverzwaluw, Huiszwaluw en Roek. In het verleden heeft ook de Aalscholver in Losser een kolonie van 1 nest op de Oelemars gehad, maar deze is inmiddels verdwenen. De kolonies worden jaarlijks in het voorjaar geteld en de resultaten worden rechtstreeks door de tellers bij Sovon Vogelonderzoek Nederland ingevoerd. Het kolonievogelonderzoek is een van de vele projecten van Sovon en aan dit project doen we al tientallen jaren mee. En zo dragen we bij aan het landelijk onderzoek naar kolonievogels. Momenteel zijn alle kolonies van tellers voorzien. Maar mocht er een nieuwe kolonie ontdekt worden, dan kan deze via vwglosser@gmail.com gemeld worden.

Blauwe Reiger (5 bewoonde nesten)

In 2008 is voor het eerst een bewoond nest van de Blauwe Reiger binnen de gemeente Losser ontdekt. Deze uit 1 nest bestaande kolonie bevond zich langs de Dinkel bij De Poppe. Deze kolonie bestond dit jaar uit 5 nesten, net als vorig jaar. De kolonie wordt jaarlijks geteld door Ruud Kuipers.

Oeverzwaluw (126 bewoonde nesten)

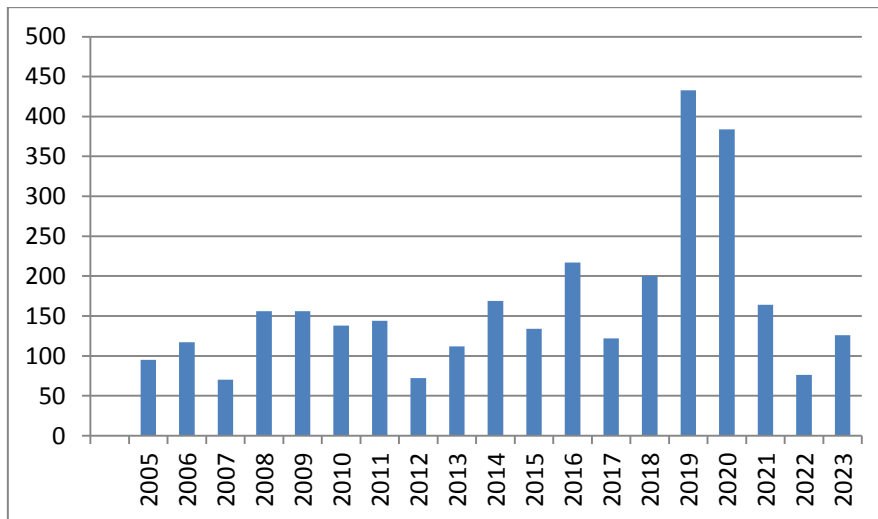
De aantallen op de Oelemars schommelen jaarlijks, maar dit jaar was het aantal weer wat hoger dan vorig jaar. In de betonnen kunstwand waren dit jaar op het eerste gezicht vanaf afstand zo'n 200 nestgangen te zien, maar bij de controleronde bleken vele openingen zeer ondiep te zijn en waren de pogingen om een nestgang te graven in een vroeg stadium afgebroken. Uiteindelijk werden hier 126 bewoonde nesten aangetroffen. In het naastliggende zanddepot waar in het verleden ook wel gebroed werd, zijn alle steile wanden op 45 graden gezet, zodat er hier geen nesten waren.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Oelemars	112	169	134	217	122	200	433	384	164	76	126
Omleidingskanaal	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-

Bewoonde nesten van de Oeverzwaluw 2013-2023

Oeverzwaluwwand Oelemars

Aantallen bewoonde nesten in de oeverzwaluwkolonie op de Oelemars 2013-2023

De grote jaarlijkse verschillen in de aantallen nesten zijn veroorzaakt doordat in het verleden de beide zanddepots nog steile wanden hadden als het depot (gedeeltelijk) leeg was. De laatste jaren zijn de wanden steeds op 45 graden gezet, zodat de oeverzwaluwen niet meer de zanddepots gebruiken en alleen de betonnen kunstwand in gebruik wordt genomen.

Huiszwaluw (273 bewoonde nesten)

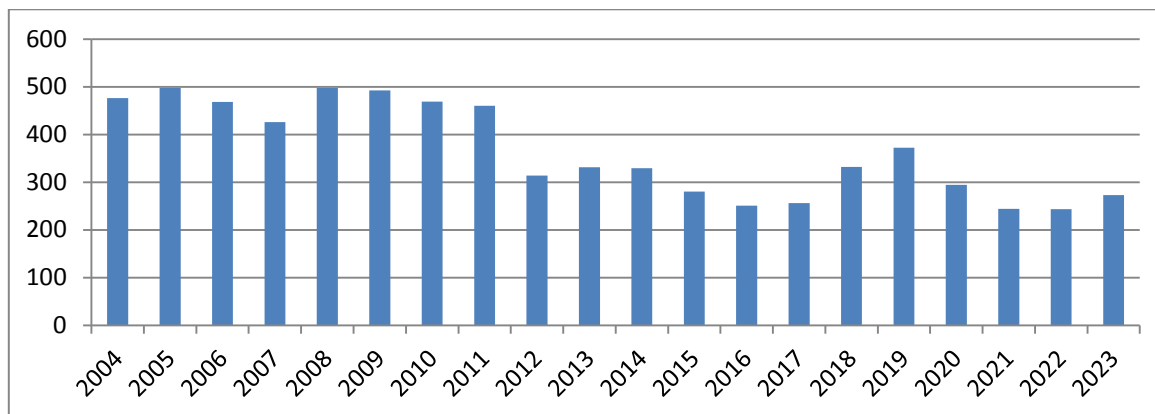
Ongeveer 41% van de in totaal 48 kunstnesten werd door de Huiszwaluwen ook daadwerkelijk gebruikt. De kolommen 2013 t/m 2023 geven het aantal bewoonde nesten inclusief de kunstnesten weer. De huiszwaluwpopulatie in de gemeente Losser vertoont langzaam maar zeker een dalende tendens. In 2012 heeft deze zwaluw behoorlijke verliezen geleden, waarbij de populatie met ongeveer 32% was afgenomen. Daarna trad een licht herstel op, gevolgd door verdere afname. Vanaf 2018 was er weer een opleving ten opzichte van vorige jaren en zaten we weer boven het niveau van 2013. Daarna nam de populatie af om in 2022 uiteindelijk te stabiliseren. Dit jaar nam het aantal bewoonde nesten licht toe. De huiszwaluw tellingen vormen een onderdeel van een grootschalig project waarbij alle kolonies in heel NO-Twente worden geteld. De coördinatie wordt gedaan door Natuur- en Vogelwerkgroep De Grutto uit Weerselo, waarbij ongeveer 2000 nesten jaarlijks geteld worden door leden van diverse vogelwerkgroepen. Voor Losser wordt de coördinatie gedaan door Bennie Egberink. De invoer bij Sovon van de bewoonde nesten van de huiszwaluwkolonies wordt momenteel voor het Losserse deel door ons zelf gedaan.

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
47	38	32	31	29	34	38	33	30	24	25

Aantal huiszwaluwkolonies in de gemeente Losser 2013-2023

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
331	329	280	251	256	332	372	294	244	243	273

Aantal bewoonde nesten van de Huiszwaluw 2013-2023

Aantal bewoonde nesten van de Huiszwaluw in de gemeente Losser 2004-2023

Roek (326 nesten)

Naast de kolonies bij de Zoekerweg-Gronausestraat en Brilmansdennen aan de Gildehauserweg zijn er in 2020 twee nieuwe kolonies bij gekomen. Een kleine kolonie op de hoek Broekhoekweg-Deppenbroekweg en een op de hoek Enschedesestraat-Broekhoekweg. Er was inmiddels vorig jaar een kleine kolonie van 4 nesten bijgekomen aan de Smitsbreeweg, terwijl de kolonie bij de rotonde Enschedesestraat-Broekhoekweg verdwenen is. De kolonie op de hoek Zoekerweg-Gronausestraat kreeg twee jaar geleden een uitbreiding bij de ingang van de Johma. Dit jaar waren er meer nesten dan in de voorgaande jaren en zijn we weer op het hoogste niveau van de afgelopen 10 jaar. De kolonies worden jaarlijks geteld door Leo Hassing, Ben Hulsebos en Henk Noordkamp.

Locatie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Brilmansdennen	218	207	169	210	220	201	221	247	196	248
Zoekerweg	41	50	33	38	39	45	32	60	40	64
Broekhoekweg							6	12	21	7
Enschedesestr.							19	-	-	-
Smitsbreeweg								4	-	7
Totaal	259	257	202	248	259	246	278	323	257	326

Aantal nesten van de Roek in de gemeente Losser 2014-2023

Alle kolonievogeltellers verdienen hartelijke dank voor het feit dat ze elke weer jaarlijks trouw hun kolonies tellen en bij Sovon invoeren.

BMP-Z: Zeldzame Broedvogels

Telgebied Losser

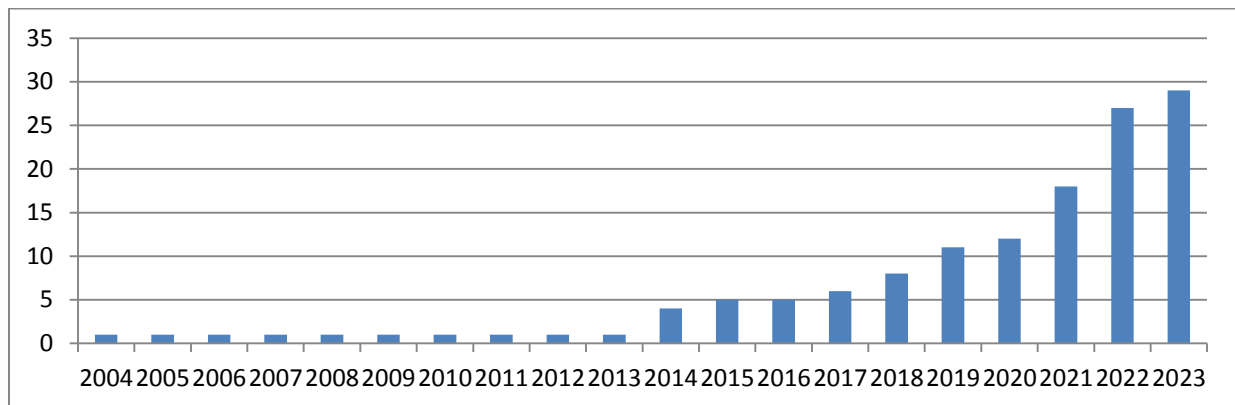
Teneinde de aantalsontwikkelingen van zeldzame broedvogels goed te kunnen volgen zijn telgebieden die jaarlijks geïnventariseerd worden voor Sovon Vogelonderzoek Nederland erg nuttig. De jaarlijkse monitoring zorgt er voor dat de gegevens vergelijkbaar zijn. Van alle onderzochte soorten zijn digitale kaarten in Google-Maps gemaakt. Vanuit dit digitale archief kunnen links verstuurd worden naar instanties als SBB, NM en Waterschap Vechtstromen, zodat zij hun beheer eventueel kunnen aanpassen. Daarna worden alle territoria ook nog apart bij Sovon ingevoerd. Het telgebied omvat de gehele gemeente Losser en bestaat uit ongeveer 100 km².

Dodaars (9)

De territoria bevonden zich op de Duivelshof (2), op de voormalige ijsbaan aan de Nitertweg in Losser (1), op de Oelemars (1), in het kleigat bij de steenfabriek (1), bij Mekkelhorst (2) en bij Arboretum Poortbulten (2). Dit jaar telden we het hoogste aantal territoria sinds 2004 bij het begin van de tellingen.

Ooievaar (29)

Het aantal Ooievaars stijgt nog steeds. In het Dinkeldal van Losser werden 29 nesten getraceerd, waarvan 18 met jongen, 6 met een mislukt broedsel en 5 met alleen nestbouw. Opmerkelijk is dat in de Brilmansdennen en directe omgeving een soort kolonie van Ooievaars is ontstaan. Hier waren langs de Gildehauserweg en bij de opril van boerderij Brilman 18 nesten in de bomen aanwezig met soms meerdere nesten in een boom. De coördinatie van de ooievaarstellingen wordt gedaan door Sander Wansing.

Ooievaar 2004-2023

Grote Canadese Gans (5)

Op de Oelemars werd binnen de datumgrenzen 2 paartjes waargenomen. Daarnaast was er ook nog een hybride grote Canadese Gans x Grauwe Gans gepaard met een Soepgans. Dit broedgeval leverde echter niets op. Op Singraven bevonden zich 3 paren. De 5 paren zijn niet tot broeden overgegaan.

Mandarijneend (4)

Op de Dinkel bij Beuningen in het Sterrenbos verbleef binnen de datumgrenzen 1 paartje Mandarijneend. Op Singraven verbleven langs de Dinkel 2 paartjes en in de Riest eveneens langs de Dinkel 1 paar. Er zijn geen broedgevallen geconstateerd.

Rode Wouw (2)

Zeer bijzonder is de vestiging van 2 paartjes Rode Wouw in de gemeente Losser. In de omgeving van de Elfterheurne heeft het paar gebroed en 1 jong voortgebracht. Een tweede paar had een nest bij Wewwelstad, maar in de eifase is het broedsel mislukt. Bron: Rick de Ruiter.

Wespendief (1)

Regelmatig werd vanaf telpost Oelemars een paartje Wespendieven waargenomen boven de Zandbergen. Het mannetje toonde diverse keren zijn vlinderbalts. Maar het nest zal vermoedelijk net over de grens in Duitsland in Forst Bentheim hebben gelegen.

Kleine Plevier (4)

De Kleine Plevier is een soort van kale terreinen. Alle pioniersbiotopen zijn binnen ons werkgebied onderzocht. Op de Oelemars zijn 3 territoria gevonden. Bij de telpost had van de 2 paartjes er eentje succes met 1 jong. Het paar dat het eiland voor de kijkhut had uitgezocht was niet succesvol, want de twee eitjes zijn gepredeerd. Bij de Beerninksweg is bij de Ruhenbergerbeek een nieuw natuurterrein ontwikkeld, dat meteen een paartje Kleine Plevier aantrok. Hier zijn 3 jongen groot gebracht.

Kerkuil (6)

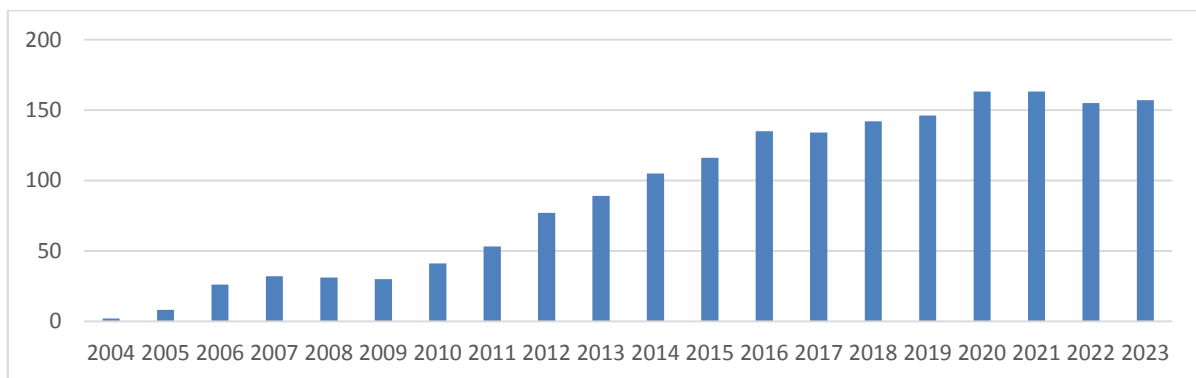
Dit jaar waren er slechts 6 broedgevallen met jongen, verspreid over de gemeente Losser. Dat waren er wel 2 meer dan vorig jaar, maar als we het vergelijken met 2020 toen er nog 23 territoria waren met 22 broedgevallen dan is dit jaar toch een tegenvaller, zeker gezien het grote aanbod van muizen. Wel bijzonder was een tweede broedsel op een van de locaties. De coördinatie van het kerkuilenonderzoek is in handen van Bennie Egberink.

Nachtzwaluw (18)

De Nachtzwaluwen werden weer op de bekende terreinen in het noordoosten van de gemeente Losser aangetroffen. Een aantal nachtelijke excursies leverde het volgende resultaat: Stroothuizen 4 terr., Punthuizen 4 terr., Beuninger Achterveld 9 terr. en Lutterzand 1 terr. Helaas is het dit jaar weer niet gelukt om een volledige inventarisatie in het Lutterzand uit te voeren. Vandaar dat de aantallen lager uitvallen dan gebruikelijk.

Middelste Bonte Specht (157)

De populatiegroei van de Middelste Bonte Specht in de gemeente Losser is in de grafiek goed te zien. Met deze aantallen behoort Losser inmiddels tot een van de beste gebieden voor de Middelste Bonte Specht niet alleen in Twente, maar in heel Nederland. De locaties liggen o.a. in Singraven, bij camping Oldekottink, Meuleman, Hakenberg, Paaschberg, Tankenberg, Boerskotten, Koppelboer, Duivelshof, Smoddebos en Koksbos. Tot vorig jaar vond er niet alleen verdere verdichting plaats in de bekende broedgebieden, maar zagen we ook uitbreiding naar wat meer marginale gebieden, zoals de beek begeleidende bosjes langs de Dinkel. In 2017 was de groei van de Losserse populatie tot stilstand gekomen en waren de marginale gebieden weer verlaten. Dit proces was ook in overig Twente waarneembaar. Maar de jaren daarna zette de groei van de populatie verder door totdat vanaf 2020 weer een stabilisatie in het aantal territoria optrad. De Middelste Bonte Specht is in Losser de talrijkste Z-soort en de inventarisatie vereist dan ook een zorgvuldige aanpak. Daarom wordt deze soort door ervaren BMP-tellers op de BMP-manier geïnventariseerd door op een ochtend elke keer een heel bos uit te kammen op uitsluitende waarnemingen. Met losse waarnemingen lukt dit namelijk niet. De coördinatie van de Mibo-tellingen wordt jaarlijks uitgevoerd door Rudi Lanjouw.

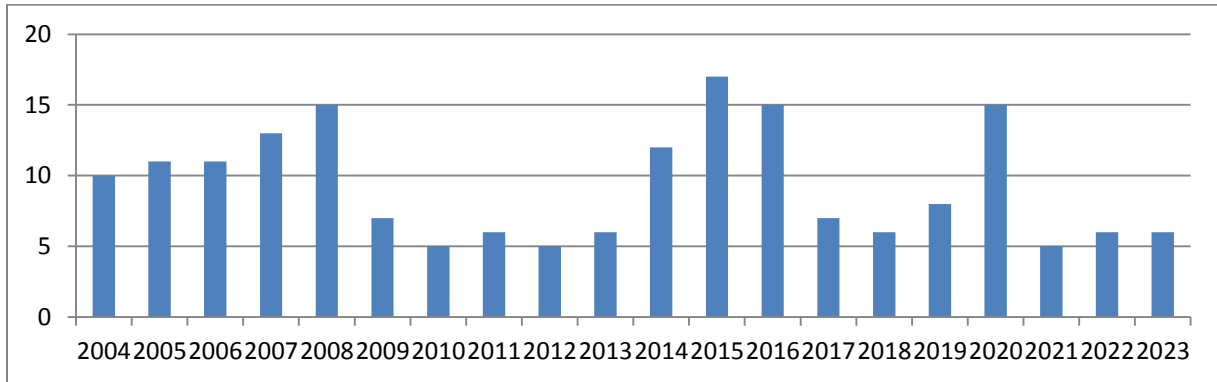
Middelste Bonte Specht 2004-2023

Zwarte Specht (19)

De Zwarte Specht is pas vanaf 2017 door ons integraal gekarteerd en we waren dan ook benieuwd naar het aantal territoria binnen ons telgebied. We hadden vorig jaar 13 territoria vastgesteld, maar dit jaar waren er 19. Op zeker 7 andere locaties zijn Zwarte Spechten waargenomen maar hier konden we de tweede waarneming, nodig voor een geldig territorium, niet "binnen halen". We schatten de populatie dan ook op 26 tot 28 territoria.

IJsvogel (6)

Na vijf koude winters op rij was het aantal IJsvogels in 2013 behoorlijk teruggelopen. Gelukkig trad er na deze zachte winter een wonderbaarlijk herstel in en nam het aantal territoria in drie jaar tijd toe van 6 naar 17 in 2015. In 2017 kelderden de aantallen weer, maar er was er in 2020 een zeer snelle toename naar 15 territoria. Daarna slook de populatie door een strenge vorstperiode eind februari 2021 naar 5 territoria. Het herstel bleef daarna uit en er konden maar 6 territoria worden vastgesteld. Deze bevonden zich voornamelijk langs de Dinkel. Het wel en wee van de IJsvogel in de gemeente Losser is in onderstaande grafiek te zien.

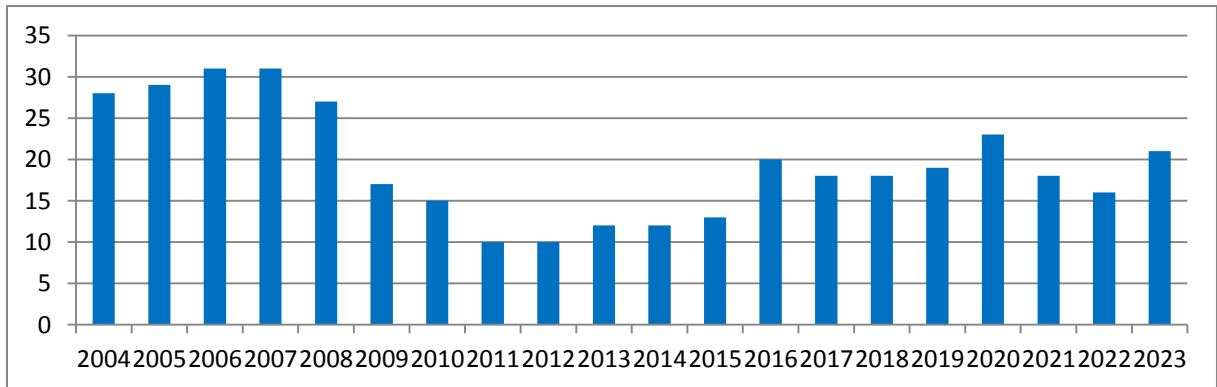

IJsvogel 2004-2023

Grote Gele Kwikstaart (21)

In de gemeente Losser zijn alle mogelijke locaties uitgekamd op deze beeksoort. Een aantal broedt in speciale nestkasten onder de bruggen over de Dinkel. Na een jarenlang succesverhaal hebben we in 2011 helaas moeten constateren dat we terug waren bij af. De invloed van de koude winters vanaf de winter 2008/2009 is goed te zien in onderstaande grafiek. In tegenstelling tot de IJsvogel zette er slechts zeer langzaam wat herstel in bij de Grote Gele Kwikstaarten. Van de 13 gevonden territoria in 2015 bv. bleken maar 4 een broedresultaat te hebben opgeleverd. Wellicht dat voedselgebrek in de vorm van onvoldoende insecten een rol speelt. Langzaam maar zeker zien we nu toch een geleidelijke verbetering, want in 2020 konden 23 territoria worden vastgesteld, voornamelijk langs de Dinkel en het Omleidingskanaal. Helaas zakte dit aantal naar 16 territoria vorig jaar, maar steeg weer naar 21 dit jaar.

Het is dit jaar weer gelukt om 2 rondes langs de nestkasten die onder de bruggen hangen te maken. Een ronde voor een schoonmaak- en herstelactie en een controleronde om naar het gebruik van de kasten te kijken. Deze rondes langs de kasten zijn zeer arbeidsintensief, want bij elke brug moeten speciale ladders aan de brugleuningen worden gehaakt om dan naar beneden klimmend onder de brug de nestkasten te inspecteren. De coördinatie is in handen van Johnny Sanderink en Bennie Benerink.

Grote Gele Kwikstaart 2004-2023

Boomleeuwerik (21)

Vanaf 2004 t/m 2013 is de Boomleeuwerik geteld in telgebied Losser. Vanaf 2017 is de draad weer opgepakt en konden er dit jaar 21 territoria worden vastgesteld in het noordoostelijk deel van Losser: omgeving Beuninger Achterveld, Punthuizen en Lutterzand. Het valt niet mee om deze soort integraal te karteren, want de trefkans is gering en er zijn per terrein meerdere bezoeken nodig om de werkelijke aantallen in kaart te brengen.

Roodborsttapuit (38)

Ook de Roodborsttapuit is in het verleden door ons geteld en vanaf 2017 staat deze soort weer op ons onderzoeksprogramma. De populatie bereikte in 2021 het aantal van 41 territoria. het hoogste niveau in de afgelopen 15 jaren. Dit jaar waren het er iets minder.

Grote Karekiet (1)

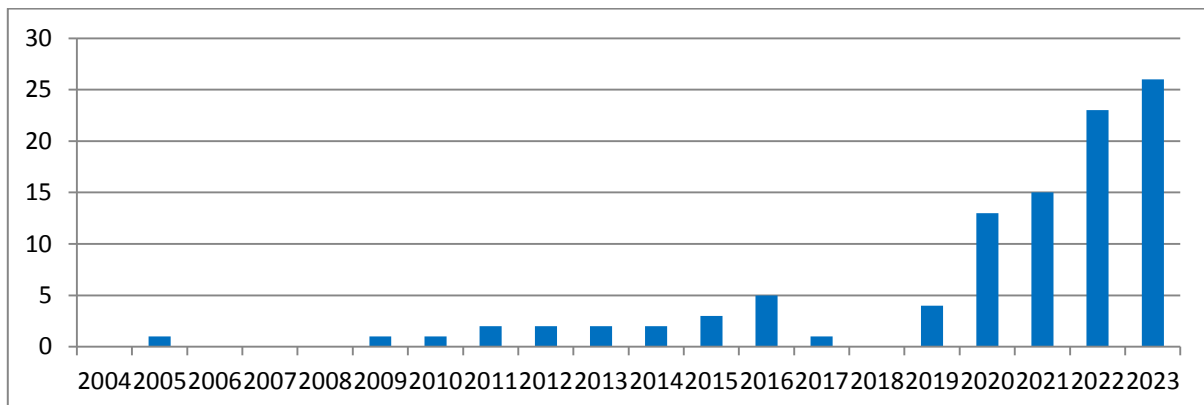
Voor het eerst is voor zover bekend een territorium van de Grote Karekiet in de gemeente Losser vastgesteld. In kleine plukjes riet op de oevers van het Omleidingskanaal verbleef gedurende een vrij lange periode een zingend mannetje.

Kortsnavelboomkruiper (11)

De Kortsnavelboomkruiper was in 2012 als broedvogel nieuwkomer in Losser. In Twente was deze soort de laatste jaren in kleine aantallen waargenomen in het Haagse Bos en op de Lonnekerberg in Enschede. Nu zitten ze ook in Losser, maar de aantallen wisselen jaarlijks sterk. Deze soort is ontzettend moeilijk te karteren, omdat ze nauwelijks zingen, precies lijken op gewone Boomkruipers en slechts een handjevol vogelaars de soort kan determineren. Er kan soms pas bij een vijfde of zesde bezoek een geldige waarneming worden gedaan. De meeste Kortsnavels zaten op Boerskotten en Egheria. Waar Kortsnavelboomkruipers worden waargenomen blijken ook Middelste Bonte Spechten te zitten.

Grauwe Klauwier (26)

De Grauwe klauwier is in de gemeente Losser een bijzonder zeldzame broedvogel. Er zijn vele jaren geweest dat deze soort hier geen enkel territorium had. Heel bijzonder was dan ook de ontdekking van 5 territoria in 2016. Maar In 2018 was deze soort weer helemaal afwezig. Vorig jaar konden er zelfs 23 territoria worden gelokaliseerd. Maar het aantal van 26 dit jaar is ongekend hoog. De soort kwam niet alleen in natuurterreinen voor, maar ook in kleinschalig cultuurland en soms geclusterd dicht bij elkaar. Het centrum van de verspreiding ligt in gebied Beuninger Achterveld-Punthuizen, waar 12 territoria dicht bij elkaar liggen. In het Roderveld waren 4 territoria, waarvan 2 binnen de grenzen van ons telgebied.

Grauwe Klauwier 2004-2023

Raaf (5)

De territoria van de Raaf bevonden zich in het Lutterzand (2), Boerskotten (1), Singraven (1) en in het Beuninger Achterveld (1). Hier werden regelmatig roepende mannetjes en paartjes gezien en gehoord. Er zijn dit jaar meer territoria van de Raaf gelokaliseerd dan in alle voorgaande jaren.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen hoe in de loop der jaren vanaf 2008 de aantallen van deze zeldzame broedvogels zich binnen ons werkgebied hebben ontwikkeld. Inmiddels is de Europese Kanarie als broedvogel uit Losser verdwenen.

Soort	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dodaars	10	6	6	8	6	6				5	4	4	5	3	4	7
Geoorde Fuut	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ooievaar	1	1	1	1	1	1	4	5	5	6	8	11	12	18	27	29
Roerdomp	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwarte Zwaan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Gr. Can. Gans	1	-	1	1	2	2	2	2	3	2	1	1	1	2	1	5
Brandgans	2	1	2	4	3	3	5	5	2	3	7	1	-	-	-	-
Kolgans	-	-	-	-	3	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Mandarijneend					4	4	-	-	1	-	-	-	1	-	1	4
Krooneend	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rode Wouw	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	2	2	1	
Wespendief												1	2	-	1	1
Boomvalk										2					-	-
Kwartelkoning	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Porseleinhoen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kraanvogel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Kleine Plevier	4	4	3	2	1	1	1	2	2	2	3	4	4	5	6	4
Zomertortel				8	1	3				-	1	-	-	-	-	-
Oehoe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Kerkuil	27	10	16	5	8	3	8	20	22	16	15	13	23	7	4	5
Steenuil			100			.		93					113			
Nachtzwaluw	14	12	16	19	22	28	28	25	32	31	35	33	32	33	14	18
Midd. B. Specht	31	30	41	53	77	89	105	116	135	134	142	146	163	163	155	157
Zwarte Specht										15	13	11	16	15	13	19
Draaihals	-	-	1	-	-	1	1	2	1	3	-	-	-	1	-	-
IJsvogel	15	7	5	6	5	6	12	17	15	7	6	8	15	5	6	6
Boomleeuwerik	6	3	3	9	20	28				10	10	13	24	16	9	21
Gr. G. Kwikst.	27	17	15	10	10	12	12	13	20	18	18	19	23	18	16	21
Blauwborst	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Roodborsttapuit	11	13	15	29	25	37				24	18	27	36	41	37	38
Paapje	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grote Karekiet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Kortsnavelbkr.	-	-	-	-	1	2	5	3	8	4	12	8	10	2	13	11
Gr. Klauwier	-	1	1	2	2	2	2	3	5	1	-	4	13	15	23	26
Raaf	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	2	-	2	3	2	5
Euro-Kanarie	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Aantal territoria per jaar in Z-telgebied Losser 2008-2023 (lege vakjes= niet geteld, - niet aanwezig)

Werkwijze

De werkwijze is als volgt. Voor de kolonievogels is er per kolonie een vaste teller die jaar in jaar uit zijn kolonie telt en bij Sovon invoert. Voor de Z-soorten, met als coördinatoren Ben Hulsebos en Rudi Lanjouw, worden alle potentieel geschikte bossen en heidevelden door enkele ervaren tellers uitgekamd op Middelste Bonte Spechten en Nachtzwaluwen. Voor de overige Z-soorten in het werkgebied van 100 km² (de gehele gemeente Losser) worden gerichte zoekacties uitgevoerd. Daarnaast geeft zo'n 30 % van de VWG-leden hun losse waarnemingen door op www.waarneming.nl, die dan daarna worden verzameld en in onze Google Maps worden ingevoerd. Ook betrouwbare waarnemingen van niet-leden op www.waarneming.nl worden aan onze kaarten toegevoegd. Aan het eind van het seizoen worden de kaarten op de BMP-manier aan de hand van de Handleiding Sovon Broedvogelonderzoek handmatig geïnterpreteerd door Ben Hulsebos en Rudi Lanjouw en vervolgens door Ben bij Sovon ingevoerd en worden de digitale archiefkaarten met SBB, NM en Vechtstromen gedeeld.

Knelpunten

Aangezien Telgebied Losser een enorme omvang heeft met bijna 100 km² aan oppervlakte, is het van uitermate groot belang dat zoveel mogelijk leden van VWG Losser hun waarnemingen doorgeven. Dat kan door plaatsing op www.waarneming.nl. We hopen dat de 70 % van de leden die nog niet actief hun waarnemingen doorgeven dit de komende tijd wel gaan doen. Elke keer bij onze bijeenkomsten vragen we dan ook onze leden om hun waarnemingen bij [waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) in te voeren, maar helaas komt er weinig tot geen respons en blijven we op die 30% steken.

Een ander knelpunt is dat onze veldonderzoekers niet de jongsten meer zijn en in toenemende mate te maken krijgen met gehoor-, gezichts- en mobiliteitsproblemen. Een aantal heeft al helaas moeten afhaken.

Andere opzet

Inmiddels is onze telgroep zodanig gedecimeerd dat het niet langer mogelijk is dit telproject in de huidige omvang in de komende jaren door te zetten. Het aantal te onderzoeken vogelsoorten zal vanaf volgend jaar drastisch worden teruggebracht, zodat er nog maar enkele soorten die zeer kenmerkend zijn voor Losser overblijven, zoals IJsvogel, Grote Gele Kwikstaart, Middelste Bonte Specht, Roodborsttapuit, Ooievaar en Grauwe Klauwier.

Ben Hulsebos

Midwintertelling watervogels 2023

Telling

Deze telling gebeurt in het kader van de jaarlijkse Sovon-midwintertelling van watervogels, die in het gehele land in het weekeinde in het midden van januari wordt gehouden. De bedoeling van de tellingen is het volgen van de aantalsontwikkelingen en de populatiegrootte van overwinterende watervogels in Nederland.

Weer

De tellingen vonden dit jaar plaats op zaterdagmorgen 14 januari. De weersomstandigheden waren ongunstig. Het regende gedurende de gehele telling en er stond een vrij krachtige wind 5 Bft uit zuidwest. De temperatuur was 7 graden Celsius, de gevoelstemperatuur nog geen 3 graden. De waterstand was hoog, maar desondanks kon bijna het gehele vernieuwde Dinkelpad met de fiets verkend worden. Frank Timmers, journalist van de Tubantia, heeft de tellingen langs de Dinkel en op de Oelemars meegedaan en heeft daar een pakkend verslag van gemaakt in de krant. https://www.tubantia.nl/losser/watervogeltelling-bij-de-dinkel-als-ik-zo-zeiknat-moet-words-dan-wil-ik-ook-iets-zien-ab2055de/?cb=09ebbed6-d948-4665-842a-ed365c376dde&auth_rd=1

Gebieden

VWG Losser telt de volgende gebieden:

- Dinkel: Rijksgrens tot de Bossinkbrug (6 km)
- Oelemars
- Omleidingskanaal: Verdeelwerk-Stroothuizerbrug (3,3 km)
- Punthuizen, Puntbeek, Bewwerskamp

Kijken naar een jagende Slechtvalk boven de weilanden naast Heijdemann © Frank Timmers, Tubantia

Resultaten

De resultaten van de tellingen staan in onderstaande tabellen. Het betreft uitsluitend ter plaatse aanwezige vogels op of bij het water. Invallende en afvliegende vogels zijn ook meegeteld. In de periode voorafgaand aan de telling was er in het oosten en noorden nog geen winter van betekenis geweest en de aanvoer van overwinterende watervogels was daarom ook erg laag. Het traject langs de Dinkel leverde dit jaar een leuke groep van 7 Wintertalingen en een jagende Slechtvalk op. Opvallende afwezige was de Meerkoet, een soort die we al een aantal weken nauwelijks meer zien. Het slechte weer was er zeker debet aan dat we minder vogels gezien hebben. Zo ontbreken de Dodaars en de Grote Gele Kwikstaart in deze telling, terwijl ze in de week voorafgaande aan de telling wel gezien zijn in dit gebied. Op de Oelemars ontbrak het aan ganzen en ook hier was geen Meerkoet te vinden. Het meerkoetengebrek zette zich voort op de Bewwerskamp, langs de Puntbeek en langs

het Omleidingskanaal. Op deze laatste route moesten de tellers het dit jaar ook zonder Grote Zaagbekken doen. Wel kon er hier nog een IJsvogel genoteerd worden.

Dinkel

Soort	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dodaars	4	2	1	1	1		3		2	4	5	
Aalscholver	1	1	2		3		1					
Blauwe Reiger	5	1	5	11	3	2	10	1	10	8	6	1
Gr. Zilverreiger							1			1	2	3
Ooievaar		1	1	2	2	2	2			2	1	2
Knobbelzwaan		2	8	3			2					3
Nijlgans	2		25	49	2	2	1			2		2
Mandarijneend								1				
Smient												
Krakeend							3		4			
Wintertaling				1	26	10				16		7
Soepeend								1				1
Wilde Eend	4			37	32	29	14	25	2	7	2	16
Kuifeend												
Tafeleend												
Slechtvalk												1
Meerkoet	5		2	1	1		3					
Waterhoen	8	3	9	6	15	4	4	5	11	10	12	5
Kievit				40								
Watersnip										1		
Kokmeeuw	31	350	228	700	597	420	368	20	71	481	46	632
Stormmeeuw					1					2		
IJsvogel				1			2	1		1		
Gr.G.Kwikstaart		1	1			1	2	1		3	2	
Totaal	60	361	282	852	683	470	418	55	100	538	76	673

Oelemars

Soort	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Roodkeelduiker								1				
Dodaars		1										
Fuut	3	7	18	9	8	2	2	6	22	6	7	7
Aalscholver	9	7	7	21	10	3	2	68	6	3	4	3
Blauwe Reiger		1	1	1			1		1	1		
Knobbelzwaan		6	2					2	1	4		
Grauwe Gans	112	315	123	65	2	239	152		4	630	125	
Kolgans	6	20	197	152	67	215	3			720	15	
Toendrarietg.										1		
Brandgans	6	3	6	4		20	6		22	25		
Gr. Can. gans					2		2		1	34	2	3
Hybr. Can/Gr.Gans												1
Soepgans	8	10	6	5	6	28	27	20	42	46	39	10
Nijlgans	22	27	16	30		4	14		5			
Mandarijneend											1	
Smient	5	18	8	3	5		30		1	9	9	2
Krakeend	25	27	24	21	20	35	69	15	2	60	57	35
Wintertaling					2		7			2		1
Soepeend	2	1		3	2		2			3	2	1

Soort	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wilde Eend	592	888	833	942	997	448	575	105	125	200	195	163
Pijlstaart		1					1					
Slobeend					2							
Kuifeend	1	3	10	8	15		3	6	5	12	17	3
Tafeleend	1			7					13			
Grote Zaagbek												
Meerkoet	14	26	14	24	29	3	9	7	3	39	12	
Waterhoen		3										
Waterral							1		1			
Kievit	150	11	110	79		32	63			39	60	
Oeverloper				1								
Watersnip			6	4	11	1	2	6	33	19		3
Wulp											13	
Kokmeeuw	132	2	196	38		20	135	40		129	64	
Stormmeeuw											1	
Pontische Meeuw									1			
IJsvogel		1			1			1				
Gr.G.Kwikstaart											1	
Totaal	1.088	1.378	1.577	1.417	1.179	1.050	1.106	277	288	1.982	624	232

Omleidingskanaal-Puntbeek-Bewwerskamp

Soort	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dodaars		2	2	3	6	6	4	4		6	1	1
Fuut	1	1										
Aalscholver	5	4	14	22	12	7	22	10	34	11	8	9
Blauwe Reiger	7	3	3	8	6	3	8	3	4	3	4	4
Gr. Zilverreiger	5	4	4	7	3	3	6	4	8	4	4	4
Knobbelzwaan		2				4		14	2	13	4	2
Grauwe Gans	15	2	20	45	119	126	21		30		28	16
Soepgans			1	1						1		
Toendrarietgans						21						
Nijlgans	10	4	5	7	1		2	2	2	2	6	
Krakeend					3	2				2	2	
Soepeend												
Wintertaling					1		1					
Wilde Eend	50	55	70	24	54	122	60	34	52	64	36	55
Smient						14		2				
Pijlstaart					1							
Kuifeend	29	47	37	34	25	28	31	8	17	4	25	
Grote Zaagbek	1	1	5	4	2		8		2		9	
Meerkoet	48	125	49	57	64	6	3	22	2	12	6	
Waterhoen	2	1		3	1	3	1		6	9	5	1
Kievit						70						
Witgat						2	2					
Kokmeeuw	40	1			55	5					3	
Stormmeeuw									6			
Zilvermeeuw								48				
Geelpootmeeuw								1				
IJsvogel	1		1							3	1	1
Gr.G.Kwikstaart	1					1			1	1		
Totaal	216	252	211	215	353	423	169	152	166	135	142	93

Aan deze watervogeltelling hebben 10 leden van de Vogelwerkgroep Losser en een journalist van de Tubantia meegedaan. De coördinatie was in handen van Sander Wansing. De gegevens zijn aan Sovon Vogelonderzoek Nederland doorgegeven.

Sander Wansing

Eindelijk even een droge plek, de vogelkijkhut op de Oelemars © Robin Hilberink, Tubantia

Ook de Watersnippen op de Oelemars stonden er een beetje verzopen bij.

Klapekstertelling winter 2022-2023

De Klapekster is als broedvogel in Nederland uitgestorven, maar op de doortrek en als wintergast worden ze af en toe waargenomen. De overwinterende Klapeksters hebben winterterritoria van gemiddeld 50 ha, meestal in heide- en hoogveengebieden. Ze zitten graag boven in struiken en bomen op zoek naar voornamelijk muizen, maar ook wel naar vogels, amfibieën, reptielen en insecten. Deze prooien worden op doornen of scherpe takjes gespietst of klem gezet in een vork van een tak. Hoewel de Klapekster tot de zangvogels behoort, gedraagt hij zich als een roofvogel. Het aantal overwinteraars in geheel Overijssel wordt geschat op 23-30 Klapeksters. De tendens is echter dat er steeds meer Klapeksters in Zweden in meer noordelijke gebieden overwinteren en Nederland niet meer bereiken.

Waarneming.nl is in november 2007 een landelijke klapekstertelling gestart om de verblijfplaatsen en de overwinterende aantallen goed in beeld te krijgen. Daartoe werden vogelaars en vogelwerkgroepen opgeroepen om potentiële overwinteringsplaatsen van Klapeksters tijdens twee telweekenden in hun omgeving te bezoeken om Klapeksters op te sporen. Onze vogelwerkgroep heeft daar ook sinds 2007 medewerking aan verleend. Dit project is echter in 2021 stop gezet. Wel wordt gevraagd zoveel mogelijk klapeksterwaarnemingen op www.waarneming.nl in te voeren. De potentiële klapekstergebieden die in Losser worden onderzocht zijn: Oelemars, Punthuizen, Beuninger Achterveld, Strengveldweg en Stroothuizen. Het merendeel van de gebieden wordt beheerd door SBB. Onze Vogelwerkgroep heeft besloten het jaarlijkse onderzoek voort te zetten.

Eerste telling

De weersvoorspellingen kwamen voor het grootste deel uit. Het was op zaterdagmorgen 17 december 2022 bewolkt, koud en een beetje nevelig. Gelukkig waren de wegen helemaal schoon zodat de vijf tellers zonder brokken aankwamen op de Holtweg.

Voor de eerste stop werden enkele Kramsvogels waargenomen en dat bracht ons al snel in de juiste stemming. Vervolgens bleek het erg rustig op Punthuizen. Bijna geen vogel te zien of te horen. Het terrein waar we jaren terug laarzen nodig hadden is erg droog geworden door de warme en droge zomers die we gehad hebben. Het zal nog wel even duren voor het 'normale' grondwaterpeil weer is bereikt.

En toen, we waren zo ongeveer op het verste punt in het terrein, zagen we dan toch de gezochte Klapekster. Ver weg maar heel karakteristiek in een boomtop. Toen we op de terugweg waren werd de vogel weer gezien. Nu iets dichterbij waardoor een bewijsplaatje mogelijk was.

In dit plaatje zie je de omstandigheden helemaal terug. Grijs en nevelig met een temperatuur van een paar graden onder nul. Langzaam maar zeker nam ook de wind toe waardoor het steeds minder aangenaam werd. We zagen een Grote Zilverreiger overvliegen en dachten dat die het ook wel koud zou hebben. Gelukkig vrolijkte een groep van ongeveer 10 Staartmezen ons behoorlijk op zodat we optimistisch bleven en met goede moed naar het Beuninger achterveld gingen. Staatsbosbeheer heeft daar een enorme hoeveelheid bomen opgeruimd. Het gebied is nu weer open. Wij waren er blij mee. De vogels lieten zich echter nauwelijks zien, behalve dan een enkele Roodborst.

Vervolgens gingen we zoals gebruikelijk, naar Stroothuizen. Daar zagen we als snel een Torenvalk en terwijl we die bewonderen hoorden we een Buizerd en zagen we Goudhaantjes. Ook een Boomkruiper bleef niet onopgemerkt net als een Grote Bonte Specht en diverse Kool- en Pimpelmezen.

Het was dus een klapekstertelling met 1 Klapekster die we twee keer zagen. Op de terugweg werden we verrast door een groepje Kleine Zwanen. Daar werden we natuurlijk heel blij van.

Tweede telling

De tweede telling vond plaats op zaterdagmorgen 11 februari. De weersomstandigheden waren gunstig met windkracht 3 en een temperatuur van 6 graden, maar helaas geen zon. In Punthuizen konden we de Klapekster niet op de plek van de eerste telling vinden. Wel al op de heenweg Grote Zilverreiger, Kuifeenden, 4 Grote Zaagbekken, maar in het terrein zelf waren weinig vogels te vinden. Een groep van 45 Sijzen was een paar keer te zien. Toen door naar het Beuninger Achterveld, dat in eerste instantie er ook leeg en verlaten uitzag. Maar aan het eind van het middenpad konden we toch een Klapekster in het vizier krijgen. Missie geslaagd dus. Afgezien van enkele mezen en Goudhaantjes waren er ook hoog in de lucht zo'n 100 Kieviten en 200 Spreeuwen te zien, die waarschijnlijk door een roofvogel waren opgejaagd. De Raaf konden we deze keer niet vinden, maar een vrouwtje Blauwe Kiekendief liet zich enkele keren mooi zien. In Stroothuizen was geen Klapekster aanwezig, maar wel een Zwarte Specht en vlogen er wat Kramsvogels over.

Aan de tweede telling deden 13 leden mee. We kunnen dus voor de winter 2022-2023 uitgaan van minimaal 1 overwinterende Klapekster.

2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
3	1	2	2	2	1	1	1	1	0	1	1

Aantal Klapeksters per winter in de onderzoeksgebieden in Losser 2011-2023

Wynand Koekkoek en Ben Hulsebos

Euro Birdwatch 2023

Traditiegetrouw wordt er in het weekend van de eerste zondag in oktober de Euro Birdwatch gehouden. In heel Europa gaan dan tellers op pad om de vogeltrek te monitoren. Dit jaar deden er 34 landen mee.

In Nederland wordt er altijd voor gekozen om deze telling op de zaterdag uit te voeren, maar er zijn ook landen waar men op de zondag de Euro Birdwatch houdt.

Op zaterdag 30 september 2023 stonden er op meer dan 150 telposten in Nederland vogelaars klaar om alle overvliegende en pleisterende vogels te noteren.

De vooruitzichten voor deze teldag waren goed. Het was droog, er was geen mist en er stond een zwakke wind uit zuidwest (2 Bft), die in de loop van de dag iets aantrok naar 3 Bft. Op vrijdag 29 september was er, vanwege de passage van een zwak front, nagenoeg helemaal geen trek. Dus de verwachtingen voor deze zaterdag waren best wel hoog gespannen. Bij de start om 7:00 uur stond de maan nog vrij hoog aan de westelijke hemel en even later kleurde de zon de oostelijke horizon prachtig oranje-rood.

Het eerste teluur viel helemaal niet tegen. We konden 630 vogels noteren verdeeld over 15 soorten. De meerderheid van deze vogels waren Vinken. Ook werden er in dit uur 6 opvliegende Grote Zilverreigers genoteerd, die klaarblijkelijk op de Oelemars hadden overnacht. In het tweede teluur konden we wederom 15 soorten noteren, maar met de doorkomst van de Vinken liep het al wat terug en de teller stopte bij 398 vogels. Leuke soorten waren Kruisbekken (4), een Casarca (♀), een juveniele Bontbekplevier en een Bruine Kiekendief (♂).

Tijdens het 3^e teluur was de meeste bewolking inmiddels verdwenen en was de lucht bijna strakblauw. Dat laatste is trouwens geen optimale conditie om vogels te tellen, want je ogen staren als het ware in het oneindige. We noteerden 248 vogels verdeeld over 13 soorten. De krenten waren een Tapuit naast de telpost en 2 overvliegende Grote Gele Kwikstaarten. In het uur daarna, het was inmiddels na tien, begonnen de eerste Buizerds op te stijgen. Ook dit uur leverde 248 vogels op, verdeeld over 15 soorten, met o.a. Grote Zilverreiger (3), Grote Gele Kwikstaart (3), de 2^e juveniele Bontbekplevier en een slordige 800 Grauwe Ganzen die zich inmiddels op de Oelemars verzameld hadden. In het 5^e teluur, van 11:00 tot 12:00 uur zakte de trek verder in. Iets wat we jaarlijks zien aan het einde van de ochtend. De grotere groepen zangvogels drogen een beetje op en we moeten het dan vaak hebben van thermiekvliegers, zoals roofvogels. In dit uur zagen we een stijging in de doorkomst van het aantal Buizerds en als leuke soort konden we een Waterpieper noteren.

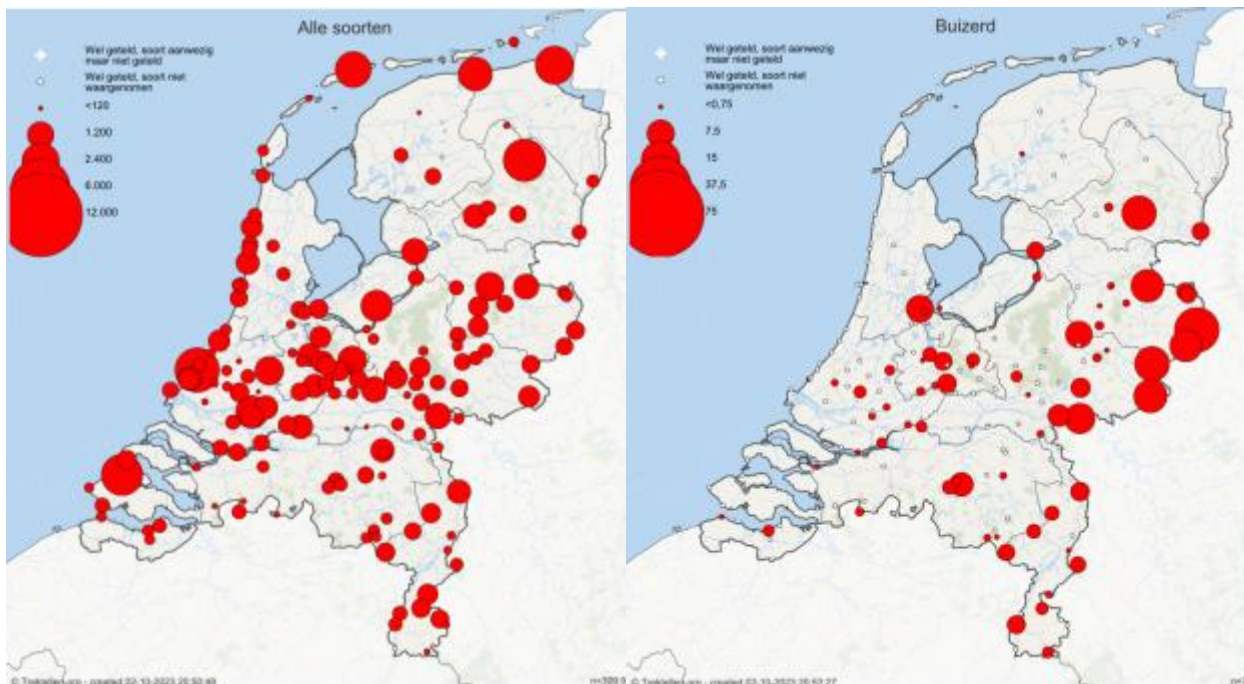
Tussen de middag was het tijd voor het saladebuffet van een bekende salademaker *oet Losser*. En er was volop tijd om van de salades te genieten, want in dit 6^e teluur kwam de trek bijna tot stilstand. Slechts 57 vogels (14 soorten) konden we noteren. Bijna de helft daarvan waren roofvogels: Buizerd (20), Rode Wouw (1), Torenvalk (1), Sperwer (2) en Bruine Kiekendief (1 ♀). Bij het schrijven van dit verslag bedenk ik me ineens dat de pinnekes Jachtbitter dit jaar ontbraken bij de maaltijd. Zou dat een mogelijke verklaring zijn van de lagere aantallen getelde vogels? ;-)

Na de lunch begonnen we om 13:00 uur aan ons 7^e teluur. Een deel van de tellers van de ochtenduren moest langzaam de telpost inruilen voor een festiviteitenprogramma van het IVN Losser-Oldenzaal i.v.m. het 40 jarig bestaan. En juist in dit uur konden we een leuke soort als de Visarend noteren. De Buizerds bleven ook leuk doorvliegen in kleine belletjes van 3-5 vogels. En de Spreeuwen gaven er nog even een ruk aan, zodat de teller toch nog op 198 vogels en 11 soorten uitkwam. Maar het was wel duidelijk dat we geen zin hadden om dit doordruppelen nog tot 16:00 uur vol te houden. Rond 14:00 uur werd daarom ook besloten om nog een

uur door te tellen en daarna te stoppen. In dit laatste uur waren het weer de Spreeuwen die voor de aantallen zorgden (200). Verder o.a. een Grote Zilverreiger, Buizerd (26), Sperwer (2) en twee groepjes Aalscholvers (4+14). Om 15:00 zijn we gestopt met toch ruim 2.100 vogels op de teller verdeeld over 35 soorten

Terugkijkend moeten we concluderen dat de trekbaan van de vogels op deze dag duidelijk niet over de Oelemars lag. Maar tegelijkertijd konden wij wel het hoogste aantal Buizerds (77) van alle Nederlandse telposten op die dag noteren. Dat was bijna 11% van alle getelde Buizerds.

Doortrekpatroon alle vogels (n= 309.919)

Doortrekpatroon Buizerd (n=703)

Wat betreft de aantallen (2.161 vogels) komt deze telling op de 20^e plaats van 21 jaar Euro Birdwatch tellingen op de Oelemars. Alleen het jaar 2007 was slechter. Wat betreft het aantal soorten staat de telling van 2023 op een gedeelde laatste plaats, met 2006 en 2009, toen we ook niet verder kwamen dan 35 soorten.

Dit jaar ontbraken er bijvoorbeeld soorten als Zilvermeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Kolgans, Toendriarietgans en enkele roofvogels. Ook bij de kleine zangertjes viel het tegen. Zou het veranderde landschap rond de telpost hier debet aan kunnen zijn? De ouderwetse maïstrek is nagenoeg verdwenen, doordat de afstand van de begroeiing op het zanddepot tot het eerste perceel maïs inmiddels 200 meter is geworden.

Of moeten we ons er bij neerleggen dat het gaat om vogels, weersomstandigheden en nog veel meer onmeetbare varianten die het verschil maken tussen een gezellige teldag of een gezellige super teldag?

De gehele telling van deze dag is online te vinden op <https://trektellen.nl/count/view/8/20230930?sc=0>

We willen alle 28 tellers bedanken voor deze gezellige telling en natuurlijk zijn jullie ook welkom op de andere teldagen op de telpost Oelemars.

En volgend jaar op 5 oktober 2024 gaan we gewoon voor die gezellige super teldag.....met pinnekes.

Overzicht tellingen Euro Birdwatch 2003-2023

	jaar	datum	aantal	soorten
1	2003	4-10-2003	6.998	50
2	2004	2-10-2004	7.322	51
3	2005	1-10-2005	2.181	38
4	2006	7-10-2006	2.217	35
5	2007	6-10-2007	1.602	40
6	2008	4-10-2008	27.644	52
7	2009	3-10-2009	2.674	35
8	2010	2-10-2010	2.791	53
9	2011	2-10-2011	3.473	56
10	2012	6-10-2012	4.016	38
11	2013	5-10-2013	2.777	45
12	2014	4-10-2014	12.619	69
13	2015	3-10-2015	2.222	54
14	2016	1-10-2016	3.658	44
15	2017	30-9-2017	3.080	46
16	2018	6-10-2018	9.265	53
17	2019	5-10-2019	8.918	56
18	2020	3-10-2020	2.234	46
19	2021	2-10-2021	3.581	38
20	2022	1-10-2022	3.010	54
21	2023	30-9-2023	2.161	35

	jaar	datum	aantal	soorten
1	2008	4-10-2008	27.644	52
2	2014	4-10-2014	12.619	69
3	2018	6-10-2018	9.265	53
4	2019	5-10-2019	8.918	56
5	2004	2-10-2004	7.322	51
6	2003	4-10-2003	6.998	50
7	2012	6-10-2012	4.016	38
8	2016	1-10-2016	3.658	44
9	2021	2-10-2021	3.581	38
10	2011	2-10-2011	3.473	56
11	2017	30-9-2017	3.080	46
12	2022	1-10-2022	3.010	54
13	2010	2-10-2010	2.791	53
14	2013	5-10-2013	2.777	45
15	2009	3-10-2009	2.674	35
16	2020	3-10-2020	2.234	46
17	2015	3-10-2015	2.222	54
18	2006	7-10-2006	2.217	35
19	2005	1-10-2005	2.181	38
20	2023	30-9-2023	2.161	35
21	2007	6-10-2007	1.602	40

	jaar	datum	aantal	soorten
1	2014	4-10-2014	12.619	69
2	2019	5-10-2019	8.918	56
3	2011	2-10-2011	3.473	56
4	2022	1-10-2022	3.010	54
5	2015	3-10-2015	2.222	54
6	2018	6-10-2018	9.265	53
7	2010	2-10-2010	2.791	53
8	2008	4-10-2008	27.644	52
9	2004	2-10-2004	7.322	51
10	2003	4-10-2003	6.998	50
11	2017	30-9-2017	3.080	46
12	2020	3-10-2020	2.234	46
13	2013	5-10-2013	2.777	45
14	2016	1-10-2016	3.658	44
15	2007	6-10-2007	1.602	40
16	2012	6-10-2012	4.016	38
17	2021	2-10-2021	3.581	38
18	2005	1-10-2005	2.181	38
19	2009	3-10-2009	2.674	35
20	2006	7-10-2006	2.217	35
21	2023	30-9-2023	2.161	35

Ben Hulsebos en Sander Wansing

Oelemars in 2023

Activiteiten

Dit jaar zijn op de Oelemars de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Voor- en najaarstrekellingen op Telpost Oelemars
- Slaapplaatstelling Scholeksters
- Watervogeltellingen ganzen en zwanen
- Onderhoud oeverzwaluwwand en maaiwerkzaamheden voor de kijkhut en op het eiland
- Vernieuwing foto's en informatie infopanelen in de observatiehut
- Enkele leden zorgden er voor dat de observatiehut er steeds zo netjes mogelijk uitziet.

Soortenaantal

Vanaf 1983 tot nu toe zijn er 263 vogelsoorten geregistreerd, waarbij ook broedvogels van exotische herkomst als o.a. Fazant, Nijlgans en Mandarijneend worden meegeteld. Ook ondersoorten als Noordse Kwikstaart, Engelse Kwikstaart en Rouwkwikstaart zijn meegeteld.

Soortenlijst 2023

De lijst van vogelsoorten van dit jaar is in onderstaande tabel weergegeven, waarbij ook het aantal waargenomen exemplaren van enkele bijzondere soorten is vermeld. De waarnemingen zijn afkomstig van Telpost Oelemars, observaties vanuit de kijkhut en waarneming.nl.

Jaarlijst Oelemars 2023 Aantal soorten: 166							
Roodkeelduiker		Bruine Kiekendief	52	Kl. Mantelmeeuw	X	Kramsvogel	X
Parelduiker		Blauwe Kiekendief	12	Gr. Mantelmeeuw		Merel	X
Roodhalsfuut		Grauwe Kiekendief		Dwergmeeuw	1	Beflijster	3
Geoorde Fuut	5	Steppekiekendief		Dwergstern		Tuinfluit	X
Kuifduiker		Ruigpootbuizerd		Visdief	13	Zwartkop	X
Dodaars	X	Buizerd	X	Noordse Stern		Braamsluiper	1
Fuut	X	Wespendief	X	Grote Stern		Grasmus	X
Aalscholver	X	Sperwer	X	Zwarte Stern	34	Rietzanger	
Roerdomp		Havik	X	Reuzenstern		Waterrietzanger	
Koereiger		Torenvalk	X	Stadsduif	X	Sprinkhaanzanger	
Kleine Zilverreiger		Roodpootvalk	1	Holenduif	X	Kleine Karekiet	X
Grote Zilverreiger	X	Boomvalk	X	Houtduif	X	Bosrietzanger	
Blauwe Reiger	X	Slechtvalk	18	Turkse Tortel	X	Spotvogel	
Purperreiger	1	Smelleken	9	Zomertortel		Fitis	X
Kwak		Vale Gier		Koekoek	X	Tjiftjaf	X
Ooievaar	X	Patrijs		Kuifkoekoek		Fluiter	
Zwarte Ooievaar	1	Kwartel		Bosuil		Goudhaan	X
Flamingo		Fazant	X	Ransuil		Vuurgoudhaan	X
Chil. Flamingo		Waterral		Velduil		Baardman	
Lepelaar	7	Porseleinhoen		Kerkuil		Gr. Vliegenvanger	X
Heilige Ibis		Waterhoen	X	Steenuil		Bonte Vliegenv.	X
Knobbelzwaan	X	Meerkoet	X	Gierzwaluw	X	Koolmees	X
Wilde Zwaan		Kraanvogel	469	Bijeneter		Zwarte Mees	X
Kleine Zwaan	3	Scholekster	X	Hop		Pimpelmees	X
Zwarte Zwaan	1	Kluut		IJsvogel	X	Kuifmees	X
Sneeuwgans		Griel		Zwarte Specht	X	Matkop	2
Kolgans	X	Kleine Plevier	X	Groene Specht	X	Glanskop	X
Dwerggans		Bontbekplevier	27	Grote B. Specht	X	Staartmees	X
Taigarietgans		Zilverplevier		Mid. Bonte Specht	2	Buidelmees	
Toendrarietgans	X	Morinelplevier		Kleine B. Specht	X	Bladkoning	
Kleine Rietgans		Goudplevier	159	Draaihals		Boomklever	X
Grauwe Gans	X	Kievit	X	Veldleeuwerik	X	Taigaboomkruiper	
Grote Can. Gans	X	Kanoet	1	Boomleeuwerik	X	Boomkruiper	X
Brandgans	X	Drieteenstrandloper	1	Strandleeuwerik		Grauwe Klauwier	2
Rotgans		Steenloper		Oeverzwaluw	X	Klapekster	
Roodhalsgans		Bonte Strandloper	15	Boerenzwaluw	X	Ekster	X
Bergeend	6	Breedbekstrandloper		Huiszwaluw	X	Gaai	X
Casarca	39	Krombekstrandloper		Duinpieper	2	Kauw	X
Nijlgans	X	Temmincks Strandl.	1	Waterpieper	8	Roek	X

Indische Gans		Kleine Strandloper		Oeverpieper		Bonte Kraai	
Mandarijneend		Bosruiter	8	Graspieper	X	Zwarte Kraai	X
Wilde Eend	X	Witgat	44	Boompieper	X	Raaf	2
Krakeend	X	Oeverloper	X	Roodkeelpieper		Spreeuw	X
Pijlstaart	X	Tureluur	X	Grote Pieper		Wielewaal	2
Slobeend	X	Zwarte Ruiter	3	Witte Kwikstaart	X	Huisemus	X
Smient	X	Groenpootruiter	14	Gele Kwikstaart	X	Ringmus	1
Wintertaling	X	Grutto	3	Noordse Kwikstaart		Vink	X
Zomertaling	5	Rosse Grutto		Engelse Kwikstaart		Keep	X
Tafeleend	X	Wulp	X	Grote Gele Kwikst.	X	Kneu	X
Krooneend	9	Regenwulp		Winterkoning	X	Frater	
Witoogeend		Houtsnip		Pestvogel		Kleine Barmsijs	19
Topper		Poelsnip		Heggenmus	X	Grote Barmsijs	1
Kuifeend	X	Watersnip	X	Roodborst	X	Putter	X
Zwarte Zee-eend		Bokje	1	Nachtegaal		Groenling	X
Grote Zee-eend		Kemphaan	5	Blauwborst		Sijs	X
Ijseend		Grauwe Franjepoot		Gekraagde Roodst.	X	Europese Kanarie	1
Brielduiker	7	Middelste Jager		Zwarte Roodstaart	X	Goudvink	X
Nonnetje	2	Kleine Jager		Tapuit	X	Appelvink	X
Grote Zaagbek	17	Kleinste Jager		Paapje	5	Kruisbek	10
Midd. Zaagbek		Kokmeeuw	X	Napoleonwever		Grote Kruisbek	
Rosse Fluiteend		Stormmeeuw	X	Roodborsttapuit	X	Rietgors	X
Rosse Stekelstaart		Zwartkopmeeuw		Zanglijster	X	Sneeuwgorst	
Zeearend	4	Zilvermeeuw	X	Koperwiek	X	IJsgors	
Visarend	19	Geelpootmeeuw	3	Grote Lijster	X	Ortolaan	1
Rode Wouw	75	Pontische Meeuw	26			Geelgors	X
Zwarte Wouw	2						
Exoten		Ondersoorten					
Muskuseend	1	Noordse Kauw	1				

Waargenomen soorten op de Oelemars in 2023

Dankwoord

Dank aan de firma Texploza en de gemeente Losser voor de toestemming om op hun terrein de werkzaamheden en de tellingen te mogen verrichten.

Ben Hulsebos

Telpost Oelemars 2023

Voorjaarstrek

De resultaten

Vanaf het voorjaar 2002 is telpost Oelemars actief om de voorjaarstrek vast te leggen. Dit jaar is er geteld van 3 januari t/m 15 juni. Er zijn 86 tellingen uitgevoerd, soms lang, soms kort, afhankelijk van de weersgesteldheid en de temperatuur. Tijdens de tellingen hadden we dit jaar de volgende belemmerende weersfactoren: neerslag (6 tellingen), gedeeltelijk dichte mist (3 tellingen) en harde wind 4 Bft of meer (18 tellingen). De einddatum is sinds 2015 wat vroeger dan in voorgaande jaren vanwege het feit dat in de vernieuwde versie van www.trektellen.nl de voorjaarstrek niet meer op 30 juni wordt afgesloten, maar op 15 juni. Dit komt meer overeen met de werkelijkheid, want na midden juni is de trek al bijna geheel zuidwestwaarts gericht.

Tussen 19 april en 12 mei is er door omstandigheden niet geteld. Daardoor is het soortenaantal met 97 soorten het laagst sinds 2005. Ook het aantal vogels met 21.457 exemplaren is aan de zeer lage kant, zelfs het laagst sinds 2003. Daardoor is ook het uurgemiddelde met 99 vogels per uur het laagst sinds het bestaan van de telpost.

Op www.trektellen.nl zijn de resultaten van onze tellingen te zien en kunnen er bewerkingen worden gemaakt. Zo kunnen er grafieken per soort worden getoond en verspreidingskaartjes van Nederland worden gemaakt om de doortrekpatronen over het land te zien.

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de voorjaarstellingen van de laatste drie jaren te zien.

Soortnaam	2021	2022	2023	Soortnaam	2021	2022	2023
Aalscholver	856	515	316	Dwergstern	1	-	-
Grote Zilverreiger	44	20	25	Visdief	2	4	3
Blauwe Reiger	89	62	42	Zwarte Stern	13	-	7
Ooievaar	56	42	30	Holenduif	175	57	61
Zwarte Ooievaar	1	-	1	Houtduif	14.041	10.108	3.600
Lepelaar	1	1	-	Turkse Tortel	2	4	-
Knobbelzwaan	25	23	22	Koekoek	1	2	-
Wilde Zwaan	4	-	-	Gierzwaluw	698	817	874
Kleine Zwaan	29	-	-	Grote Bonte Specht	4	1	-
Toendrarietgans	1166	755	655	Boomleeuwerik	5	2	2
Kolgans	21.316	8.450	4.269	Veldleeuwerik	834	270	342
Grauwe Gans	605	629	416	Oeverzwaluw	111	193	40
Anser gans spec.	4.804	3.121	1.838	Boerenzwaluw	768	555	658
Brandgans	15	82	58	Huiszwaluw	64	44	45
Gr. Canadese Gans	81	99	114	Boompieper	19	3	-
Nijlgans	27	63	123	Graspieper	3.178	2.275	580
Casarca	6	3	14	Waterpieper	6	-	1
Bergeend	2	9	1	Gele Kwikstaart	184	192	48
Smient	5	3	-	Noordse Kwikstaart	138	1	-

Krakeend	28	-	53	Engelse Kwikstaart	1	-	-
Wintertaling	13	4	4	Grote Gele Kwikstaart	2	-	1
Zomertaling	-	-	1	Witte Kwikstaart	102	78	99
Wilde Eend	326	285	230	Zwarte Roodstaart	3	2	3
Pijlstaart	-	4	14	Paapje	8	-	2
Slobeend	4	23	4	Roodborsttapuit	1	7	6
Tafeleend	6	1	-	Tapuit	43	13	1
Kuifeend	-	7	4	Beflijster	2	1	-
Brilduiker	4	-	1	Merel	1	8	-
Grote Zaagbek	4	4	8	Kramsvogel	7.755	2.082	1.789
Nonnetje	1	-	-	Zanglijster	13	7	2
Wespendief	19	1	7	Koperwiek	2.613	1.359	80
Zwarte Wouw	11	5	1	Grote Lijster	44	27	16
Rode Wouw	38	39	62	Tjiftjaf	3	2	2
Zeearend	-	2	2	Fitis	-	1	-
Bruine Kiekendief	42	21	16	Grauwe Vliegenvanger	1	-	-
Blauwe Kiekendief	4	4	-	Bonte Vliegenvanger	1	-	-
Havik	2	-	3	Goudhaan	1	-	-
Sperwer	100	30	34	Vuurgoudhaan	1	-	-
Buizerd	282	63	134	Staartmees	-	7	27
Visarend	15	1	1	Kuifmees	-	-	1
Torenvalk	29	17	5	Matkop	-	1	-
Smelleken	2	5	-	Glanskop	2	-	1
Boomvalk	5	3	1	Pimpelmees	18	37	11
Slechtvalk	10	1	1	Koolmees	15	27	16
Kraanvogel	2.095	943	442	Wielewaal	1	1	4
Kluut	3	-	-	Grauwe Klauwier	-	-	1
Scholekster	7	7	12	Gaai	3	104	-
Kleine Plevier	8	6	6	Ekster	3	2	1
Bontbekplevier	2	1	3	Kauw	223	252	149
Goudplevier	9	31	98	Roek	3	17	4
Kievit	689	331	301	Zwarte Kraai	12	6	6
Kemphaan	6	-	-	Spreeuw	5.651	1.204	1.381
Bonte Strandloper	2	-	-	Vink	3.695	2.638	605
Watersnip	4	-	1	Keep	12	-	1
Regenwulp	3	2	-	Europese Kanarie	2	-	-
Wulp	15	12	10	Groenling	14	4	2
Grutto	1	-	-	Putter	57	28	24
Tureluur	10	7	-	Sijs	78	506	15
Groenpootruiter	4	18	-	Kneu	165	179	370
Witgat	36	28	20	Kleine Barmsijs	4	-	19
Bosruiter	6	3	-	Goudvink	-	1	-
Oeverloper	5	1	1	Appelvink	1	-	1
Zwartkopmeeuw	1	-	-	Geelgors	2	5	1
Kokmeeuw	2.674	1.078	914	Rietgors	10	4	-
Stormmeeuw	150	25	6				
Kleine Mantelmeeuw	57	61	20				
Grote Mantelmeeuw	2	-	-	Totaal	77.283	40.330	21.457
Zilvermeeuw	595	229	206	Soorten (incl. exoten)	125	103	97
Geelpootmeeuw	1	4	2	Uurgemiddelde	253	148	99
Pontische Meeuw	4	5	2	Teluren	306	272	216,5

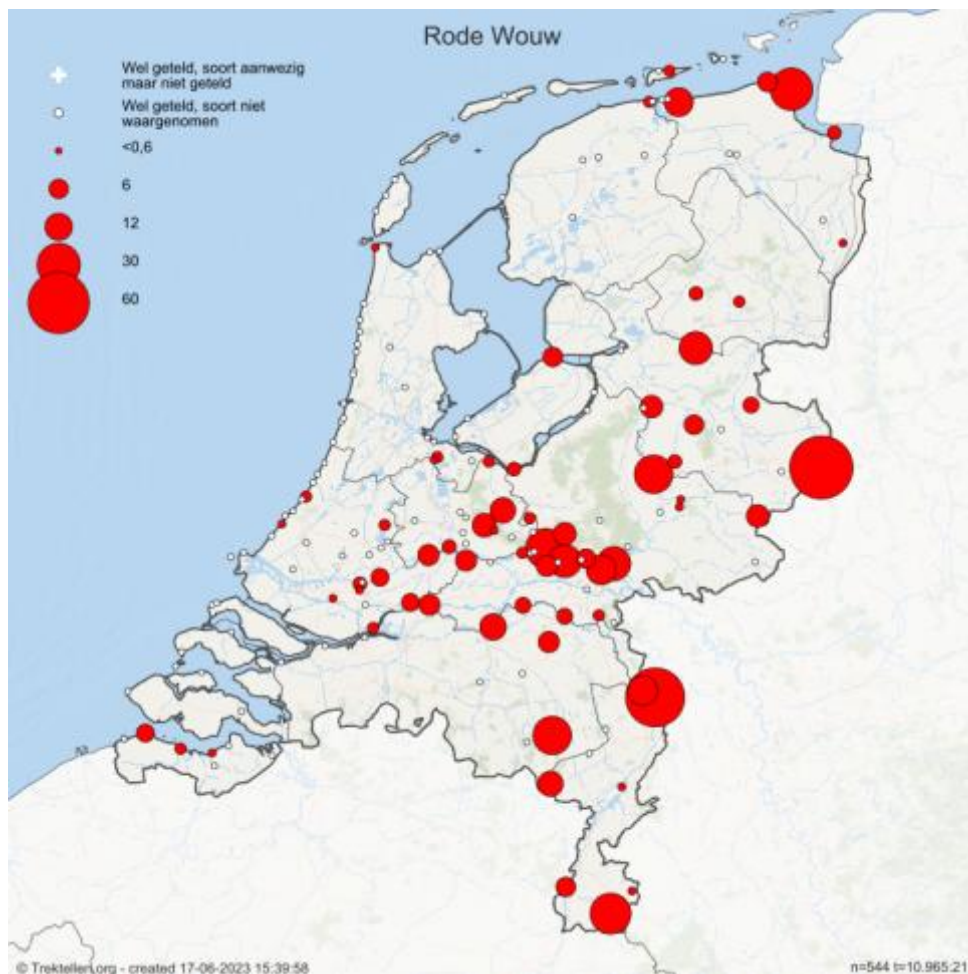
Voorjaarstrek Telpost Oelemars 2021 t/m 2023

Er werden geen nieuwe soorten in de voorjaarstrek vastgesteld, Nieuwe hoogste seizoen aantallen werden bereikt voor: Grote Canadese Gans, Rode Wouw, Gierzwaluw, Kleine Barmsijs en Kneu. Er was een nieuw dagrecord met 47 Rode Wouwen op 11 maart.

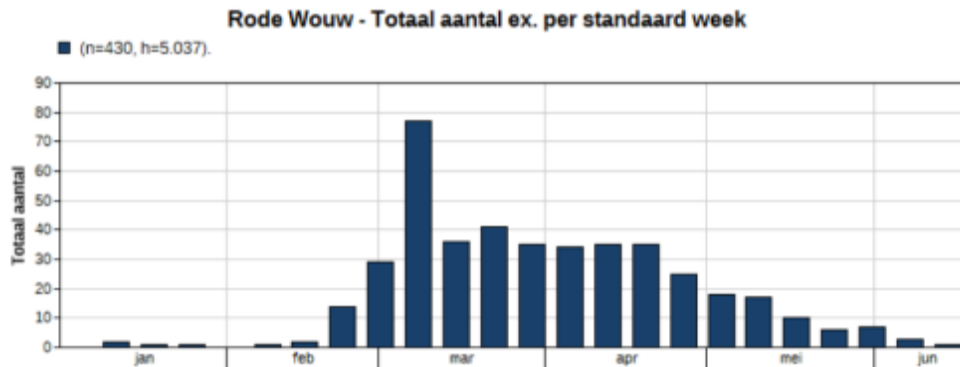
Uiterst zeldzame soorten waren er ook: 1 Zwarte Ooievaar en 2 Zeearenden. De voorjaarstelling van 2013 met 135.898 vogels is tot nu toe de beste geweest in alle jaren trektellen op telpost Oelemars, mede dankzij het uitzonderlijke voorjaar toen. Dit jaar was het totaal aantal doortrekkers aan de abnormaal lage kant door een koud en nat voorjaar en de sluiting van de telpost in een belangrijk deel van het telseizoen. De aantallen en dus ook het uurgemiddelde worden in belangrijke mate mede bepaald door het weer en toevalstreffers met topdagen van soorten die dan massaal net over de telpost doortrekken.

Rode Wouw over telpost Oelemars

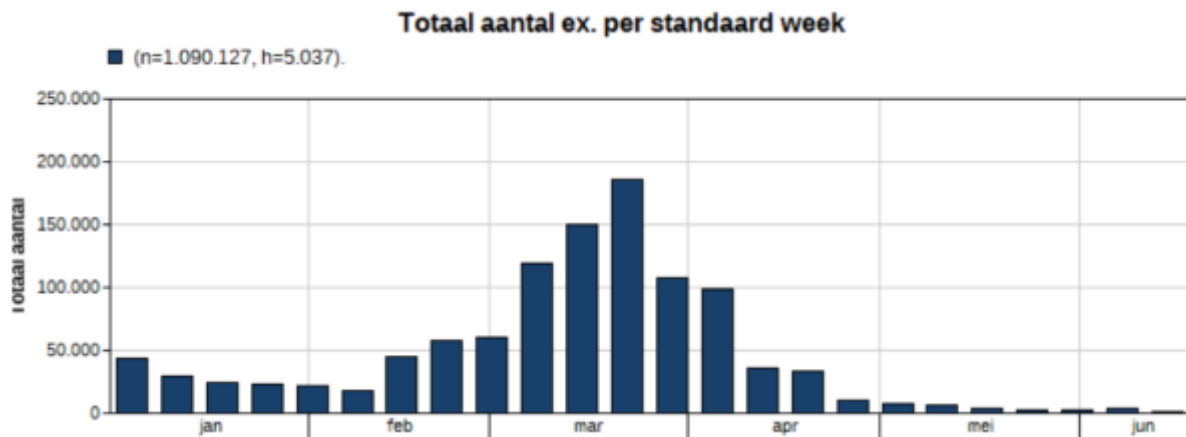

Doortrekk patroon Rode Wouw over Nederland in het voorjaar 2023 (Bron: Trektellen.nl)

Doortrekverloop Rode Wouw over telpost Oelemars in het voorjaar (bron: www.trektellen.nl)

Landelijk gezien neemt telpost Oelemars in de voorjaars trek een belangrijke plaats in met een aantal typerende oostelijke soorten als Kolgans, Rode Wouw en Kraanvogel. In Twente is het de enige telpost die het gehele voorjaar door bijna dagelijks telt. In onderstaande grafiek is goed te zien dat de piek van de voorjaars trek rond midden maart ligt.

Doortrekverloop telpost Oelemars in het voorjaar 2002 t/m 2023 (bron: Trektellen.nl)

Najaarstrek

De tellingen

De najaarstrek werd tussen 16 juni en 30 december gevolgd. Er werden 133 tellingen verricht. Ongunstige factoren waren regen (26 tellingen, bijzonder veel dus), harde wind met 4 Bft of meer (26 tellingen, ook meer dan normaal), noord(oostelijke) wind (13 tellingen) en gedeeltelijk mist of nevel (17 tellingen).

De resultaten

Het belangrijkste is natuurlijk het uiteindelijke telresultaat. In de 133 tellingen werden gedurende 396 teluren 127 soorten met in totaal 153.907 vogels overvliegend gezien. Met 389 vogels als uurgemiddelde behoort de najaarstrek van 2023 daarmee in de categorie zeer matig. Door het veelal slechte weer met veel wind, regen en nevel in november en december waren de aantallen doortrekkende vogels minimaal. In de volgende tabel staan de resultaten van de najaarstellingen van de afgelopen drie jaren:

Soortnaam	2021	2022	2023	Soortnaam	2021	2022	2023
Fuut	1	-	-	Houtduif	240.442	105.709	47.016
Geoorde Fuut	-	1	-	Gierzwaluw	1.125	1.314	546
Aalscholver	1.103	1.057	754	Middelste B. Specht	-	1	2
Grote Zilverreiger	202	160	111	Grote Bonte Specht	9	23	17
Blauwe Reiger	67	65	115	Boomleeuwerik	22	42	6
Ooievaar	129	160	251	Veldleeuwerik	5.056	4.530	3.656
Zwarte Ooievaar	10	-	-	Strandleeuwerik	-	1	-
Lepelaar	-	-	7	Oeverzwaluw	112	157	35
Knobbelzwaan	26	13	11	Boerenzwaluw	9.524	8.170	10.555
Kleine Zwaan	1	3	-	Huiszwaluw	1.186	3.297	2.803
Wilde Zwaan	7	-	-	Boompieper	77	60	21
Zwarte Zwaan	-	-	1	Graspieper	2.535	1.830	1.508
Toendrarietgans	2.696	922	1.158	Waterpieper	21	13	7
Kolgans	32.620	33.738	32.579	Duinpieper	1	-	2
Grauwe Gans	802	394	809	Roodkeelpieper	2	1	-
Anser gans spec.	4.118	549	1.494	Gele Kwikstaart	440	285	295
Brandgans	87	47	98	Grote G. Kwikstaart	20	18	19
Gr. Canadese Gans	204	191	207	Witte Kwikstaart	1.498	915	986
Nijlgans	67	40	147	Roodborst	5	4	-
Casarca	12	13	24	Heggenmus	65	46	10
Bergeend	2	2	-	Zwarte Roodstaart	13	9	6
Smient	59	12	7	Gekr. Roodstaart	2	3	1
Krakeend	80	21	35	Roodborsttapuit	30	33	16
Wintertaling	29	20	67	Paapje	21	28	11
Krooneend	-	-	9	Tapuit	58	39	109
Wilde Eend	477	438	960	Beflijster	1	14	3
Pijlstaart	19	1	7	Merel	48	87	20
Slobeend	19	6	18	Kramsvogel	1.865	2.076	3.223
Tafeleend	18	34	-	Zanglijster	141	543	76
Kuifeend	15	7	21	Koperwiek	14.850	13.600	6.765
Brilduiker	2	-	-	Grote Lijster	128	144	78
Grote Zaagbek	5	1	8	Grasmus	1	2	-
Vale Gier	11	-	-	Tjiftjaf	75	126	22
Wespendief	39	22	23	Fitis	-	3	-
Zwarte Wouw	1	-	1	Gr. Vliegenvanger	1	-	-
Rode Wouw	18	25	13	Goudhaan	7	10	9
Zeearend	1	3	1	Vuurgoudhaan	1	-	1
Bruine Kiekendief	50	25	39	Staartmees	24	83	14
Blauwe Kiekendief	6	7	12	Boomklever	1	-	-
Havik	3	6	-	Zwarte Mees	54	-	-
Sperwer	254	243	106	Matkop	-	-	2
Buizerd	780	266	592	Glanskop	1	1	1
Visarend	15	7	17	Pimpelmees	632	323	220
Torenavalk	54	25	40	Koolmees	239	425	154
Smelleken	12	11	9	Kuifmees	-	1	-
Boomvalk	23	8	3	Buidelmees	-	1	-
Slechtvalk	9	4	10	Boomkruiper	-	1	-
Roodpootvalk	1	2	1	Gaai	1.418	-	24
Kraanvogel	14	230	12	Grauwe Klauwier	-	1	1
Scholekster	5	13	2	Ekster	-	13	2
Kleine Plevier	5	14	15	Kauw	2.107	987	731
Bontbekplevier	8	3	22	Roek	117	246	49
Goudplevier	223	6	61	Zwarte Kraai	39	54	32
Zilverplevier	-	3	-	Raaf	-	6	1
Kievit	1.374	922	739	Spreeuw	21.659	12.273	8.096
Kanoet	-	-	1	Wielewaal	-	2	1
Drieteenstrandloper	1	-	1	Klapekster	1	-	-
Temmincks Strandl.	2	-	1	Ringmus	2	4	1

Soortnaam	2021	2022	2023	Soortnaam	2021	2022	2023
Bonte Strandloper	13	8	15	Huismus	13	22	7
Kleine Strandloper	-	1	-	Vink	69.382	49.209	21.512
Kemphaan	2	5	5	Keep	1.687	126	81
Watersnip	47	28	76	Europese Kanarie	6	5	1
Grutto	-	-	2	Groenling	31	20	9
Regenwulp	16	1	-	Putter	154	145	59
Wulp	66	14	6	Sijs	4.854	1.799	873
Rosse Grutto	1	-	-	Kneu	922	799	909
Zwarte Ruiters	3	-	2	barmsijs spec.	-	9	-
Tureluur	2	1	4	Kleine Barmsijs	-	6	-
Groenpootruiter	10	6	10	Kruisbek	7	11	12
Witgat	24	32	28	Goudvink	2	-	1
Bosruiter	14	3	8	Noordse Goudvink	1	-	-
Oeverloper	21	32	8	Appelvink	9	8	2
Dwergmeeuw	-	-	1	Ortolaan	-	2	1
Kokmeeuw	2.927	2.290	1.544	Geelgors	50	33	2
Stormmeeuw	3	3	10	Rietgors	135	200	20
Kl. Mantelmeeuw	135	59	117	Sneeuwgors	-	1	-
Geelpootmeeuw	1	1	1	IJsgors	-	1	-
Pontische Meeuw	11	9	22				
Zilvermeeuw	338	208	445				
Zwarte Stern	4	-	27	Totaal	432.616	252.828	153.907
Visdief	6	7	4	Soorten	134	132	127
Holenduif	269	451	311	Teluren	484,5	447	396
Turkse Tortel	7	4	1	Uurgemiddelde	893	566	389

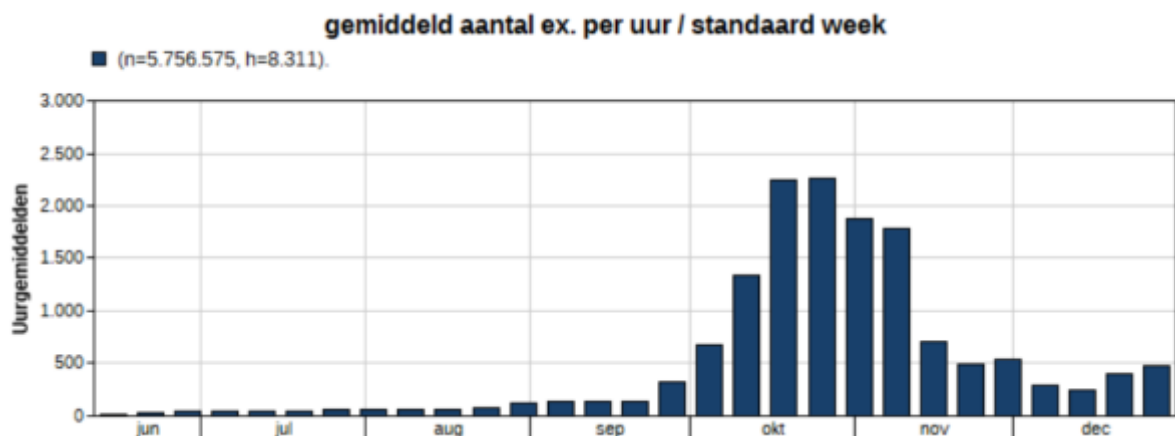
Najaarstrek Telpost Oelemars 2021 t/m 2023

Nieuwe telpostsoorten voor de najaarstrek waren Zwarte Zwaan en Krooneend.

Nieuwe hoogste najaarstotalen werden bereikt voor: Ooievaar, Brandgans, Lepelaar, Casarca, Kleine Plevier, Bontbekplevier, Pontische Meeuw, Zwarte Stern en Tapuit.

Enkele zeer zeldzame soorten in de najaarstrek waren Lepelaar, Zwarte Zwaan, Krooneend, Zeearend, Zwarte Wouw, Roodpootvalk, Kanoet, Drieteenstrandloper, Temmincks Strandloper, Grutto, Geelpootmeeuw, Middelste Bonte Specht, Duinpieper, Beflijster, Grauwe Klauwier, Europese Kanarie en Ortolaan.

In onderstaande grafiek is het doortrekverloop tijdens de najaarstrek te zien. De piek met soms tienduizenden vogels per ochtend ligt rond half oktober, maar de krenten in de pap zitten vaak in de stille periodes.

Doortrekverloop telpost Oelemars in het najaar 2001 t/m 2023 (bron: Trektellen.nl)

Totaal vogeltrek 2023

Nieuwe dagrecords in de gehele jaartelling, met achter de soort het aantal dat op 1 dag overvloog, waren er voor: Lepelaar (2), Brandgans (48), Krooneend (9), Watersnip (20) en Zilvermeeuw (314).

Een aantal soorten is in de loop der jaren flink in aantal afgenomen in de vogeltrek. Bijvoorbeeld de Groenling, die zwaar te lijden heeft gehad onder de vogelziekte het Geel. Ook de Ringmus zien we nauwelijks meer voorbij komen. Deze soort is gedecimeerd door de intensivering van de landbouw.

Voor leden van onze VWG die hun vogelkennis willen bijspijkeren is de telpost een unieke plek om het gehele jaar door hiervan te profiteren. De tellers op de telpost leggen graag uit hoe je de verschillende vogelsoorten kunt herkennen en hoe de zang in het voorjaar te duiden is. Want niet alleen trekvogels komen langs de telpost, maar ook zitten er in de directe nabijheid meer dan 75 verschillende broedvogelsoorten. En wie superzeldzame soorten wil zien: er is naast het Ringstation geen betere plek binnen Losser te vinden.

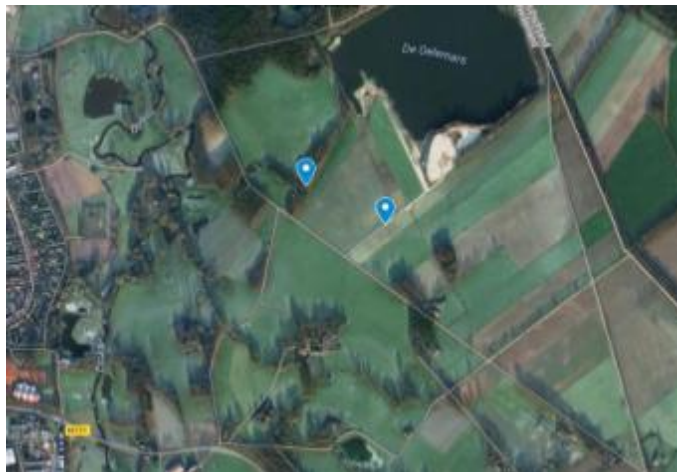
In totaal zijn er vanaf 1 september 2001 tot nu 6.846.700 vogels geteld in 13.349 teluren. Er zijn 221 soorten in de trek waargenomen.

Veranderingen

In de loop der jaren zijn er een aantal veranderingen geweest op de telpost. Van 2001 t/m 2005 is er alleen in de weekenden geteld, maar vanaf 2006 kon er door pensionering van een van de hoofdtellers bijna dagelijks geteld worden. De vaste groep hoofdtellers die het leeuwendeel van de tellingen tot nu toe hebben uitgevoerd is inmiddels wel 23 jaar ouder. Dat uit zich in visuele beperkingen, gehoorverlies, toenemende loopneuzen en tranende ogen. Het aantal ervaren tellers is in de loop der jaren behoorlijk verminderd.

Ook de omgeving van de telpost is in de loop der jaren gewijzigd. Het enorme maisveld ten zuiden van de telpost is inmiddels omgezet in een buxuskwekerij. Dit heeft geleid tot een sterke vermindering van soorten die we als struiktrekkers bestempelen. Dus soorten die via de begroeiing langzaam maar zeker zich overdag in de trekrichting verplaatsen. Het bekendste voorbeeld is hierbij de Tjiftjaf.

Het wateroppervlak is de laatste jaren sterk vergroot ten koste van het cultuurland. Door een sterke toename van de vraag naar zand is het de afgelopen jaren steeds drukker geworden op de zandafgraving. De zandtransporten zijn enorm toegenomen en de zandzuiger komt steeds vaker in actie. De grote drukte noopt ons steeds vaker uit te wijken naar de reservetelpost bij de klootschietbaan. Deze locatie heeft slechts een zicht van 180 graden, maar biedt wel een uitstekende beschutting tegen de wind en het is er altijd rustig.

Ligging telpost Oelemars (r) en reserve telpost (l)

Dankwoord

Op de telpost hebben dit voorjaar in totaal 21 tellers hun bijdrage geleverd en in het najaar waren dat er 35. De coördinatie werd verzorgd door Ben Hulsebos en Sander Wansing. Onze dank gaat uit naar de tellers die hebben geholpen bij de tellingen en aan de firma Texploza voor de toestemming om op hun gebied de tellingen te kunnen uitvoeren. De gegevens zijn doorgegeven aan het landelijke meetnet www.trektellen.nl. Op deze website kan men dagelijks de resultaten van de trektellingen van telpost Oelemars bekijken.

Ben Hulsebos

Ringaflezingen op de Oelemars 2023

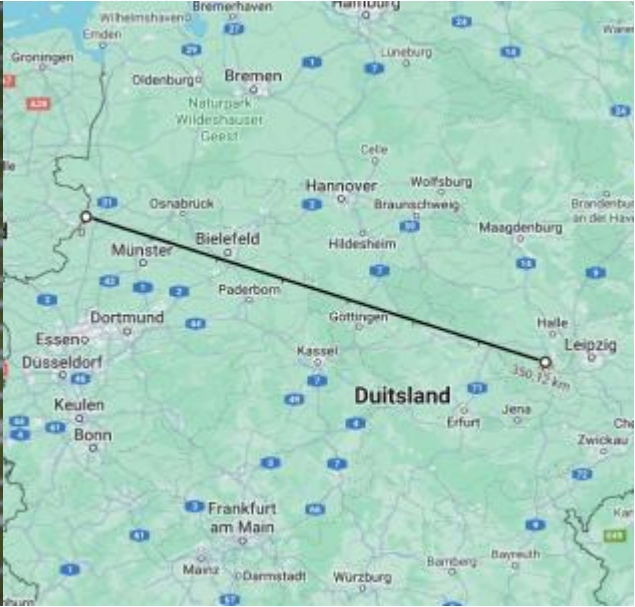
In dit artikel geef ik een overzicht van de (kleur)ringen die in 2023 op de Oelemars zijn afgelezen. In het jaarverslag van 2020 hebben we hier voor de eerste keer aandacht aan besteed en sindsdien wordt er door meer mensen scherper opgelet of er geringde vogels op de Oelemars aanwezig zijn. Opvallend in 2023 was, dat er alleen ringen zijn afgelezen in de zomermaanden. Er zijn dit jaar geen ringen afgelezen bij ganzen of meeuwen in de winterperiode.

Hieronder een overzicht van alle afgelezen ringen gevolgd door een korte beschrijving van geschiedenis van deze geringde vogels.

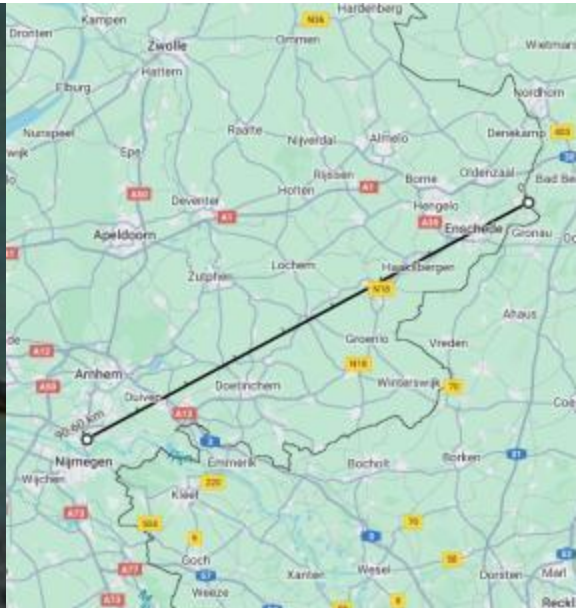
datum	soort	pootring links	pootring rechts	herkomst	afstand	waarnemer
17-07-23	Slechtvalk	DTR		Belgie	242	Johan
20-07-23	Pontische Meeuw	XJPL		Duitsland	350	Sander
04-08-23	Kokmeeuw	E6X8		Nederland	90	Sander
15-08-23	Tapuit		95T	Duitsland	163	Johan
18-08-23	Nijlgans	8	H	Nederland	110	Sander
27-08-23	Kokmeeuw	UH88		Oekraïne	1343	Sander
19-09-23	Ooievaar		8986	Nederland	105	Johan
19-09-23	Ooievaar		3T795	Duitsland	27	Johan
19-09-23	Ooievaar		5T693	Duitsland	55	Johan
26-09-23	Pontische Meeuw		P:7TM	Polen	786	André W

Op 17-7-2023 fotografeerde Johan Verloop een Slechtvalk die over de telpost vloog. Bij het bekijken van de foto's was duidelijk een zwarte ring met inscriptie **DTR** te zien. Na enig aandringen en met wat hulp kregen we uiteindelijk na ruim 2 maanden de ringgegevens boven water. De Slechtvalk is op 22-5-2023 als jong in Etterbeek, bij Brussel, in België geringd. Kennelijk had het jonge vrouwtje het nest te vroeg verlaten, want ze werd aan de voet van de Saint Antoine kerk gevonden. Ze is geringd en teruggeplaatst in het nest op de kerk. De afstand van de ringplaats tot de Oelemars is 242 km en er waren 56 dagen verstreken.

Op 20-7-2023 werd deze adulte Pontische Meeuw door Sander Wansing waargenomen voor de observatiehut op de Oelemars. De meeuw had om de linker tarsus een gele ring met inscriptie **XJPL**. De Pontische Meeuw was op 8-6-2020 als nestjong geringd in een kolonie bij Braunsbedra, ten westen van Leipzig in Sachsen-Anhalt (D). In de afgelopen jaren was deze meeuw ook waargenomen in Zuid-Limburg en de Belgische Ardennen. De afstand van de ringplaats tot de Oelemars is 350 km en er waren 1.137 dagen verstreken.

Twee weken later, op 4-8-2023, werd deze Kokmeeuw door Sander Wansing waargenomen op de transportbuis van de zandzuiger. De Kokmeeuw had een witte ring om de linker tarsus met de inscriptie **E6X8**. Deze Kokmeeuw was, als adulte vogel, op 19-3-2021 gevangen bij de Zandse Plas bij Lent in Gelderland. Sindsdien is deze Kokmeeuw meerder keren waargenomen, maar altijd in de buurt van de Zandse Plas bij Lent. De afstand van de ringplaats tot de Oelemars is 90 km en er waren 868 dagen verstreken.

Een bijzonder waarneming van een Tapuit met kleuring. Deze Tapuit werd op 15-8-2023 door Johan Verloop gefotografeerd naast de telpost. De groene kleuring om de rechter tarsus had een witte inscriptie **95T**. Deze Tapuit is als nestjong op 3-6-2023 geringd op het Duitse Waddeneiland Norderney.

De Tapuit was tijdens het ringen ca. 13 dagen oud.

De afstand van de ringplaats tot de Oelemars is 163 km en er waren 73 dagen verstreken.

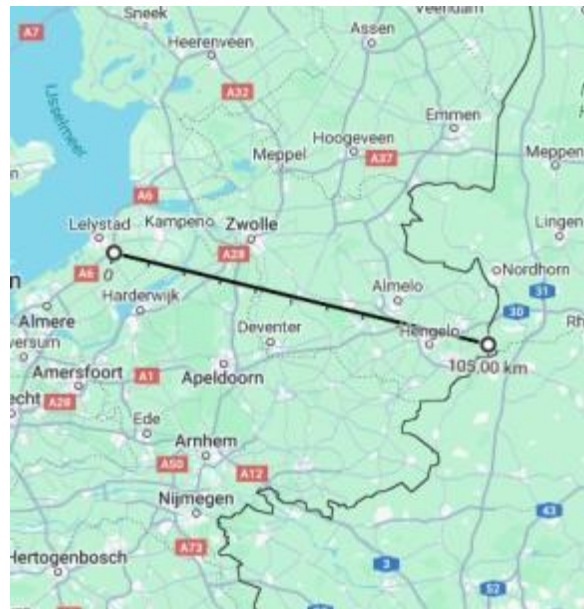

Op 18-8-2023 heeft Sander Wansing deze Nijlgans gefotografeerd op de eilandjes voor de hut op de Oelemars. De ringcode van deze Nijlgans is **Y8GH** (Yellow 8, Green H). De Nijlgans is als 1^e kalenderjaar vogel, op 2-7-2020, geringd in het Stadspark in Groningen. Er zijn daarna diverse waarnemingen ingevoerd van deze Nijlgans in het Stadspark van Groningen. De voorlaatste waarneming dateert van november 2020, toen de Nijlgans in Peizermade, Drenthe werd waargenomen. Het duurt vervolgens bijna 3 jaar voordat de Nijlgans op de Oelemars weer ontdekt wordt. Na 18-8-2023 is de Nijlgans nog enkele keren waargenomen op de Oelemars. De laatste waarneming is van 24-8-2023 op de Oelemars, daarna staan er geen waarnemingen meer in geese.org .

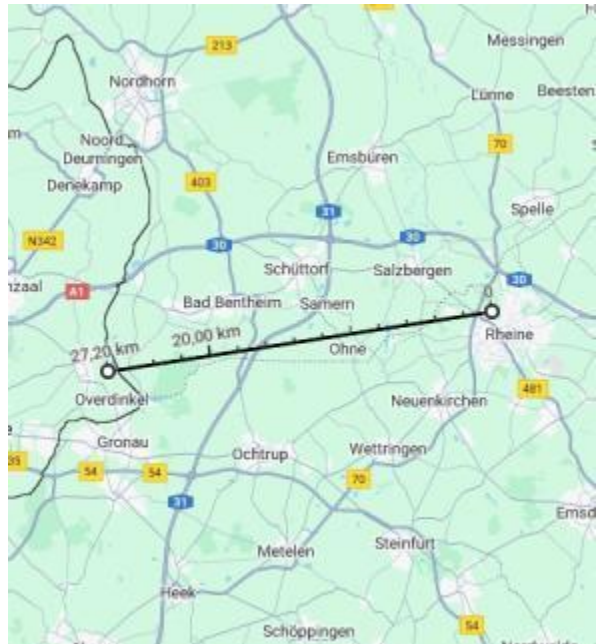
De afstand van de ringplaats tot de Oelemars is 110 km en er waren 1.142 dagen verstreken.

Op 26-8-2023 ontdekte Sander Wansing op een bassinrand van de waterzuivering van Losser een Kokmeeuw met een gele ring **UH88** om de linker tarsus. De Kokmeeuw was als adulte vogel op 13-6-2022 gevangen en geringd op een vuilnisbelt ten oosten van de stad Rivne in Oekraïne. Op 4-2-2023 is de ring afgelezen in de zwaai kom van het Twentekanaal bij Enschede. Bovenstaande foto is op 27-8-2023 gemaakt op de Oelemars. De Kokmeeuw is op 12-10-2023 en 13-10-2023 nogmaals waargenomen bij de waterzuivering in Losser. De afstand van de ringplaats tot de Oelemars is 1.343 km en er waren 440 dagen verstreken.

Deze bekende Ooievaar is Ciska, met ringnummer **8986**. Deze Ooievaar is al jaren broedvogel op het nest aan de Schoklandweg en werd op 19-09-2023, met nog twee andere geringde Ooievaarders, gefotografeerd naast de telpost Oelemars, door Johan Verloop. Ciska is op 20-6-2008 als nestjong geringd aan de Vlotgrasweg bij Lelystad. De afstand van de ringplaats tot de Oelemars is 105 km en er waren 5.569 dagen verstreken.

Dit is de tweede Ooievaar die op 19-9-2023 door Johan Verloop gefotografeerd is. Het is het mannetje van het nest aan de Wilgenkamp met ringnummer **DEW 3T795**. Deze Ooievaar is op 11-6-2014 als nestjong geringd in de dierentuin van Rheine (D). Deze Ooievaar is in 2016 voor het eerst waargenomen in de omgeving van Losser/Overdinkel en was in 2019 broedvogel op een nest aan de Drielandsee, net over de grens in Duitsland. Sinds 2020 is deze Ooievaar broedvogel op het boomnest aan de Wilgenkamp.

De afstand van de ringplaats tot de Oelemars is 27 km en er waren 3.387 dagen verstreken.

En dit is de derde Ooievaar die op 19-9-2023 door Johan Verloop gefotografeerd is. Het is het vrouwtje van het nest aan de Wilgenkamp met ringnummer **DEW 5T693**. Deze Ooievaar is op 30-5-2016 als nestjong geringd in de buurt van Dorsten-Rhade (D). In 2019 was deze Ooievaar voor het eerst broedvogel op het nest aan de Wilgenkamp. Toen nog met een ongeringde man. Sinds het broedseizoen 2020 is ze samen met DEW 3T795.

De afstand van de ringplaats tot de Oelemars is 55 km en er waren 2.688 dagen verstreken.

De laatste ring in 2023 werd op 26-9-2023 gefotografeerd door André Witsen vanuit de observatiehut op de Oelemars

Het was een 1e kalenderjaar Pontische Meeuw, met een gele ring om de rechter tarsus **P:7TM**, die op 3-6-2023 als nestjong geringd was op een eilandje in een meer bij Wincentowo (PL). Een dag later is dezelfde meeuw ook waargenomen op de Oelemars door Ben Hulsebos en Johan Verloop. De afstand van de ringplaats tot de Oelemars is 786 km en er waren 115 dagen verstreken.

Vanuit de vogelkijkhut zijn de ganzen met halsringen al prima met een verrekijker af te lezen. En met een telescoop of een camera met een redelijke zoom, komen ook de meeuwen binnen bereik.

De belangrijkste website om de verschillende kleurringprojecten in Europa te vinden is wel cr-birding.org van de Belg Dirk Raes. Hier kun je ook een account aanmaken via submit.cr-birding.org

Veel projecten van o.a. meeuwen zijn hierbij aangesloten. Verder is een account bij geese.org een must, als het gaat om kleurringen bij ganzen en zwanen. Want dan heb je snel een terugkoppeling van je waarnemingen en heb je de levensgeschiedenis van de afgelezen ring direct bij de hand.

Voor invoer in het veld is de app BirdRing van Mario Huizinga een geweldig hulpmiddel. Hier kun je werkelijk alle kleurringen van alle soorten vogels invoeren en direct uploaden naar o.a. geese.org of naar

submit.cr-birding.org

Metalen ringen of de ELSA ringen bij Ooievaars worden gemeld bij de ringcentrale van het land waar de waarneming gedaan wordt. Voor waarnemingen in Nederland is dat de ringcentrale Vogeltrekstation Arnhem. Ringen kunnen via de website grieland.nl ingevoerd worden.

De beste perioden om geringde vogels in de gemeente Losser te vinden zijn:

- Vanaf juli tot en met september: meeuwen
- Vanaf oktober tot maart: ganzen en zwanen. Maar ook rondzwervende meeuwen.
- Februari –maart en oktober-november: pleisterende Kraanvogels tijdens de trek
- Vanaf maart tot oktober: Ooievaars (doortrekkers en lokale Ooievaars)

Als we met veel ogen ook wat gericht kijken naar (kleur)ringen, dan verwacht ik voor 2024 nog veel leuke terugmeldingen.

Sander Wansing

Soortenlijst van de gemeente Losser

Niet-broedvogels		Broedvogels/territoriumhouders	
Roodkeelduiker	Regenwulp	Dodaars	Oeverzwaluw
Parelduiker	Rosse Grutto	Fuut	Boerenzwaluw
Kuifduiker	Zwarte Ruiter	Geoorde Fuut	Huiszwaluw
Roodhalsfuut	Groenpootruiter	Blauwe Reiger	Graspieper
Vaal Stormvogeltje	Bosruiter	Roerdomp	Gele Kwikstaart
Jan-van-gent	Oeverloper	Aalscholver	Grote Gele Kwikstaart
Kuifaalscholver	Steenloper	Ooievaar	Witte Kwikstaart
Kleine Zilverreiger	Witgat	Knobbelzwaan	Winterkoning
Grote Zilverreiger	Poelsnip	Zwarte Zwaan*	Heggenmus
Koereiger	Bokje	Kolgans	Roodborst
Kwak	Grauwe Franjepoot	Grauwe Gans	Blauwborst
Purperreiger	Kleine Jager	Brandgans	Nachtegaal
Zwarte Ooievaar	Middelste Jager	Grote Canadese Gans	Zwarte Roodstaart
Europese Flamingo	Kleinste Jager	Nijlgans*	Gekraagde Roodstaart
Chileense Flamingo*	Dwergmeeuw	Mandarijneend*	Roodborsttapuit
Heilige Ibis*	Kokmeeuw	Bergeend	Paapje
Lepelaar	Zwartkopmeeuw	Smient	Merel
Wilde Zwaan	Stormmeeuw	Krakeend	Zanglijster
Kleine Zwaan	Zilvermeeuw	Wilde Eend	Grote Lijster
Sneeuwgangs	Geelpootmeeuw	Slobeend	Sprinkhaanzanger
Kleine Rietgans	Pontische Meeuw	Zomertaling	Bosrietzanger
Taigarietgans	Kleine Mantelmeeuw	Kuifeend	Rietzanger
Toendrarietgans	Grote Mantelmeeuw	Wespendief	Kleine Karekiet
Rotgans	Drieteenmeeuw	Rode Wouw	Spotvogel
Roodhalsgans	Dwergstern	Havik	Braamsluiper
Dwerggans	Visdief	Sperwer	Grasmus
Indische Gans*	Noordse Stern	Buizerd	Tuinfluitier
Zwaangans*	Grote Stern	Torenavalk	Zwartkop
Casarca	Reuzenster	Boomvalk	Fluiter
Carolina-eend*	Bijeneter	Patrijs	Tjiftjaf
Pijlstaart	Kuifkoekoek	Kwartel	Fitis
Krooneend	Velduil	Kwartelkoning	Goudhaan
Tafeleend	Grijskopspecht	Fazant*	Vuurgoudhaan
Witoogeend	Strandleeuwerik	Kraanvogel	Grauwe Vliegenvanger
Topper	Waterpieper	Waterral	Bonte Vliegenvanger
IJseend	Oeverpieper	Waterhoen	Staartmees
Grote Zee-eend	Roodkeelpieper	Meerkoet	Glanskop
Zwarte Zee-eend	Duinpieper	Porseleinhoen	Matkop
Brilduiker	Grote Pieper	Scholekster	Kuifmees
Nonnetje	Noordse Kwikstaart	Kleine Plevier	Zwarte Mees
Middelste Zaagbek	Engelse Kwikstaart	Kievit	Pimpelmees
Grote Zaagbek	Rouwkwikstaart	Watersnip	Koolmees
Rosse Fluiteend*	Pestvogel	Houtsnip	Boomklever
Rosse Stekelstaart*	Waterspreeuw	Grutto	Taigaboomkruiper
Vale Gier	Noordse Nachtegaal	Wulp	Boomkruiper
Zeearend	Beflijster	Tureluur	Wielewaal
Schreeuwarend	Koperwiek	Holenduif	Grauwe Klauwier
Zwarte Wouw	Waterrietzanger	Houtduif	Gaai
Blauwe Kiekendief	Grote Karekiet	Turkse Tortel	Ekster
Bruine Kiekendief	Snor	Zomertortel	Kauw
Steppekiekendief	Cetti's Zanger	Stadsduif	Roek
Ruigpootbuizerd	Sperwergasmus	Koekoek	Zwarte Kraai
Visarend	Orpheusspotvogel	Kerkuil	Raaf
Roodpootvalk	Bergfluitier	Steenuil	Spreeuw
Slechtvalk	Bladkoning	Bosuul	Huisbus
Smelleken	Pallas Boszanger	Ransuil	Ringmus
Griel	Kleine Vliegenvanger	Oehoe	Vink
Koningsfazant*	Buidelmees	Nachtzwaluw	Keep
Steltkluut	Baardman	Gierzwaluw	Europese Kanarie
Kluut	Notenkraker	IJsvogel	Groenling

Bontbekplevier	Bonte Kraai	Groene Specht	Putter
Goudplevier	Napoleonwever*	Zwarte Specht	Sijs
Zilverplevier	Grote Barmsijs	Grote Bonte Specht	Kneu
Morinelplevier	Witstuitbarmsijs	Middelste Bonte Specht	Kleine Barmsijs
Drieteenstrandloper	Frater	Kleine Bonte Specht	Kruisbek
Kanoet	Roodmus	Draaihals	Goudvink
Krombekstrandloper	Witbandkruisbek	Boomleeuwerik	Appelvink
Kemphaan	Grote Kruisbek	Veldleeuwerik	Geelgors
Bonte Strandloper	IJsgors		
Kleine Strandloper	Sneeuwgorst		
Temmincks Strandloper	Ortolaan		
Breedbekstrandloper			

Voormalige broedvogels	
Wintertaling	Hop
Grauwe Kiekendief	Tapuit
Korhoen	Kramsvogel
Zwarte Stern	Klapekster
Kuifleeuwerik	

Escapes	
Manengans*	Hottentottaling*
Chileense Smient*	Roodschoudertaling*
Vlekbekeend*	Kokardezaagbek
Bahamapijlstaart*	Saruskraanvogel*
Muskuseend*	Pauw*
Kaapse Casarca*	Witnekkraanvogel*
Keizergans*	Valkparkiet*
Mexicaanse Roodmus*	Diamantduif*
Kleine Pelikaan*	Chinese Kraanvogel*
Zwartbuikfluiteend*	Zilvertaling*

Ondersoorten
Toendrabontbekplevier
Russische Stormmeeuw
Scandinavische Tjiftjaf
Siberische Tjiftjaf
Witkopstaartmees
Kortsnavelboomkruiper
Noordse Kauw
Russische Kauw
Noordse Goudvink
Groenlandse Tapuit

* Bij waarnemingen.nl geclassificeerd als exoot

In totaal zijn in de Gemeente Losser 288 soorten vastgesteld (inclusief exoten, maar zonder escapes en ondersoorten). De lijst is door Leo Hassing en Ben Hulsebos samengesteld op basis van literatuuronderzoek, waarnemingenrubrieken en veldkennis vanuit het verleden van Leo Hassing. Wel zijn exoten als Nijlgans, Fazant, enz. meegeteld. Dit jaar is de Koningsfazant aan de Niet-broedvogellijst toegevoegd evenals de Cetti's Zanger, die op 26 april werd gevangen op het ringstation. De escapes betreffen vogels met een kwekersring of vogels die niet in de Nederlandse Avifauna als exoot worden bestempeld. Op 15 mei vloog een Havikarend over Losser en deze is goed gefotografeerd. Deze uiterst zeldzame arendsoort is ingediend bij de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna ter beoordeling. Bij goedkeuring wordt de soort in de tabel opgenomen.

Leo Hassing en Ben Hulsebos

Waarnemingen op de Oelemars t/m 2023

In 2023 12 nieuwe kruisjes														code
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec		code
Parelduiker	x	x	x											Z
Roodkeelduiker	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x	x	Z
Dodaars	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Fuut	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Roodhalsfuut				x	x	x	x	x		x	x	x		WA
Geoorde Fuut				x	x	x	x	x	x	x	x			WA
Kuifduiker			x									x	x	Z
Aalscholver	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Roerdomp		x	x	x	x								x	Z
Kleine Zilverreiger					x	x	x		x			x		Z
Grote Zilverreiger	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Koereiger							x					x		Z
Blauwe Reiger	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Purperreiger						x			x					Z
Kwak						x		x						Z
Flamingo							x							ZZ
Chileense Flamingo				x										ZZ
Lepelaar					x	x		x	x	x				Z
Heilige Ibis								x						ZZ
Zwarte Ooievaar					x	x	x	x	x	x				Z
Ooievaar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Knobbelzwaan	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Wilde Zwaan	x	x	x		x						x	x	x	WA
Kleine Zwaan	x	x	x	x							x	x	x	WA
Zwarte Zwaan		x	x						x	x		x		Z
Grote Canadese Gans	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Brandgans	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Rotgans				x	x	x						x	x	Z
Grauwe Gans	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Kolgans	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Dwerggans											x	x	x	ZZ
Taigarietgans	x	x	x								x		x	Z
Toendrarietgans	x	x	x	x	x		x	x			x	x	x	A
Kleine Rietgans		x	x								x	x	x	Z
Sneeuwgan									x					ZZ
Roodhalsgan													x	ZZ
Nijlgans	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Indische Gans	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Casarca		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Mandarijneend	x	x	x	x	x		x				x	x	x	WA
Carolinaeend				x										WA
Bergeend	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Smient	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Krakeend	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Wintertaling	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	A
Wilde Eend	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Pijlstaart	x	x	x	x	x						x	x	x	WA

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	code
Zomertaling		x	x	x	x	x	x	x	x	x			WA
Slobeend	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Krooneend			x	x	x		x	x	x		x	x	WA
Tafeleend	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Kuifeend	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Topper		x		x				x		x		x	Z
Witoogeend	x	x		x	x						x	x	Z
Ilseend											x		ZZ
Grote Zee-eend		x	x	x	x	x					x		Z
Zwarte Zee-eend				x							x		Z
Brilduiker	x	x	x	x	x	x		x	x	x		x	WA
Nonnetje	x	x	x	x	x							x	WA
Middelste Zaagbek				x	x				x			x	Z
Grote Zaagbek	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	WA
Rosse Fluiteend										x	x		ZZ
Rosse Stekelstaart										x			ZZ
Vale Gier							x						ZZ
Zeearend		x			x	x			x	x	x	x	Z
Wespendief						x	x	x	x	x	x	x	WA
Zwarte Wouw					x	x	x	x	x		x	x	WA
Rode Wouw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Bruine Kiekendief			x		x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Blauwe Kiekendief	x	x	x	x	x	x				x	x	x	WA
Grauwe Kiekendief						x	x			x	x		Z
Steppekiekendief						x				x	x		Z
Havik	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Sperwer	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Buizerd	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Ruigbootbuizerd			x		x						x	x	Z
Visarend					x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Torenvalk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Smelleken				x	x	x	x			x	x	x	WA
Boomvalk					x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Slechtvalk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Roodpootvalk						x	x			x	x	x	Z
Patrijs	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Kwartel						x	x	x	x				Z
Fazant	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Waterral	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	WA
Porseleinhoen						x				x			Z
Waterhoen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Meerkoet	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Kraanvogel		x	x	x	x	x	x			x	x	x	WA
Kluut					x	x				x			Z
Scholekster	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x		A
Griel								x	x				ZZ
Kleine Plevier					x	x	x	x	x	x	x		A
Bontbekplevier				x	x		x		x	x	x	x	WA
Goudplevier	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	WA
Zilverplevier					x	x			x	x	x	x	WA
Morinelplevier										x	x	x	Z

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	code
Kievit	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Kanoet					x		x		x				Z
Drieteenstrandloper		x		x	x	x		x	x	x			Z
Kleine Strandloper						x		x	x	x			Z
Temmincks Strandloper					x	x		x	x	x			Z
Krombekstrandloper				x	x	x	x	x	x	x			WA
Bonte Strandloper		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Breedbekstrandloper					x								ZZ
Kemphaan		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		WA
Bokje	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	WA
Watersnip	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Houtsnip		x	x						x	x	x	x	Z
Poelsnip										x			ZZ
Grutto			x	x	x	x	x	x		x			WA
Rosse Grutto									x	x	x		Z
Regenwulp				x	x	x	x	x	x	x			WA
Wulp	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Zwarte Ruiters				x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Tureluur			x	x	x	x	x	x	x	x	x		WA
Groenpootruiter				x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Witgat	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Bosruiter				x	x	x	x	x	x	x	x		WA
Oeverloper	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Steenloper					x		x		x	x	x		Z
Grauwe Franjepoot						x		x					ZZ
Middelste Jager										x			Z
Kleine Jager								x	x	x			Z
Kleinste Jager									x				ZZ
Dwergmeeuw		x		x	x	x	x		x	x	x	x	WA
Kokmeeuw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Zwartkopmeeuw			x	x	x	x		x	x	x	x		WA
Stormmeeuw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Kleine Mantelmeeuw		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Grote Mantelmeeuw		x	x		x	x	x	x	x	x	x		WA
Zilvermeeuw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Geelpootmeeuw	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	WA
Pontische Meeuw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Dwergstern					x	x		x					Z
Visdief				x	x	x	x		x	x	x	x	WA
Noordse Stern						x							ZZ
Grote Stern							x	x					ZZ
Zwarte Stern			x		x	x	x	x	x	x	x		WA
Reuzenster					x		x	x					Z
Holenduif	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Houtduif	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Turkse Tortel	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Zomertortel					x	x	x	x	x	x			Z
Koekoek					x	x	x	x	x	x			WA
Kuifkoekoek				x									ZZ
Steenuil	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Ransuil		x	x	x	x	x	x	x					Z

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	code	
Bosuil	x	x	x	x	x			x				x	x	WA
Velduil				x	x					x	x	x		Z
Kerkuil									x					ZZ
Gierzwaluw				x	x	x	x	x	x			x		A
Bijeneter									x					ZZ
IJsvogel	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Hop										x				ZZ
Draaihals				x	x				x					Z
Kleine Bonte Specht	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	WA
Middelste Bonte Specht		x		x	x			x	x	x	x	x	x	Z
Gr. Bonte Specht	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Groene Specht	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Zwarte Specht	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Boomleeuwerik		x	x	x	x	x		x		x	x	x	x	WA
Veldleeuwerik	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Strandleeuwerik		x								x	x	x		Z
Oeverzwaluw				x	x	x	x	x	x	x	x	x		ZA
Boerenzwaluw				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Huiszwaluw				x	x	x	x	x	x	x	x	x		A
Boompieper				x	x	x	x	x	x	x	x	x		A
Graspieper	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Waterpieper	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	WA
Oeverpieper				x						x	x			Z
Roodkeelpieper						x				x	x	x	x	Z
Grote Pieper										x				ZZ
Duinpieper					x	x		x	x	x	x	x		Z
Gele Kwikstaart				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Gr. Gele Kwikstaart	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Witte kwikstaart	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Pestvogel		x										x		Z
Winterkoning	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Heggenmus	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Roodborst	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Blauwborst				x			x		x	x	x			Z
Nachtegaal					x	x	x		x					Z
Zwarte Roodstaart				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Gekraagde Roodstaart				x	x	x	x	x	x	x	x	x		A
Paapje					x	x	x		x	x	x	x		WA
Roodborsttapuit	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Tapuit				x	x	x	x		x	x	x	x		WA
Beflijster				x	x	x					x	x	x	Z
Merel	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Kramsvogel	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	A
Zanglijster	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	A
Koperwiek	x	x	x	x	x	x				x	x	x	x	A
Grote Lijster	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	A
Napoleonwever									x					ZZ
Rietzanger				x	x	x	x		x	x				Z
Waterrietzanger									x					ZZ
Sprinkhaanzanger					x	x			x	x				Z
Bosrietzanger					x	x	x	x						WA

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	code
Kleine Karekiet				x	x	x	x	x	x				A
Spotvogel				x	x	x	x	x					WA
Braamsluiper				x	x	x	x	x	x				WA
Grasmus				x	x	x	x	x	x	x			A
Tuinfluter				x	x	x	x	x	x				A
Fluiter				x									ZZ
Zwartkop				x	x	x	x	x	x	x	x		ZA
Tjiftjaf		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Fitis			x	x	x	x	x	x	x				ZA
Goudhaan	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Vuurgoudhaan	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	WA
Bladkoning											x		Z
Baardman											x		ZZ
Grauwe Vliegenvanger					x	x	x	x	x				WA
Bonte Vliegenvanger				x	x	x	x						WA
Buidelmees				x	x			x		x	x		Z
Staartmees	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Witkopstaartmees	x												Z
Glanskop	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Matkop	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Kuifmees	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Zwarte Mees		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
Pimpelmees	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Koolmees	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Boomklever	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Boomkruiper	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Taigaboomkruiper		x											Z
Wielewaal				x	x	x	x	x	x				WA
Klapekster		x		x							x	x	WA
Grauwe Klauwier					x	x		x	x	x			Z
Gaai	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Ekster	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Kauw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Roek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Zwarte kraai	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Bonte Kraai			x								x		Z
Raaf		x		x	x	x		x	x	x	x		Z
Spreeuw	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Huisemus	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Ringmus	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Vink	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Keep	x	x	x	x	x	x				x	x	x	A
Europese Kanarie				x	x		x	x	x	x	x	x	WA
Groenling	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Putter	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Sijs	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	A
Kneu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	ZA
Frater	x	x	x								x	x	Z
Kleine Barmsijs	x	x	x	x	x					x	x	x	WA
Grote Barmsijs	x	x	x	x	x					x	x	x	WA
Kruisbek	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	WA

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	code
Grote Kruisbek												x	ZZ
Goudvink	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Appelvink	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	WA
IJsgors	x	x								x	x	x	WA
Sneeuwgors		x								x	x	x	Z
Ortolaan					x			x	x	x			Z
Geelgors	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A
Rietgors	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	A

